

8.2.8. M10: Agromilieu (art. 28)

8.2.8.1. Rechtsgrondslag

Artikel 28 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 – code 10.1

8.2.8.2. Algemene beschrijving van de maatregel met inbegrip van de steunverleningslogica en de bijdrage tot de aandachtsgebieden en horizontale doelstellingen

Grosso-modo zijn er binnen PDPO III twee types van agromilieu-klimaatmaatregelen te onderscheiden:

- de agromilieu-klimaatverbintenissen 'landbouw': hiermee wil de Vlaamse overheid een aantal milieuvriendelijke landbouwpraktijken stimuleren. Het zijn praktijken die nog onvoldoende ingeburgerd zijn. Ze vragen een extra inspanning van de landbouwer, maar de positieve impact op het milieu of klimaat kan aanzienlijk zijn, indien deze praktijk breed wordt toegepast. Deze maatregelen kunnen overal in Vlaanderen uitgevoerd en vergoed worden, maar sommige hebben wel een duidelijke focus naar een bepaalde sector (vb. verwarringstechniek voor fruittelers, behoud van lokale veerassen voor veetelers, de meststof-arme teelt van vlas en hennep).
- de beheerovereenkomsten: deze focussen op het ecologisch aspect, waarbij speciale aandacht gaat naar biodiversiteit, waterkwaliteit, instandhoudingsdoelstellingen in het kader van de realisatie van de Natura-2000 gebieden en erosiereductie. De beheerovereenkomsten vullen de milieu- en klimaatvriendelijke landbouwpraktijken aan. De meeste beheerovereenkomsten worden enkel in bepaalde gebieden afgesloten, waar de impact het grootst is. Zij zijn m.a.w. geografisch gefocust. Beheerovereenkomsten zullen beoordeeld/geadviseerd worden door een deskundige van de beheersdienst (bedrijfsplanners en bedrijfsadviseurs cfr. art. 28 (4) van Verordening (EC) nr. 1305/2013; tenzij anders vermeld.

Beide types worden aangeboden als 5-jarige contracten. De verbintenis/overeenkomst kan aangepast worden op voorwaarde dat de aanpassing verantwoord is ten opzichte van de doelstelling. Dergelijke aanpassing kan een jaarlijkse verlenging inhouden na afloop van de initiële periode van 5 jaar. Na afloop van de initiële periode van 5 jaar kunnen ook nieuwe verbintenissen gesloten worden voor een kortere periode dan 5 jaar. De mogelijkheid voor een jaarlijkse verlenging of het sluiten van een nieuwe verbintenis voor een kortere periode zal worden beperkt tot dezelfde of een gelijkaardige verbintenis/overeenkomst.

Elke beheerovereenkomst of agromilieuverbintenis vergoedt enkel zaken die verder gaan dan de verplichtingen uit de baseline. De relevante baselinevoorwaarden voor elke BO/verbintenis staan apart opgesomd bij sub-maatregel. Op de webpagina <http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?fid=46> vindt men de meest recente (publiek toegankelijke) informatie over de randvoorwaarden (brochure, check-list,...)

Een beheerovereenkomst of agromilieu-klimaatverbintenis 'landbouw' start steeds op 1 januari. Een beheerovereenkomst kan uit meerdere sub-maatregelen bestaan. Een landbouwer kan in bepaalde gevallen meerdere (parallele) (gelijksoortige) beheerovereenkomsten of agromilieu-klimaatverbintenissen met startdatum 1 januari, sluiten.

Alle beheerovereenkomsten/agromilieu-klimaatverbintenissen bevatten een herzieningsclausule die

aanpassing van de verbintenis mogelijk maakt in geval van wijziging van de baselinevoorwaarden of met het oog op het vermijden van dubbelfinanciering met de vergroeningspraktijken of in functie van de overgang naar de programmaperiode 2021-2027.

Conform art.47 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 kunnen voor bepaalde types concrete acties de percelen jaarlijks variëren. Dit is eigen aan en ook noodzakelijk voor het behalen van de doelstellingen ervan. Al deze maatregelen zijn immers sterk teeltgebonden, en moeten toegepast worden op productiepercelen, waarbij teeltrotatie belangrijk en zelfs noodzakelijk is. (Dit in tegenstelling tot de meeste perceelsgebonden maatregelen die in meerdere of mindere mate uit productie worden genomen.) Het jaarlijks wisselen van percelen heeft als automatisch gevolg dat de oppervlakte waarop deze agromilieumaatregelen worden toegepast jaarlijks moet kunnen variëren. Het is immers onmogelijk om in het kader van teeltrotatie enkel percelen van dezelfde grootte te wisselen. Bovendien kan het zijn dat een landbouwer ten gevolge van een wijziging van de economische of ecologische situatie van zijn bedrijf in een bepaald jaar van zijn verbintenis de agromilieumaatregel op meer oppervlakte kan toepassen dan in een ander jaar. Hierbij kan men echter niet onder de verbintenisoppervlakte gaan: de variabiliteit geldt dus enkel naar boven toe. Voor volgende soorten concrete acties wordt een variabiliteit van 120% voorzien:

- AMKM01 - teelt van vlinderbloemigen
- AMKM02 - teelt van vezelvlas en vezelhennep met verminderde bemesting
- AMKM03 - mechanische onkruidbestrijding
- AMKM04 - verwarringstechniek in de fruitteelt
- BO24 - waterkwaliteit
- BO31 - hamstervriendelijke nateelt

Het minimumbedrag voor vaste beheerovereenkomsten (BO01 t.e.m. BO23, BO25, BO26 en BO27) of de minimale oppervlakte voor variabele overeenkomsten (BO24) waarvoor een steunaanvraag kan ingediend worden, bedraagt respectievelijk 750 EUR (uit te geven bedrag over de duur van de overeenkomst), minstens 2 ha (BO24) of minstens 0,5 ha (BO31). Deze voorwaarde is nieuw in PDPOIII en moet maximale kosteneffectiviteit garanderen. Van deze voorwaarde kan voor de vaste beheerovereenkomsten afgeweken worden in het geval van een collectieve benadering bijvoorbeeld bij het tot stand brengen van ecologische verbindingen, ... waarbij er individuele overeenkomsten gesloten worden.

Voor de beheerovereenkomsten kunnen voorschotten uitbetaald worden.

Voor de agromilieu-klimaatmaatregelen 'landbouw' staat de minimale oppervlakte of het minimum aantal dieren in de afzonderlijke sub-maatregel vermeld.

De agromilieu-klimaatverbintenissen 'landbouw' worden mee opgenomen worden in het voorlichtingsplan van het Departement Landbouw en Visserij. Bij de beheerovereenkomsten komt een bedrijfsplanner op het bedrijf die de steunaanvraag samen met de landbouwer opmaakt, de beheerovereenkomst voorlegt en voor begeleiding zorgt na het sluiten van de overeenkomst.

De maatregelen dragen bij tot het thema 'verhogen van de weerbaarheid en verduurzaming van de landbouwsector' van de Vlaamse strategie. Door verminderd gebruik van nutriënten en/of chemische gewasbeschermingsmiddelen, een verhoging van het organische koolstofgehalte, bescherming van de bodem tegen erosie, bijdrage aan de biodiversiteit of het onderhoud van landschapselementen, dragen deze maatregelen immers bij tot de ecologische verduurzaming van de sector.

Daarnaast kunnen bepaalde types concrete actie binnen dat zelfde strategisch thema onrechtstreeks

bijdragen tot een economische verduurzaming en crisisbestendigheid: op lange termijn kan een milieu-, klimaat- of natuurvriendelijke landbouw betere bescherming geven tegen landbouwcrisisen.

Alle concrete acties dragen bij tot de horizontale doelstelling 'milieu': er wordt steeds een verbeterde biodiversiteit, bodem- of waterkwaliteit beoogd.

Een aantal types concrete actie leveren ook een duidelijke bijdrage aan de horizontale doelstelling 'klimaat' via koolstofopslag (teelt van vlinderbloemigen, teelt van vlas & hennep, beheerovereenkomsten rond beheer / ontwikkeling van graslanden of -stroken, beheerovereenkomsten rond onderhoud kleine landschapselementen). Bovendien zal de stimulatie van lokale eiwitproductie (via de sub-maatregel vlinderbloemigen) zorgen voor een daling van de vraag naar (buitenlandse) soja en andere eiwitbronnen. Dat laatste heeft een aanzienlijke negatieve impact op klimaat omwille van het verre transport en de vaak voorkomende verandering in landgebruik in Zuid-Amerika, waar de sojateelt oorzaak is van het vrijkomen van koolstof door ontbossing.

Verder zijn de concrete acties innovatief omdat de praktijken nog niet algemeen gangbaar zijn in de landbouw. Het betreft bovendien een optimalisatie van de agromilieuverbintenissen en beheerovereenkomsten onder PDPO II.

Uit de mid-term evaluatie is gebleken dat maatregelen die laagdrempelig zijn (met beperkt aantal voorwaarden, relatief makkelijk uitvoerbaar, goede landbouwpraktijken) het makkelijkst een brede verspreiding in de sector kennen. Anderzijds blijkt uit een bevraging van landbouwers met lopende verbintenissen, dat - eens landbouwers ingestapt zijn in het systeem van agromilieuverbintenissen of beheersovereenkomsten - de drempel naar de meer veeleisende maatregelen met mogelijk een groter effect naar milieu en biodiversiteit minder groot is. De voorgestelde set van maatregelen is dan ook een combinatie van deze 2 types.

Uit de evaluatie van het PDPO II bleek dat de natuurgerichte beheerovereenkomsten (dus acties gericht op het botanisch beheer, het beschermen van hamsters, het perceelsrandenbeheer, het beheer van kleine landschapselementen) werden ingedeeld in de groep van maatregelen met een direct effect op de biodiversiteit; de beheerovereenkomsten met als doelstelling soortenbescherming hebben een nog directer effect op de biodiversiteit (meer bepaald op het voorkomen van akkervogels en broedvogels). Er kan voorzichtig besloten worden dat de maatregelen met een direct effect en de maatregelen voor akkervogels en weidevogels positief bijdragen aan de diversiteit en abundantie van bepaalde akkervogels en weidevogels (studies uitgevoerd door het INBO). Daarom zijn deze beheerovereenkomsten, die ook een relatief hoge acceptatiegraad kenden, ook opnieuw opgenomen in PDPOIII, soms in licht gewijzigde (verbeterde) vorm. De BO's met een te lage acceptatiegraad werden niet weerhouden in PDPOIII. Naast deze BO's, die een verderzetting zijn van PDPOII, werd gekozen om nieuwe BO's toe te voegen specifiek met het ook op de realisatie van instandhoudingsdoelstellingen ikv Natura 2000 (BO25-27). Tenslotte werd gekozen om opnieuw een BO te voorzien die specifiek gericht is op de waterkwaliteit. Het concept van de BO werd bijgestuurd zodat de BO meerdere functies kon vervullen (nitraatproblematiek, erosie, organische stof) en zodat er een betere controleerbaarheid is.

Hieronder worden de soorten concrete acties kort beschreven met hun bijdrage aan de focusgebieden:

1. AMKM01 - teelt van vlinderbloemigen:

De concrete actie 'teelt van vlinderbloemigen' draagt hoofdzakelijk bij tot focusgebied **5D** (reductie van broeikasgassen en ammoniak). Vlinderbloemigen zijn namelijk in staat N uit de lucht te fixeren, waardoor

er minder bemesting nodig is en dus ook minder (di)stikstofoxide (= N₂O = broeikasgas) vrijkomt in de atmosfeer. Als neveneffect kan met eigen teelt van eiwitrijke grondstoffen de import van soja en negatieve invloed hiervan op klimaat (door boskap en lange transport komt CO₂ vrij) gereduceerd worden. Hiermee wil de Vlaamse overheid de ruwvoederwinning in de Vlaamse veehouderij diversifiëren en de lokale eiwitproductie stimuleren zodat de Vlaamse veehouderij minder afhankelijk is van externe eiwitbronnen zoals soja.

Er zijn ook secundaire effecten op focusgebieden 2A (economische prestatie & concurrentievermogen landbouwbedrijf), 4A (biodiversiteit & landschap), 4B (verbeteren waterbeheer), 4C (verbeteren bodembeheer) en 5E (koolstofopslag).

2. AMKM02 - teelt van vezelvlas en vezelhenneep met verminderde bemesting

Hiermee zet de Vlaamse overheid in op duurzame teelten: met name vlas en hennep. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is traditioneel al uiterst beperkt. Bovendien behoeven deze teelten niet veel nutriënten. Daardoor staat de teelt van beide gewassen garant voor een zeer beperkte druk op het milieu en voor een toegenomen biodiversiteit. Door de bijkomende eis om geen stikstofbemesting toe te passen wordt het milieuvriendelijk karakter van deze teelt verder versterkt. Bovendien genereren deze gewassen een lange termijn opslag van koolzuurgas (CO₂) in duurzame materialen (textiel zoals kledij, interieurbekleding, huishoudlinnen; bouwmaterialen zoals isolatie, plamuurwerk, vezelplaat; composieten zoals aanwezig in auto-onderdelen) en dragen zodoende bij tot de strijd tegen klimaatverandering. Per hectare kan tot 10 ton CO₂-equivalenten vastgelegd worden.

De concrete actie rond “Vlas en vezelhenneep” draagt bij tot focusgebied **5D** (reductie van broeikasgassen en ammoniak), vermits geen N-bemesting wordt toegepast en dus ook minder (di)stikstofoxide (= N₂O = broeikasgas) vrijkomt in de atmosfeer.

Er zijn ook secundaire effecten op focusgebieden 5E (koolstofopslag), 4A (biodiversiteit & landschap), 2A (economische prestatie & concurrentievermogen landbouwbedrijf) en 4C (verbeteren bodembeheer: een gezondere bodem dankzij een diepwortelend en rotatie vereisend gewas).

3. AMKM03 - mechanische onkruidbestrijding:

In de Vlaamse land- en tuinbouw worden de meeste teelten onkruidvrij gehouden met behulp van chemische gewasbeschermingsmiddelen. In bepaalde teelten is het nochtans mogelijk om een perceel met mechanische methoden onkruidvrij te houden. Het weglaten van het gebruik van chemische onkruidbestrijdingsmiddelen heeft een onmiddellijk positief effect op de kwaliteit van de bodem, het grond- en oppervlaktewater en op de biodiversiteit van het perceel en zijn omgeving.

Door het subsidiëren van mechanische onkruidbestrijding wordt de meerkost en de inkomensderving voor het toepassen van mechanische onkruidbestrijding vergoed en worden landbouwers gestimuleerd om dit op een of meerdere van hun percelen toe te passen.

De sub-maatregel 'mechanische onkruidbestrijding' draagt bij tot focusgebied **4B** (verbeteren waterbeheer): het verminderen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zal een directe invloed op de waterkwaliteit hebben.

Er zijn ook secundaire effecten op focusgebieden 4A (biodiversiteit & landschap) en 4C (verbeteren

bodembeheer).

4. AMKM04 - verwarringstechniek in de fruitteelt:

De bestrijding van fruitmot en andere rupsen van motten en vlinders is een belangrijke zorg in de fruitteelt. Een groot aandeel van de gebruikte insecticiden in de fruitteelt gaat voornamelijk naar de bestrijding van deze schadeverwekkers. De biologische bestrijding van de fruitmot en bladrollers door middel van feromoonverwarring kan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen aanzienlijk doen dalen.

Deze bestrijdingstechniek is bovendien erg specifiek: andere insecten worden niet geschaad door het gebruik van deze techniek. De negatieve milieu-impact van deze techniek is zeer gering in vergelijking met de klassieke chemische bestrijding.

Door het gebruik van deze techniek zullen de fruitmot, de vruchtbladroller en andere rupsen op termijn veel gemakkelijker onder controle kunnen gehouden worden, waardoor minder conventionele insecticiden moeten ingezet worden. Een vermindering van 2 tot 3 bespuitingen is realistisch als de techniek consequent wordt toegepast en de omgevingsfactoren en weersomstandigheden gunstig zijn.

De concrete actie 'Verwarringstechniek in de fruitteelt' draagt bij tot focusgebied **4B** (verbeteren waterbeheer): het verminderen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zal een directe invloed op de waterkwaliteit hebben.

Er zijn ook secundaire effecten op focusgebieden 4A (biodiversiteit & landschap) en 4C (verbeteren bodembeheer).

5. AMM05 - behoud lokale veerassen:

Bepaalde lokale landbouwhuisdierrassen zijn met uitsterven bedreigd doordat het economisch gezien interessanter is om meer productieve rassen te houden. Het behoud van genetische diversiteit van traditionele dierenrassen is nochtans een basis voor behoud van diversiteit in het platteland. Bovendien is een dergelijke levende genenbank van belang om specifieke eigenschappen in te kruisen in bestaande rassen. Door financiële ondersteuning kan de instandhouding in-situ van met uitsterven bedreigde lokale dierrassen worden gestimuleerd. De dieren die in aanmerking komen voor subsidie moeten ingeschreven zijn in een stamboek of register voor het betrokken ras, dat bijgehouden wordt door een hiervoor erkende vereniging.

De concrete actie 'Behoud lokale veerassen' draagt bij tot focusgebied **4A** (behoud en verbetering biodiversiteit): de instandhouding van lokale rassen is een inherent onderdeel van biodiversiteit.

Er worden geen secundaire effecten verwacht op andere focusgebieden.

6. Beheerovereenkomsten: BO01-BO23 en BO28-BO32: soortenbescherming, stroken en kleine landschapselementen

Uit talloze studies blijkt dat heel wat soorten verbonden aan het landbouwlandschap sterk achteruitgaan: akkervogels en weidevogels (- 44% tussen 1980 en 2005 in Europa), hamsters, bijen, vlinders... Overal in Europa hebben deze soorten binnen een landbouwlandschap het moeilijk door een gebrek aan een gunstig biotoop met voldoende voedsel en/of nestgelegenheid en geschikte milieucondities. Daarnaast is er een sterke milieudruk vanuit de landbouw op de bodem, de aanpalende waterlopen en waardevolle landschapselementen en staan deze laatste door een toegenomen schaalvergroting onder druk. Door de (gebieds)gerichte inzet van verschillende acties willen we kansen bieden aan typische soorten waaronder tal

van soorten van Europees belang (hamster, grauwe kiekendief,...). We doen dit door het creëren van een geschikt biotoop, bestaande resterende biotopen uit te breiden en te voorzien in het onderhoud van de typische kleine landschapselementen.

Hieronder vallen 3 types beheerovereenkomsten:

- bescherming van soorten (akkervogels, weidevogels, hamsters, grauwe kiekendieven, waardevolle graslanden,...) verbonden aan landbouwsystemen, gunstige habitatcondities te scheppen zodat de resterende populaties duurzaam kunnen overleven (BO01 tem BO07, BO12 tem BO17 en BO28 tem BO31)
- aanleggen van stroken (met mogelijkheid tot multifunctioneel beheer) om erosie te bestrijden (bodembeheer), kleine landschapselementen te bufferen, pollen en nectar te voorzien en een gunstig biotoop te creëren voor fauna verbonden aan het landbouwecosysteem (BO08 tem BO17)
- typische kleine landschapselementen behouden, goed beheren, het landbouw-landschap in stand houden en de lokale biodiversiteit ondersteunen (BO18 tem BO23 en BO32)

Deze types worden maximaal ingezet in gebieden waar de meerwaarde het grootst is, in zogenaamde beheergebieden. Het toepassingsgebied van de term beheergebied kan verschillen naargelang de submaatregel. Artikel 21 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 19 september 2014 tot het verlenen van subsidies voor beheerovereenkomsten met toepassing van Verordening (EU) nr. 1305/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 inzake steun voor plattelandontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling, bepaalt hoe de beheergebieden afgebakend worden (publicatie in BS op 1 oktober 2014).

Een beheergebied is een perimeter waarbinnen een perceel moet liggen om in aanmerking te komen om een welbepaalde BO te sluiten. Met het oog op gebiedsgericht werken en het verhogen van de impact van de maatregel, is het voor verschillende BO's aangewezen de toepassing te concentreren binnen welbepaalde geschikte gebieden. Hiertoe worden voor verschillende BO's beheergebieden voorgesteld door het Instituut voor Natuurbehoud (INBO). Op basis van een wetenschappelijke methode bepalen zij waar een specifiek type BO het meest effectief kan ingezet worden. Beleidsmatige aanpassingen zijn mogelijk. Deze beheergebieden worden vastgelegd in de Vlaamse wetgeving en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Ze kunnen geëvalueerd worden op basis van nieuwe terreindata. Deze evaluatie gebeurt door het INBO. Deze perimeters/beheergebieden werden niet toegevoegd aan het RDP om te vermijden dat bij elke wijziging hieraan een wijziging van het RDP dient te gebeuren.

Het INBO zal de beheergebieden voor soortenbescherming en botanisch beheer voorstellen. Hierop volgt een beleidsmatige validatie. Het agentschap voor Natuur en Bos zal gebieden aanduiden voor de BO 25-27, die bijdragen aan het mee realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen Natura2000; de afdeling Bodembescherming van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie de gebieden voor erosiebestrijding. De beheergebieden kunnen verschillen naargelang de BO.

Voor de types concrete actie gericht op soortenbescherming worden kansrijke beheergebieden afgebakend op basis van de recentst beschikbare monitoringsdata voor soorten verbonden aan het landbouwgebied alsook ook voor soorten en habitats van Europees belang te beschermen in uitvoering van het EU instandhoudingsbeleid.

De beheerovereenkomsten dragen bij tot prioriteit 4. BO01-BO07, BO11-BO23 en BO28-BO32 dragen voornamelijk bij tot focusgebied **4A** (biodiversiteit & landschap) en hebben secundaire effecten op 4B

(verbeteren waterbeheer), 4C (verbeteren bodembeheer) en – m.u.v. BO07 - 5E (koolstofopslag).

BO08-BO10 dragen in eerste instantie bij tot focusgebied **4C** (verbeteren bodembeheer) met secundaire effecten op focusgebied 5E (koolstofopslag).

7. Beheerovereenkomst BO24:

Uit de jaarlijkse voortgangsrapporten van de Mestbank

(http://www.vlm.be/SiteCollectionDocuments/Publicaties/mestbank/Voortgangsrapport_2012.pdf) blijkt dat het gemiddelde nitraatresidu voor bepaalde gewassen, zoals aardappelen en vollegrondsgroenten, relatief hoog is, terwijl voor andere teelten lagere gemiddelde resultaten bereikt worden. Aangezien het nitraatresidu een maat is voor de hoeveelheid nitraat die kan uitspoelen naar grond- en oppervlaktewater, zal de teelt van gewassen met een gemiddeld hoog nitraatresidu een hoger risico geven op uitspoeling van stikstof naar het grond- en oppervlaktewater.

Door de landbouwers te stimuleren om in het teeltplan gewassen met een hoog risico op nitraatverliezen te beperken en meer teelten met een lager risico op uitspoeling te verbouwen, waarbij ook rekening wordt gehouden met de erosiegevoeligheid en de aanvoer van organische stof van de teelt, kan de uitspoeling en de afspoeling van stikstof (en andere nutriënten of bestrijdingsmiddelen) naar grond- en oppervlaktewater verminderd worden en zal de milieukwaliteit (waterkwaliteit in het bijzonder) kunnen verbeteren in gebieden waar deze maatregel toegepast wordt. Door het element organische stof te integreren in de beoordeling van de milieukwaliteit van de teelten wordt ook de opslag van C in de bodem bevorderd, alsook de bodemstructuur en de bodembiodiversiteit. Verder kan ook verwacht worden dat de afstroom van vruchtbare bodem door watererosie zal gemilderd worden.

Een deelnemend landbouwbedrijf zal zich engageren om minstens 90% laag risicoteelten te verbouwen. Concreet betekent dit dat een bedrijf dat tot de maatregel toetreedt een % laag risicoteelten verbouwt dat altijd hoger is dan het gemiddelde % laag risicoteelten in Vlaanderen.

De integratie van meerdere milieuaspecten (namelijk de gevoeligheid voor nitraatuitspoeling van de teelt, de erosiegevoeligheid van de teelt, de C-aanvoer van de teelt) in deze actie maakt het mogelijk de milieukwaliteit in het gebied te verbeteren. Tijdens de looptijd van de overeenkomst dient de landbouwer beroep doen op advies van de deskundige. Om de landbouwer te sturen naar een betere waterkwaliteit is een doordachte bemesting een belangrijke voorwaarde. Daarom zal de landbouwer bodemstalen nemen op alle percelen zodat de chemische bodemvruchtbaarheid in kaart wordt gebracht. Er zal een evaluatie gebeuren van het uitgevoerde nutriëntenmanagement door middel van een nitraatresidu-bepaling in het najaar op alle percelen van het bedrijf. Door de uitvoering van de acties te koppelen aan het bepalen van een nitraatresidu, kan verwacht worden dat de landbouwers zullen streven naar een optimale en geen maximale bemesting van hun gewassen.

Met dit type concrete actie beoogt men het verbeteren van de waterkwaliteit door opname van een minimum percentage aan teelten met een laag risicoprofiel alsook een maximum percentage aan teelten met een hoog risicoprofiel. Het risicoprofiel wordt bepaald via drie criteria, met name waterkwaliteit, erosiegevoeligheid en aanvoer van organische stof.

Deze concrete actie wordt gebiedsgericht ingezet. Aangezien met deze maatregel een versnelde verbetering van de waterkwaliteit beoogd wordt, is het aangewezen om in te zetten in de gebieden waar de waterkwaliteit niet snel genoeg verbetert. Voor het beschermen van de waterkwaliteit zijn de niet-zandige landbouwstreken waar de doelstellingen voor het oppervlakte water nog niet bereikt zijn, weerhouden als

onderdeel van het beheergebied. In deze gebieden kan er ook gewerkt worden aan de verbetering van de grondwaterkwaliteit omdat dit systeem trager reageert. Daarnaast zijn binnen voornoemde afbakening veel gronden erosiegevoelig en kan het koofstofgehalte van de akkers verbeterd worden. Naast deze gebieden zal de maatregel ook ingezet kunnen worden in gebieden waar verwacht wordt dat door een laatste duwtje in de rug de waterkwaliteit (nitraatconcentratie) waarden kan bereiken die beneden de huidige grenswaarde zullen liggen. De gebieden waar de fysisch-chemische omstandigheden van die aard zijn dat het halen van de waterkwaliteitsdoelstellingen geen sinecure is, zijn ook geselecteerd. Het areaal bouwland dat potentieel in aanmerking komt bedraagt ruim 200.000 ha. Artikel 21 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 19 september 2014 tot het verlenen van subsidies voor beheerovereenkomsten met toepassing van Verordening (EU) nr. 1305/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 inzake steun voor plattelandontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling, bepaalt hoe de beheergebieden afgebakend worden (publicatie in BS op 1 oktober 2014).

BO24 draagt bij tot focusgebied **4B** (verbeteren waterbeheer) en heeft secundaire effecten op focusgebieden 4A (biodiversiteit & landschap) en 4C (verbeteren bodembeheer).

7. Beheerovereenkomst BO25:

Uit onderzoek blijkt dat de fosfaatvoorraad in de bodem vaak de beperkende factor is om op (voormalige) landbouwgronden bepaalde vegetaties te realiseren. Om op gronden gelegen in of rond Natura2000 gebied de uitspoeling van fosfaat naar het oppervlaktewater te vermijden of de bodem voor te bereiden op natuurontwikkeling wordt via geschikte teelten en een aangepaste N en K bemesting fosfaat onttrokken (uitmijning) aan de bodem, binnen de mogelijkheden van de geldende mestwetgeving.

Het doel van deze concrete actie is landbouwgronden gelegen in of rond Natura2000 gebieden via fosfaatuitmijning voor te bereiden op het behalen van bepaalde habitattypes of bijdragen aan het verbeteren van de abiotische condities in het gebied.

Dit type concrete actie wordt enkel toegepast binnen een beheer (actie)gebied in of rond een Natura2000 gebied. Artikel 21 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 19 september 2014 tot het verlenen van subsidies voor beheerovereenkomsten met toepassing van Verordening (EU) nr. 1305/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 inzake steun voor plattelandontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling, bepaalt hoe de beheergebieden afgebakend worden (publicatie in BS op 1 oktober 2014).

BO25 draagt bij tot focusgebied **4A** (biodiversiteit & landschap) en hebben secundaire effecten op 4B (verbeteren waterbeheer) en 4C (verbeteren bodembeheer).

8. Beheerovereenkomsten BO26-BO27:

Op gronden gelegen in of rond Natura2000-gebieden geen enkele vorm van bemesting toepassen om geschikte abiotische condities te creëren met het oog op het realiseren van Natura2000 doelstellingen.

BO26 en BO27 dragen voornamelijk bij tot focusgebied **4A** (biodiversiteit & landschap) en hebben secundaire effecten op 4B (verbeteren waterbeheer), 4C (verbeteren bodembeheer) en 5E (koolstofopslag).

Deze concrete acties worden enkel toegepast binnen een beheer (actie)gebied in of rond een Natura2000 gebied. Er kan een minimale oppervlakte in een gebied gedefinieerd worden vooraleer de maatregel kan genomen worden. Artikel 21 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 19 september 2014 tot het verlenen van subsidies voor beheerovereenkomsten met toepassing van Verordening (EU) nr. 1305/2013

van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling, bepaalt hoe de beheergebieden afgebakend worden (publicatie in BS op 1 oktober 2014).

8.2.8.3. De werkingssfeer, de omvang van de steun, de in aanmerking komende begunstigden en, in voorkomend geval, de methodologie voor de berekening van het bedrag of percentage van de steun, uitgesplitst per submaatregel en/of soort concrete actie waar nodig. Voor elke soort concrete actie een omschrijving van de subsidiabele kosten, de subsidiabiliteitsvoorwaarden, de toepasselijke bedragen en percentages steun en beginselen met betrekking tot het vaststellen van selectiecriteria

8.2.8.3.1. AMKM01 - teelt van vlinderbloemigen

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.1.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

De landbouwer kan een subsidie ontvangen als hij gedurende een periode van vijf opeenvolgende jaren een vlinderbloemige teelt toepast op zijn bedrijf.

Deze maatregel bestond al in PDPO II en wordt lichtjes geoptimaliseerd.

De lijst van toegestane vlinderbloemigen wordt bepaald in de Vlaamse regelgeving. Naast de toegelaten teelten in de vorige programmaperiode (gras-klover, klover, luzerne) zal de lijst van toegestane teelten in volgende programmaperiode uitgebreid worden met andere eiwitrijke teelten (luzerne-gras, erwten, veldbonen,...) die voldoende praktijkklaar zijn om geïntroduceerd te worden binnen de Vlaamse veehouderij en akkerbouw.

De introductie van de grasklaverteelt is in de twee vorige programmaperiodes stilaan op gang getrokken. Gezien derogatie voor deze teelt uitgesloten blijft en de teelt eveneens voor niet-melkveebedrijven aantrekkelijk moet worden gemaakt (in teeltrotatie en niet als ruwvoeder), is een verdere subsidie voor gras-klover onontbeerlijk om deze maatregel in de brede land- en tuinbouwsector verder ingang te doen vinden.

Voor de andere eiwitteelten (luzerne, klover) was er bij de Vlaamse veehouders nog weinig animo om deze teelten in hun bedrijfsvoering te introduceren. Een hoger subsidiebedrag, dat beter aansluit bij de werkelijke kosten en gedeelde inkomsten, zou de interesse moeten aanwakkeren.

Gezien uit praktijkonderzoek is gebleken dat ook andere eiwitrijke teelten potentieel hebben binnen de Vlaamse veehouderij, worden ook deze teelten geïntroduceerd in de maatregel.

Ten opzichte van de vorige programmaperiode blijft de maximale variabiliteit van de maatregel gelijk, namelijk 120%.

8.2.8.3.1.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.1.3. Koppelingen naar andere wetgeving

Geen

8.2.8.3.1.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr.1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.1.5. Subsidiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin kosten, gedeerde inkomsten en transactiekosten zijn ingecalculleerd.

- De gedeerde inkomsten en de meerkosten worden bepaald op basis van het verschil in kosten en opbrengsten van de vlinderbloemige teelten ten opzichte van maïs en ten opzichte van grasland. Dit zijn immers de teelten die doorgaans zullen worden geruild voor de vlinderbloemige teelt.
- De meerkosten betreffen de variabele kosten van de plantaardige productie, de arbeidskosten en de transactiekosten. Wat betreft de transactiekosten: de teelt van vlinderbloemige gewassen brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie. Deze transactiekosten omvatten:
  - onderhandelingskosten (administratieve kosten voor de aanvraag, de tijd nodig voor het vervullen van de preliminaire voorwaarden om in aanmerking te komen voor de agromilieumaatregelen, het nemen van bodemstalen);
  - zoekkosten (kosten verbonden aan het beslissingsproces);
  - monitoring- en controlekosten (vb. begeleiden van de controle instanties, uitvoeren van allerlei administratieve verplichtingen voor het bewijzen van het correct uitvoeren van het aangegane contract).

Deze drie type transactiekosten samen beschouwd (inclusief ook een vergoeding voor eigen arbeid) geeft een gemiddelde (Europese) transactiekost van 40 euro per ha. De nota "Kostprijsberekening agromilieumaatregelen" geeft echter aan dat voor België, meer bepaald voor Vlaanderen, deze transactiekost gemiddeld 50 euro per ha bedraagt.

- De gedeerde inkomsten betreffen het verlies in inkomen gemeten t.o.v. een referentiesituatie. Voor vlinderbloemigen betreft dit de inkomsten van de teelt van vlinderbloemigen t.o.v. de teelt van conventionele voedergewassen zoals maïs en grasland. Deze inkomsten betreffen zowel de opbrengst van de verkoop als het gebruik van het gewas als voeder voor de dieren. Bij

vlinderbloemigen liggen die gederfde inkomsten vnl. in de lagere energetische waarde van de vlinderbloemige voedergewassen (i.e. zogenaamde VEM-waarde, of Voeder Eenheid Melk) t.o.v. de meer conventionele voedergewassen. Een gevolg hiervan is dat er eveneens meer kosten zijn voor de aankoop van krachtvoeder.

8.2.8.3.1.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

Minstens 0,5 ha vlinderbloemigen produceren op Vlaamse percelen

Verbintenisvoorwaarden:

- Inzaaien met gecertificeerd zaaizaad aan de minimale zaaihoeveelheden en samenstelling, zoals opgenomen in de Vlaamse regelgeving;
- Enkel ingezaaide oppervlakte komt in aanmerking voor steun;
- Facturen voor aankoop en keuringsetiketten die op de zakken hangen moeten kunnen voorgelegd worden bij controle;
- De percelen moeten in eigen gebruik zijn van de aanvrager vanaf de uiterste indieningsdatum van de verzamelaanvraag tot 31 december;
- Enkel maaien; nabegrazing toegestaan na 15 augustus;
- Herinzaai toegestaan, mits voorafgaandelijke melding bij de buitendienst. Herinzaai moet gebeuren binnen de twee weken na omploegen; Doorzaai is steeds mogelijk;
- Tijdig inzaaien en het gewas behouden tot minstens 15 februari van het jaar volgend op het jaar van de aangifte, met uitzondering van:
  - percelen in polders en duinen: behoud tot minstens 15 oktober van het jaar van de aangifte.
  - erwten en veldbonen: behoud tot minstens 15 juli van het jaar van de aangifte .
- Bij aanhouden van de teelt gedurende meerdere jaren moet de vlinderbloemige duidelijk zichtbaar aanwezig blijven;
- Geen erwten voor menselijke consumptie toegelaten.

8.2.8.3.1.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Indien het voor de maatregel voorziene budget ontoereikend is en deze middelen niet via bijkomende staatssteun kunnen worden voorzien, zal een selectie worden uitgevoerd op de nieuwe kandidaten.

8.2.8.3.1.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

- Grasklaver, luzerne-gras, luzerne, klaver: 450 euro/ha
- Andere teelten: 600 euro/ha (op voorwaarde dat deze jaarlijks heringezaaid worden)

Berekende bedrag:

- Gras-klaver: 576 euro/ha.
- Andere: 877 euro/ha.

Voor de 'andere teelten' wordt het steunbedrag afgetoet op het Europees vastgelegde maximum van 600 euro/ha voor eenjarige teelten. Voor 'gras-klaver' wordt het berekende steunbedrag afgetoet op het Europees vastgelegde maximum van 450 euro/ha voor meerjarige mengsels.

Deze steunbedragen zijn geografisch niet gedifferentieerd, gezien vlinderbloemigen in heel Vlaanderen geteeld kunnen worden en dezelfde milieu- en klimaatvoordelen opleveren.

8.2.8.3.1.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.1.9.1. *Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen*

Het niet-naleven van de verbintenisvoorwaarden (in het bijzonder: geen of onvoldoende actie ondernemen om de vlinderbloemigen duidelijk zichtbaar aanwezig te houden op het perceel)

8.2.8.3.1.9.2. *Beperkende maatregelen*

De beheersdienst stelt dat de LV-agromilieumaatregelen in het voorlichtingsplan van het Departement Landbouw en Visserij mee opgenomen worden. Via communicatie en begeleiding van de aanvragers wordt nog sterker ingezet op het voorkomen van fouten.

8.2.8.3.1.9.3. *Algemene beoordeling van de maatregel*

Opvolging van bevindingen uit auditrapporten van de programmaperiode 2007-2013: in auditrapport RD/2011/02 werd gewezen op de te grote flexibiliteit van de verbintenisoppervlakte van de agromilieuverbintenissen. Een corrigerende actie is doorgevoerd door vanaf de campagne 2012 de variabiliteit tot 120% te beperken. Onder de nieuwe programmaperiode wordt deze variabiliteit behouden.

De beheersdienst stuurde bij voor de controlemoelijkheden uit de vorige programmaperiode door in de wetgeving normen voor zaaidichtheden voor mengsels van vlinderbloemigen op te nemen.

Deze maatregel is zeer gemakkelijk uit te voeren voor landbouwers. Door de lage drempel kan de milieu-effectiviteit aanzienlijk zijn.

De steun voor de teelt voor vlinderbloemigen is controleerbaar mits de corrigerende actie wordt uitgevoerd.

8.2.8.3.1.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeerde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.2. AMKM02 - teelt van vezelvlas en vezelhenneep met verminderde bemesting

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.2.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Dit is een nieuwe maatregel, waarmee de aanvrager een subsidie kan ontvangen als hij gedurende een periode van vijf opeenvolgende jaren op zijn bedrijf vezelvlas of vezelhenneep teelt met verminderde bemesting.

Met deze maatregel zet de Vlaamse overheid in op duurzame teelten: vlas en henneep worden zonder stikstofbemesting verbouwd. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij deze teelten is traditioneel al uiterst beperkt. Daardoor staat de teelt van beide gewassen garant voor een zeer beperkte druk op het milieu en voor een toegenomen biodiversiteit. Verder genereren deze gewassen een lange termijn opslag van koolzuurgas (CO₂) in duurzame materialen en dragen zodoende bij tot de strijd tegen klimaatverandering.

Om te waarborgen dat vlas en henneep daadwerkelijk tot vezels worden verwerkt, en dus actief bijdragen tot een C-fixatie, wordt aanvullend een verwerkingscontract of een verwerkingsverbintenis vereist

De teelt vereist teeltrotatie waardoor de landbouwer vlas/henneep jaarlijks op andere percelen, vaak met andere afmetingen, moet aanleggen .

8.2.8.3.2.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.2.3. Koppelingen naar andere wetgeving

Correct bemestingsregister bijhouden op het perceel en de wettelijke bemestingsnormen respecteren, in uitvoering van het Vlaamse Mestdecreet dat uitvoering geeft aan de Europese nitraatrichtlijn (Tabel baseline: nr. 50+51).

Volgens artikel 32 (6) en art. 35 (3) van Verordening (EU) Nr. 1307/2013 en artikel 9 van Verordening (EU) nr. 639/2014 (Tabel baseline: nr. 53):

- De modaliteiten voor de vergunde teelt van henneep zijn vastgelegd in het ministerieel besluit van 27 juli 2011 betreffende de teelt van henneep (Belgisch Staatsblad van 26 september 2011).
- Aanvragers die vezelhenneep willen telen zijn verplicht om de teelt bij de bevoegde administratie te

melden en relevante gegevens met betrekking tot de teelt door te geven vóór de inzaai (<http://www.vlaanderen.be/landbouw/hennep>).

- De aanvrager die vezelhennep wil telen mag de inzaai pas aanvangen nadat hij het document met de teelttoestemming van de bevoegde administratie heeft ontvangen.
- Enkel hennepassen uit de Europese rassenlijst met een THC gehalte van maximaal 0,2% zijn toegelaten
- Inzaaien van vezelhennep met gecertificeerd zaaizaad aan de minimale zaaihoeveelheden zoals opgenomen in de Vlaamse regelgeving;
- De aanvrager die vezelhennep teelt stuurt de officiële certificaten die aan de verpakkingen van zaaizaad gehecht waren, door naar de bevoegde administratie. Deze certificaten maken integraal deel uit van de verzamelaanvraag.
- De aanvrager moet het begin van de bloei van hennep melden aan de controle-entiteit van de beheersdienst.

8.2.8.3.2.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.2.5. Subsiadiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin kosten, gedeerde inkomsten en transactiekosten zijn ingecalculleerd.

- De **meerkosten** betreffen de variabele kosten van de plantaardige productie (voor aankoop van gecertificeerd vlaszaai) en de **transactiekosten** (50 euro/ha en maximaal 20% van de totale kosten).

Deze transactiekosten behelzen:

- onderhandelingskosten (administratieve kosten voor de aanvraag, de tijd nodig voor het vervullen van de preliminaire voorwaarden om in aanmerking te komen voor de agromilieumaatregelen, het nemen van bodemstalen);
- zoekkosten (kosten verbonden aan het beslissingsproces);
- monitoring- en controlekosten (vb. verplicht bijhouden van bemestingsgegevens, begeleiden van de controle-instanties, uitvoeren van andere administratieve verplichtingen voor het bewijzen van het correct uitvoeren van het aangegane contract).

Deze drie type transactiekosten samen beschouwd (inclusief ook een vergoeding voor eigen arbeid) geeft een gemiddelde (Europese) transactiekost van 40 euro per ha. De nota "Kostprijsberekening agromilieumaatregelen" geeft echter aan dat voor België, meer bepaald voor Vlaanderen, deze transactiekost gemiddeld 50 euro per ha bedraagt.

- De **gederfde inkomsten** betreffen het verlies aan inkomen gemeten t.o.v. een referentiesituatie. Voor vlas en hennep betreft dit de inkomsten van de normale teelt met toepassing van N-meststof. De gederfde inkomsten zijn het resultaat van 16-20% lagere opbrengsten (respectievelijk voor vlas en hennep door minder opkomst of minder vezellengte). Op basis van Bruto Standaard Saldo bij normale teelt van ca. 1145 euro/ha worden de gederfde inkomsten zowel voor vlas als voor hennep geraamd op 235 euro/ha.

8.2.8.3.2.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Minstens 1 ha vlas produceren op Vlaamse percelen
- Minstens 0,5 ha hennep produceren op Vlaamse percelen.

Verbintenisvoorwaarden:

- Percelen onder AMKM-verbintenis zijn in eigen gebruik van de aanvrager ten minste van 1 januari tot 20 augustus voor vlas en tot 20 september voor hennep.
- De aanvrager heeft vanaf 1 januari op de percelen onder verbintenis enkel PK-meststoffen gebruikt. De aanvrager moet aankoopfacturen van PK-meststoffen voorleggen of het aankoopbewijs van N-vrije P- en K meststoffen die in de biologische teelt zijn toegestaan (zoals o.m. natuurlijk (calcium)fosfaat, aluminiumcalciumfosfaat, fosfaatslakken, ruw kalizout, kaliumsulfaat) en een bemestingsregister correct bijhouden voor de betrokken percelen.
- Enkel gecertificeerd vezelvlaszaaizaad mag ingezaaid worden. De minimale zaaidichtheid bedraagt 100 kg/ha.
- De aanvrager heeft met een vezelvlas- of vezelhennepverwerker een aankoop/verkoopcontract gesloten voor de percelen onder AMKM verbintenis. Als de aanvrager de verwerking tot vezels zelf uitvoert of door een verwerker in opdracht laat uitvoeren via een contract voor loonverwerking, dan wordt het aankoop- en verkoopcontract vervangen door een verwerkingsverbintenis. De verwerkingsverbintenis is een verbintenis van de landbouwer om de verwerking tot vezels zelf uit te voeren of in opdracht te laten uitvoeren. In dat laatste geval wordt ook het contract voor loonverwerking toegevoegd.

8.2.8.3.2.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Indien het voor de maatregel voorziene budget ontoereikend is en deze middelen niet via bijkomende staatssteun kunnen worden voorzien, zal een selectie worden uitgevoerd op de nieuwe kandidaten.

8.2.8.3.2.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

- Vezelvlas: 240 euro/ha
- Vezelhennep: 140 euro/ha

Het steunbedrag is op 80% van het berekende bedrag (respectievelijk 302 euro/ha en 179 euro/ha) afgetopt, omdat ervan uitgegaan wordt dat er geen 100% compensatie noodzakelijk is om de doelstellingen te bereiken.

Deze steunbedragen zijn geografisch niet gedifferentieerd, gezien vlas en hennep in heel Vlaanderen geteeld kunnen worden en dezelfde milieu- en klimaatvoordelen opleveren.

8.2.8.3.2.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.2.9.1. *Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen*

- Niet naleving van de verbintenisvoorwaarden (in het bijzonder niet bijhouden bemestingsregister)
- Het toepassen van verminderde bemesting is moeilijk controleerbaar
- Onvoldoende effectiviteit door het vroegtijdig stopzetten van verbintenissen omdat de vlasteler geen garantie heeft op een verwerkingscontract

8.2.8.3.2.9.2. *Beperkende maatregelen*

- De beheersdienst stelt dat de agromilieumaatregelen in het voorlichtingsplan van het Departement Landbouw en Visserij mee opgenomen worden. Via communicatie en begeleiding van de aanvragers wordt ingezet op het voorkomen van fouten.
- De voorziene controle focust op de verificatie van de aankoopdocumenten van minerale PK meststoffen en de corresponderende bemestregisters. N-analyse van de bodem is niet standaard voorzien (omdat dergelijke tests weinig kunnen zeggen over de bron van N), maar kan wel in twijfelgevallen als bijkomend controle-element opgenomen worden. Het enkel toelaten van bepaalde specifieke meststoffen is gemakkelijker te controleren dan helemaal geen meststoffen toelaten.
- Er wordt een aankoop-verkoopcontract vereist. Bovendien wordt een oppervlaktevariabiliteit voorzien van 120% (enkel naar boven toe), zodat de landbouwers over de nodige flexibiliteit beschikken Wanneer blijkt dat een hoog % verbintenissen vroegtijdig wordt beëindigd zullen bijkomende corrigerende acties worden opgesteld.

8.2.8.3.2.9.3. *Algemene beoordeling van de maatregel*

Alhoewel het opleggen van een bemestingsregime een voorwaarde is die intrinsieke controlemoeilijkheden kent, is het behoud van de voorwaarde vanuit de milieubaat verdedigbaar. De steun voor koolstofopslag door de teelt van vezelvlas en vezelhennep met verminderde bemesting is controleerbaar mits de corrigerende acties worden uitgevoerd.

8.2.8.3.2.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

In uitvoering van het mestdecreet dat uitvoering geeft aan de nitraatrichtlijn

- Correct bemestingsregister bijhouden (tabel baseline nr. 50)
- De wettelijke bemestingsnormen respecteren op het perceel (tabel baseline nr. 51)

Nationale wetgeving i.v.m. hennep teelt respecteren (tabel baseline nr. 53)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gederfde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.3. AMKM03 - mechanische onkruidbestrijding

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.3.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

De landbouwer kan een subsidie ontvangen als hij een verbintenis aangaat om gedurende 5 opeenvolgende jaren een aantal percelen onkruidvrij te houden aan de hand van uitsluitend mechanische onkruidbestrijdingstechnieken. Het toepassen van mechanische onkruidbestrijding is tijdens de teelt zichtbaar op het perceel en kan bijkomend worden gestaafd door bijvoorbeeld de aanwezigheid op het bedrijf van de werktuigen waarmee de mechanische onkruidbestrijding wordt uitgevoerd.

De maatregel bestond al in PDPO I en PDPO II en wordt lichtjes bijgestuurd.

Op basis van het gewasbeschermingsmiddelenregister en het stockbeheer van gewasbeschermingsmiddelen kan worden nagegaan dat de landbouwer geen chemische onkruidbestrijdingsmiddelen heeft gebruikt. De landbouwer houdt een teeltfiche bij waarop hij de nodige gegevens over het gewas registreert: o.a. zaai- of plantdatum, voorteelt, nateelt, voorziene oogstdatum, de toegepaste mechanische onkruidbestrijding (datum en werktuig).

Mechanische onkruidbestrijding op percelen die worden gebruikt als grasland wordt niet gesubsidieerd.

Ten opzichte van de vorige programmaperiode is de toegelaten variabiliteit van de maatregel gelijk gebleven (120%).

8.2.8.3.3.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.3.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- 1 meter spuitvrije zone langs waterlopen respecteren in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (GLMC1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013.

8.2.8.3.3.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.3.5. Subsiadiabele kosten

- Vast bedrag waarin volgende kosten, gedeerde inkomsten en transactiekosten zijn ingecalculereed:

Kosten (zowel + als -):

- extra brandstofverbruik
- Uitgespaarde kosten(aankoop van chemisch onkruidbestrijdingsmiddel).
- Extra arbeid door het uitvoeren van de mechanische onkruidbestrijding (vb. aanleg vals zaaibed, wiedegeen, schoffelen, vingerwieden, aanaarden, ...), het uitvoeren van de nodige veldwaarnemingen en de manuele nazorg van het perceel.
- Uitgespaarde arbeid door verbod chemische onkruidbestrijding.

Gederfde inkomsten:

- Gewasschade door het toepassen van mechanische onkruidbestrijding

Transactiekosten (beperkt tot 20% van het berekende subsidiebedrag):

Het uitvoeren van mechanische onkruidbestrijding brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experten en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie. Deze transactiekosten behelzen:

- onderhandelingskosten (administratieve kosten voor de aanvraag, de tijd nodig voor het vervullen van de preliminaire voorwaarden om in aanmerking te komen voor de agromilieumaatregelen, het nemen van bodemstalen);
- zoekkosten (kosten verbonden aan het beslissingsproces);
- monitoring- en controlekosten (vb. verplicht bijhouden van bemestingsgegevens, begeleiden van de controle-instanties, uitvoeren van andere administratieve verplichtingen voor het bewijzen van het correct uitvoeren van het aangegane contract)

Deze drie type transactiekosten samen beschouwd (inclusief ook een vergoeding voor eigen arbeid) geeft een gemiddelde (Europese) transactiekost van 40 euro per ha. De nota "Kostprijsberekening agromilieumaatregelen" geeft echter aan dat voor België, meer bepaald voor Vlaanderen, deze transactiekost gemiddeld 50 euro per ha bedraagt.

8.2.8.3.3.6. Subsiadiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Minimum 0,5 ha mechanische onkruidbestrijding toepassen

Verbintenisvoorwaarden:

- De teelt behoort niet tot de voor de maatregel uitgesloten teelten, te definiëren in de regionale wetgeving;
- Geen gebruik maken van herbiciden en bodemontsmettingsmiddelen gedurende de hele hoofdteelt en de voorbereidingswerkzaamheden. Voor eenjarige teelten gelden die voorwaarden eveneens voor

de voor- of nateelten, behalve als de nateelt de hoofdteelt van het volgende jaar is.

- Gebruik van mechanische onkruidbestrijding kunnen aantonen;
- Bijhouden van teeltfiche per teeltgroep waarin de verschillende toegepaste onkruidbestrijdingstechnieken worden beschreven;
- De percelen waarop mechanische onkruidbestrijding wordt toegepast moeten in eigen gebruik zijn vanaf de uiterste indieningsdatum van de verzamelaanvraag tot 31 december.

8.2.8.3.3.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Indien het voor de maatregel voorziene budget ontoereikend is en deze middelen niet via bijkomende staatssteun kunnen worden voorzien, zal een selectie worden uitgevoerd op de nieuwe kandidaten.

8.2.8.3.3.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Steunbedrag: 260 euro/ha

Berekende bedrag: 322 euro/ha.

Het steunbedrag voor mechanische onkruidbestrijding is afgetopt op 80% van het berekende bedrag, aangezien verondersteld wordt dat een volledige compensatie niet noodzakelijk is om de gewenste doelstellingen te behalen.

Dit steunbedrag is geografisch niet gedifferentieerd, gezien mechanische onkruidbestrijding in heel Vlaanderen kan toegepast worden en dezelfde milieu- en klimaatvoordelen oplevert

8.2.8.3.3.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.3.9.1. *Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen*

Onjuiste aanvragen, met name wanneer de landbouwer pesticiden gebruikt (terwijl dit niet mag voor deze sub-maatregel)

8.2.8.3.3.9.2. *Beperkende maatregelen*

De beheersdienst stelt dat de agromilieumaatregelen in het voorlichtingsplan van het Departement Landbouw en Visserij mee opgenomen worden. In het voorlichtingsplan worden concrete en gerichte communicatie- en begeleidingsacties opgenomen voor de aanvragers van steun voor mechanische

onkruidbestrijding. De mogelijkheid wordt voorzien om via een aanpassing van de regionale regelgeving in de loop van de programmaperiode teelten met een hoge foutenlast uit te sluiten. Dit is een bijkomende houvast om de foutenlast onder controle te houden voor deze agromilieumaatregel.

8.2.8.3.3.9.3. Algemene beoordeling van de maatregel

Opvolging van bevindingen uit auditrapporten van de programmaperiode 2007-2013: in auditrapport RD/2011/02 werd gewezen op de te grote flexibiliteit van de verbintenisoppervlakte van de agromilieuverbintenissen. Een corrigerende actie is doorgevoerd door vanaf de campagne 2012 de variabiliteit tot 120% te beperken. Onder de nieuwe programmaperiode wordt deze variabiliteit behouden.

De maatregel kende in PDPO II een hoge foutenlast. Een aantal voorwaarden werden scherper en eenduidiger geformuleerd, maar de grootste inzet blijft rond communicatie en begeleiding.

De maatregel kent een hoge milieuwinst en moet daarom behouden blijven. Ze is controleerbaar mits de corrigerende acties worden uitgevoerd.

8.2.8.3.3.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- 1 meter spuitvrije zone langs de waterlopen respecteren (tabel baseline nr. 8)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeelde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.4. AMKM04 - verwarringstechniek in de fruitteelt

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.4.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Fruittelers stimuleren om voor het bestrijden van onder meer de fruitmot en/of bladrollers gebruik te maken van de verwarringstechniek.

De landbouwer kan een subsidie ontvangen als hij een verbintenis aangaat om gedurende 5 opeenvolgende jaren voor de bestrijding van onder meer fruitmotten en/of bladrollers gebruik te maken van de verwarringstechniek.

De dispensors moeten uitgehangen worden op de percelen volgens de erkenningsvoorwaarden van het product (aantal, oppervlakte en plaatsing).

De introductie van deze maatregel in de vorige programmaperiode (in 2010) verliep zeer succesvol. Desalniettemin is er een reële vrees dat het niet meer ondersteunen van de techniek een toename van het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen in de fruitteelt tot gevolg zal hebben. Omwille van de potentiële toepassing van feromoonverwarring bij kleinfruit en steenfruit wordt het toepassingsgebied uitgebreid naar alle fruitteelten (en niet uitsluitend pitfruit) waarvoor producten erkend zijn in België.

De voorgestelde variabiliteit van de maatregel is, net zoals in de vorige programmaperiode, beperkt tot 120% van het areaal. Uit de analyse van de aangegeven arealen van de voorbije jaren blijkt immers dat dit tegemoet komt aan de reële oppervlaktevariabiliteit.

8.2.8.3.4.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.4.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Bijhouden van gewasbeschermingsmiddelenregister in uitvoering van art. 93 (1) en bijlage II (RBE4) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr.22)
- Verbod op het gebruik van niet – erkende gewasbeschermingsmiddelen (RBE10) in uitvoering van de gewasbeschermingsmiddelenrichtlijn (tabel baseline nr. 36)
- Beschikken over een fytolicensie in uitvoering van de gewasbeschermingsmiddelenrichtlijn (tabel baseline nr. 49)
- Monitoring van ziekten en plagen (bijkomende minimumeis) in kader van integrated Pest Management (tabel baseline nr. 46)

8.2.8.3.4.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens definitie Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.4.5. Subsidiabele kosten

Vast bedrag waarin volgende kosten, gedeerde inkomsten en transactiekosten zijn ingecalculerd:

Kosten (+ en -):

- Aankoop van product voor feromoonverwarring
- Arbeidskost voor het plaatsen dispensors en opvolgen ziekte druk
- Uitgespaarde aankoopkost van 3 bespuitingen. Er is geen besparing op de arbeid verbonden aan de bespuitingen, vermits bespuiting tegen fruitmot samengaat met andere bespuitingen.

Gederfde inkomsten: geen

Transactiekosten (beperkt tot 20% van het berekende subsidiebedrag): het uitvoeren van de verwarringstechniek brengt de nodige administratieve last mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie. Deze transactiekosten behelzen:

- onderhandelingskosten (administratieve kosten voor de aanvraag, de tijd nodig voor het vervullen van de preliminaire voorwaarden om in aanmerking te komen voor de agromilieumaatregelen, het nemen van bodemstalen);
- zoekkosten (kosten verbonden aan het beslissingsproces);
- monitoring- en controlekosten (vb. verplicht bijhouden van bemestingsgegevens, begeleiden van de controle instanties, uitvoeren van andere administratieve verplichtingen voor het bewijzen van het correct uitvoeren van het aangegane contract).

Deze drie type transactiekosten samen beschouwd (inclusief ook een vergoeding voor eigen arbeid) geeft een gemiddelde (Europese) transactiekost van 40 euro per ha. De nota "Kostprijsberekening agromilieumaatregelen" geeft echter aan dat voor België, meer bepaald voor Vlaanderen, deze transactiekost gemiddeld 50 euro per ha bedraagt.

8.2.8.3.4.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Verwarringstechniek toepassen op minstens 1 ha fruitteelt.

Verbintenisvoorwaarden:

- De verwarringstechniek toepassen op 1 van de fruitteelten voorzien in de regionale wetgeving; Erkende producten (www.fytoweb.be) gebruiken conform de erkenningsvoorwaarden met betrekking tot oppervlakte, aantal en plaatsing.
- het product onafgebroken toepassen van 15 mei tot 15 september
- de aankoopfacturen moeten kunnen voorgelegd worden bij controle
- de percelen in eigen gebruik hebben van uiterste datum van indienen verzamelaanvraag tot 15 september
- geen gedeeltelijke terugbetaling van de toepassingskosten voor de verwarringstechniek hebben aangevraagd in het kader van de GMO groenten en fruit.

8.2.8.3.4.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Indien het voor de maatregel voorziene budget ontoereikend is en deze middelen niet via bijkomende staatssteun kunnen worden voorzien, zal een selectie worden uitgevoerd op de nieuwe kandidaten.

8.2.8.3.4.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

210 euro/ha

Berekende bedrag: 265 euro/ha.

Het steunbedrag voor verwarringstechniek is afgetopt op 80% van het berekende bedrag, omdat men uit de populariteit van de maatregel onder PDPO II kan afleiden dat een volledige compensatie niet noodzakelijk is om de beoogde doelstellingen te halen.

Deze steunbedragen zijn geografisch niet gedifferentieerd, gezien de verwarringstechniek bij fruitteelt in heel Vlaanderen kan toegepast worden en dezelfde milieu- en klimaatvoordelen oplevert.

8.2.8.3.4.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.4.9.1. *Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen*

Niet naleven van verbintenisvoorwaarden (vb. geen of onvoldoende dispensors hangen)

8.2.8.3.4.9.2. *Beperkende maatregelen*

De beheersdienst stelt dat de agromilieumaatregelen in het voorlichtingsplan van het Departement Landbouw en Visserij mee opgenomen worden. Via communicatie en begeleiding van de aanvragers wordt verder ingezet op het voorkomen van fouten.

8.2.8.3.4.9.3. Algemene beoordeling van de maatregel

Opvolging van bevindingen uit auditrapporten van de programmaperiode 2007-2013: in auditrapport RD/2011/02 werd gewezen op de te grote flexibiliteit van de verbintenisoppervlakte van de agromilieuverbintenissen. Een corrigerende actie is doorgevoerd door vanaf de campagne 2012 de variabiliteit tot 120% te beperken. Voor deze sub-maatregel blijft de aanvaarde oppervlaktevariabiliteit 120%.

De maatregelvoorwaarde m.b.t. minimale oppervlakte verbintenis werd vereenvoudigd t.o.v. de vorige programmaperiode zodat de maatregel eenvoudig te implementeren is en te controleren steunvoorwaarden kent. De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende actie wordt uitgevoerd.

8.2.8.3.4.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Bijhouden van gewasbeschermingsmiddelenregister (RBE4 -1 – traceerbaarheid) (tabel baseline nr. 22)
- Verbod op het gebruik van niet – erkende gewasbeschermingsmiddelen (RBE10) (tabel baseline nr. 36)
- Beschikken over een fytollicentie (tabel baseline nr. 49)
- Monitoring van ziekten en plagen (bijkomende minimumeisen) (tabel baseline nr. 46)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeerde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.5. AMKM05 - behoud van lokale veerassen

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.5.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

De landbouwer kan een subsidie ontvangen als hij een verbintenis aangaat om gedurende 5 opeenvolgende jaren een aantal vrouwelijke dieren van een met uitsterven bedreigd lokaal ras van landbouwhuisdieren te houden. De dieren moeten ingeschreven zijn in het stamboek van het ras, en bijdragen aan de instandhouding van het ras. Wat betreft dubbeldoelrassen bij runderen wordt extra aandacht geschonken aan het behoud van het dubbeldoeltype door de vergoeding van de kost van melkproductieregistratie: uit de praktijk blijkt immers dat het risico groot is dat meer geselecteerd wordt richting vleestype.

Steun voor lokale veerassen werd ook reeds in PDPO II voorzien. Om nog meer de nadruk te leggen op de instandhouding van de populatie wordt bij schapen de subsidie beperkt tot fokkers die ook effectief jaarlijks lammeren inschrijven in het stamboek. Bij runderen werd de voorwaarde voor melkproductieregistratie toegevoegd om zo de verspreiding van sperma via kunstmatige inseminatie te bevorderen.

De verenigingen die de stamboeken bijhouden van de vermelde rassen zijn hiervoor door de Vlaamse overheid erkend, conform de geldende regelgeving.

(erkenningbesluit: <http://codex.vlaanderen.be/Portals/Codex/documenten/1020991.html>)

De Vlaamse Overheid voert een controle uit op de werking van deze erkende stamboekenverenigingen. De controle van de rasaanhorigheid wordt uitgevoerd door de erkende stamboeken.

8.2.8.3.5.2. Type steun

Type steun: Grants

Diergebonden subsidie (Steun per dier)

8.2.8.3.5.3. Koppelingen naar andere wetgeving

Minimumactiviteiten in het kader van Pijler I volgens artikel 4 (1) (c) (iii) van Verordening (EU) nr.1307/2013 (zie tabel baseline nr.44)

Identificatie en Registratie in uitvoering van art. 93 (1) en bijlage II (RBE7 en RBE8) van Verordening (EU) nr. 1306/2013 (tabel baseline nrs 28-33):

- Bij schapen: bijhouden register, correct gebruik oormerken
- Bij runderen: paspoorten, inschrijving in Sanitel, melding geboortes, vertrekken en aankomsten in Sanitel binnen 7 dagen

8.2.8.3.5.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens definitie Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.5.5. Subsidiabele kosten

Vast steunbedrag per dier, berekend op de minderopbrengst

Runderen:

- Gederfde inkomsten door minderopbrengst melk
- Uitgespaarde kosten door minder krachtvoeder
- Bijkomende inkomsten uit vleesopbrengst
- Kost melkproductieregistratie

Schape: Vergelijking tussen arbeidsinkomen bij terreinbegrazing met lokale rassen en professionele schapehouderij. Gederfde inkomsten zijn het gevolg van een minderopbrengst in kg vlees en een lagere prijs per kg.

8.2.8.3.5.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Runderrassen: Rood ras, Witrood ras, Witblauw dubbeldoel ras, Kempens rund
- Schapeassen: Houtlandschaap, Kempens Schaap, Mergellandschaap, Belgisch melkschaap, Vlaams Kuddeschaap, Ardense Voskop, Lakens Schaap, Vlaamse Schaap, Entre-Sambre-et-Meuse schaap
- Voor alle verbintenissen samen:
  - Runderen min. 20 dieren, max. 125
  - Schape min. 20 dieren, max. 500.

Verbintenisvoorwaarden:

Runderen:

- Vrouwelijke dieren met een raszuiverheid van min. 75%.
- Min. leeftijd 6 maanden
- Als bij ziekte of ongeval van 1 of meerdere dieren binnen de 3 maanden terug het vereiste aantal subsidiegerechtigde dieren verkregen wordt, behoudt de landbouwer het recht op subsidie.

Schape:

- Dieren tijdig ingeschreven in de hoofdafdeling van het stamboek

- Geboortes registreren uiterlijk op 31 augustus van geboortjaar
- Aankomsten en vertrekken in stamboek registreren binnen de 10 dagen
- Het maximum aantal subsidiabele dieren per jaar is het aantal geregistreerde lammeren in dat jaar
- Min. leeftijd 1 jaar op uiterste datum van indiening verzamel aanvraag
- Als bij ziekte of ongeval van 1 of meerdere dieren binnen de 3 maanden terug het vereiste aantal subsidiegerechtigde dieren verkregen wordt, behoudt de landbouwer het recht op subsidie.

8.2.8.3.5.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Indien het voor de maatregel voorziene budget ontoereikend is en deze middelen niet via bijkomende staatssteun kunnen worden voorzien, zal een selectie worden uitgevoerd op de nieuwe kandidaten.

8.2.8.3.5.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

- Schapen: 25 euro/dier (= 167 euro/GVE)
- Runderen: 175 euro/dier (met MPR)
- Runderen: 150 euro/dier (zonder MPR)

Berekende bedragen:

- Schapen: 31 euro/dier.
- Runderen: 445 euro/dier.

Het steunbedrag voor de lokale schapenrassen werd afgetopt op 80% van het berekende bedrag, omdat een volledige compensatie niet noodzakelijk lijkt om de beoogde doelstellingen te halen.

Het steunbedrag voor behoud van lokale rundveerassen is afgetopt op een maximum bedrag van 150 euro per dier (of 170 euro/GVE) voor runderen niet onder MPR, en tot 175 euro per dier (of 200 euro/GVE) voor runderen onder MPR. Omwille van een eenvoudige toepassing is geopteerd voor een eenvormige premie over de verschillende dieren en rassen. Aangezien dieren van 6 maanden tot 2 jaar maar 0,6 GVE vertegenwoordigen, is voor de berekening van het steunbedrag per dier uitgegaan van een vervangingspercentage in de veestapel van 30%. Het gemiddeld steunbedrag per dier is berekend als (afgerond):

- Met MPR: $0,6 \cdot 200 \cdot 0,30 + 200 \cdot 0,70 = 175$ euro.
- Zonder MPR: $0,6 \cdot 170 \cdot 0,30 + 170 \cdot 0,7 = 150$ euro.

Deze steunbedragen zijn geografisch niet gedifferentieerd, gezien het houden van lokale runder- en schapenrassen in heel Vlaanderen mogelijk is en steeds bijdraagt aan de genetische biodiversiteit.

8.2.8.3.5.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.5.9.1. Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen

Niet naleven van verbintenisvoorwaarden (vb. niet tijdig melden van schapenbewegingen aan het stamboek)

8.2.8.3.5.9.2. Beperkende maatregelen

De beheersdienst stelt dat de agromilieumaatregelen in het voorlichtingsplan van het Departement Landbouw en Visserij mee opgenomen worden. Via communicatie en begeleiding van de aanvragers wordt verder ingezet op het voorkomen van fouten. Om onjuiste aanvragen te voorkomen is het nuttig om het tijdig melden van schapenbewegingen aan het stamboek extra onder de aandacht van de doelgroep van schapenhouders te brengen.

8.2.8.3.5.9.3. Algemene beoordeling van de maatregel

Door een verbeterde registratie bij de schapenstamboeken wordt de tijdige inschrijving in het stamboek via kruiscontrole van databanken beter controleerbaar dan onder PDPO II. De steun voor het behoud van lokale veerassen is goed controleerbaar mits de corrigerende actie wordt uitgevoerd.

8.2.8.3.5.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Minimumactiviteiten in het kader van Pijler I (tabel baseline nr. 44)
- Identificatie en registratie van runderen (RBE7 – 1, RBE7-2, RBE7-3, RBE7-4) (tabel baseline nr. 28, 29, 30 en 31)
- Identificatie en registratie van schapen en geiten (RBE8 – 1, RBE8-2) (tabel baseline nr. 32 en 33)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het

controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Zie 8.1.1.5 (hoofdstuk 8.2 M10 rubriek f) “Maatregelspecifieke informatie – lijst van lokale rassen”.

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gederfde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.6. BO01 - ontwikkeling soortenrijk grasland

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.6.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Deze BO beoogt de ontwikkeling van intermediaire graslanden naar een waardevoller graslandtype met een hogere biodiversiteit. We ontwikkelen soortenrijke graslanden door geen meststoffen, bodemverbetersaars en bestrijdingsmiddelen te gebruiken en een aangepast maai en/of beweidingsregime toe te passen op basis van het advies van een deskundige.

De actie wordt beperkt tot percelen grasland in een vooraf afgebakend beheergebied en beheer op basis van het advies van een deskundige.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.6.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.6.3. Koppelingen naar andere wetgeving

Correct begrazingsregister bijhouden op het perceel in uitvoering van het Vlaamse Mestdecreet dat uitvoering geeft aan de Europese nitraatrichtlijn (Tabel baseline: nr. 50).

Minimumactiviteit uitvoeren om verzuivering en verbossing tegen te gaan (Tabel baseline: nr. 44)

8.2.8.3.6.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers zoals gedefinieerd in Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.6.5. Subsidiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculeerd:

- opbrengstderving

- uitgespaarde kosten:
  - bemesting kunstmest
  - gewasbescherming
- extra kosten voor manuele distelbestrijding en bijhouden maairegister
- transactiekost (50 €/ha): het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie.

Meer details: zie verder in hoofdstuk 8.2 M10 onder f “informatie die specifiek is voor de maatregel: beschrijving van de methodologie“

8.2.8.3.6.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Het perceel is gelegen in een beheergebied
- Het perceel is grasland
- Een deskundige bepaalt voor de start van de overeenkomst het vegetatietype als een grassenmix of dominant stadium, en legt het beheer vast

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- Het grasland is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- Het grasland wordt beheerd volgens het advies van de deskundige
- Behoudens het maaibeheer/beweiding, geen enkele andere activiteit op het perceel uitvoeren
- Geen meststoffen en bodemverbeteraars toedienen, met uitzondering van bemesting door beweiden indien toegestaan
- Geen bestrijdingsmiddelen gebruiken
- De maaidata per perceel noteren in het register

8.2.8.3.6.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen), gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.6.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 881 euro/ha

Steunbedrag = 881 euro/ha (100% berekend bedrag)

Plafondbedrag (cofinanciering) = 600 euro/ha; topup = 221 euro/ha

8.2.8.3.6.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.6.9.1. *Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen*

- Moeilijke controleer- en beheersbare voorwaarden, die intrinsiek zijn aan milieu- en natuurbeheer: respecteren datum voor maaien of begrazen
- Niet-naleving van de verbintenisvoorwaarden, in het bijzonder het bijhouden van registers
- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.6.9.2. *Beperkende maatregelen*

- Een begrazingsregister en een maaieregister bijhouden is toegevoegd als extra controlepunt op het respecteren van de datum voor begrazing en maaien, maar verhoogt het risico op onjuiste aanvragen.
- Begeleiding van de begunstigen via bedrijfsplanners.
- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.6.9.3. *Algemene beoordeling van de maatregel*

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigen via bedrijfsplanners.

De beheersdienst stuurde bij voor de controlemoelijkheden uit de vorige programmaperiode door de moeilijk controleerbare voorwaarde om maaisel tijdig te verwijderen te schrappen.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de

beheersovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende acties worden uitgevoerd.

8.2.8.3.6.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

Correct begrazingsregister bijhouden op het perceel (Tabel baseline: nr. 50)

Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan (Tabel baseline: nr. 44)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeelde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.7. BO02 - instandhouding soortenrijk grasland

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.7.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Deze BO beoogt de instandhouding van reeds waardevolle soortenrijke graslanden. Dit gebeurt door geen meststoffen, andere bodemverbeteraars en bestrijdingsmiddelen te gebruiken en een aangepast maai en/of beweidingsregime toe te passen op basis van een advies van een deskundige.

De actie wordt beperkt tot percelen grasland; beheer op basis van het advies van een deskundige.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

Op basis van lessen uit het vorig PDPO II werd, om beter te kunnen inspelen op opportuniteiten en te vermijden dat waardevolle graslanden zonder wettelijke bescherming worden omgezet in akkerland, het toepassingsgebied van deze BO uitgebreid tot alle percelen grasland die een voldoende soortenrijke graslandvegetatie hebben. De ligging binnen een welbepaald beheergebied is niet langer vereist. Ook het beheer van het grasland dat wordt opgelegd door de deskundige is geoptimaliseerd t.o.v. PDPOII.

8.2.8.3.7.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.7.3. Koppelingen naar andere wetgeving

Correct begrazingsregister bijhouden op het perceel in uitvoering van het Vlaamse Mestdecreet dat uitvoering geeft aan de Europese nitraatrichtlijn (Tabel baseline: nr. 50).

Minimumactiviteit uitvoeren om verzuivering en verbossing tegen te gaan (Tabel baseline: nr. 44)

8.2.8.3.7.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers zoals gedefinieerd in Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.7.5. Subsiadiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculleerd:

- opbrengstderving (uitstellen maaidatum en uitstellen beweidingsdatum)
- uitgespaarde kosten:
  - bemesting kunstmest
  - gewasbescherming
- extra kosten voor manuele distelbestrijding en bijhouden maairegister (maaidata)
- transactiekost (50 €/ha): het deelnemen aan deze submaatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

Meer details: zie verder in hoofdstuk 8.2 M10 onder f “informatie die specifiek is voor de maatregel: beschrijving van de methodologie“

8.2.8.3.7.6. Subsiadiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Het perceel is grasland
- Een deskundige bepaalt voor de start van de overeenkomst het vegetatietype als een graskruidenmix, bloemrijk grasland of schraalland, en legt het beheer vast

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- Het grasland is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- Het grasland wordt beheerd volgens het advies van de deskundige
- Behoudens het maaibeheer/beweidings, geen enkele andere activiteit op het perceel uitvoeren
- Geen meststoffen en bodemverbeteraars toedienen, met uitzondering van bemesting door beweiden indien toegestaan
- Geen bestrijdingsmiddelen gebruiken
- De maaidata van het perceel noteren in het register

8.2.8.3.7.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen), gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.7.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 1174 EUR/ha

De opbrengstderving is verschillend indien er een specifiek maaibeheer wordt toegepast of een specifiek beweidingsbeheer. De berekende vergoeding gaat uit van een verhouding van 80% percelen met maaibeheer en 20% percelen met beweidingsbeheer (advies expert judgement). Het opbrengstverlies is volgens deze verhouding uitgemiddeld.

Verhouding 80/20 maaien/beweiden in adviezen op basis van expert judgement [CB1]

Steunbedrag = 1174 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Plafondbedrag (cofinanciering) = 600 EUR/ha; topup = 574 EUR/ha

8.2.8.3.7.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.7.9.1. Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen

- Moeilijke controleer- en beheersbare voorwaarden, die intrinsiek zijn aan milieu- en natuurbeheer: respecteren datum voor maaien of begrazen
- Niet-naleving van de verbintenisvoorwaarden, in het bijzonder het bijhouden van registers
- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.7.9.2. Beperkende maatregelen

- Een begrazingsregister en een maairegister bijhouden is toegevoegd als extra controlepunt op het respecteren van de datum voor begrazing en maaien, maar verhoogt het risico op onjuiste aanvragen.
- begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.
- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.7.9.3. Algemene beoordeling van de maatregel

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische

meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.

De beheersdienst stuurde bij voor de controlemoelijkheden uit de vorige programmaperiode door de moeilijk controleerbare voorwaarde om maaisel tijdig te verwijderen te schrappen.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheerovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende acties worden uitgevoerd.

8.2.8.3.7.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

Correct begrazingsregister bijhouden op het perceel (Tabel baseline: nr. 50).

Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan (Tabel baseline: nr. 44).

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

--

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeerde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

--

8.2.8.3.8. BO03 - uitstel maaidatum

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.8.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Deze BO beoogt het bieden van kansen aan weidevogels op een hoger broedsucces door alle activiteiten op het perceel te verbieden tijdens het broedseizoen en de maaidatum uit te stellen. Het uitstellen van de maaidatum tot minstens 22 juni is zeer belangrijk voor kritische soorten zoals Grutto en Tureluur. Door de maaidatum uit te stellen, krijgen dergelijke soorten voldoende rust om te broeden, is er voldoende dekking en voedsel voor de kuikens om vliegvlug te geraken en voor de maaidatum het perceel te verlaten.

Het beheer bestaat dus uit een uitstel van de maaidatum tot en met 22 juni.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.8.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.8.3. Koppelingen naar andere wetgeving

Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan volgens artikel 4 (1) (c) (iii) van Verordening (EU) nr. 1307/2013 (Tabel baseline: nr. 44)

8.2.8.3.8.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers zoals gedefinieerd in Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.8.5. Subsidiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculleerd:

- Opbrenghstderwing
- Extra kosten voor bijhouden maairegister (maaidata)
- Transactiekost (50 euro/ha): het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar

de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.8.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Het perceel is gelegen in een beheergebied
- Het perceel is grasland

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- Het grasland is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- Tussen 20 maart en 22 juni geen enkele (landbouwkundige) activiteit op het perceel uitvoeren
- De bestaande grasvegetatie in stand houden (elke activiteit die de grasvegetatie wijzigt, is niet toegestaan)
- De maaidata van het perceel noteren in het register

8.2.8.3.8.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen), gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.8.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 698 EUR/ha

Steunbedrag = 698 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Plafondbedrag (cofinanciering) = 600 EUR/ha; topup = 98 EUR/ha

8.2.8.3.8.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.8.9.1. *Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen*

- Moeilijke controleer- en beheersbare voorwaarden, die intrinsiek zijn aan milieu- en natuurbeheer: respecteren datum voor maaien
- Niet-naleving van de verbintenisvoorwaarden, in het bijzonder het bijhouden van registers
- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.8.9.2. *Beperkende maatregelen*

- Een maairegister bijhouden is toegevoegd als extra controlepunt op het respecteren van de maaidatum, maar verhoogt het risico op onjuiste aanvragen.
- begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.
- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.8.9.3. *Algemene beoordeling van de maatregel*

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.

De beheersdienst stuurde bij voor de controlemoeilijkheden uit de vorige programmaperiode door moeilijk controleerbare voorwaarde te schrappen: maaisel tijdig verwijderen; de verplichting om van binnen naar buiten te maaien.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheerovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

8.2.8.3.8.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

Minimumactiviteit uitvoeren om verzuiging en verbossing tegen te gaan (Tabel baseline: nr. 44)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeelde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.9. BO04 - uitstel beweidingsdatum 20 mei

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.9.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Deze BO beoogt het bieden van kansen aan weidevogels op een hoger broedsucces door alle activiteiten op het perceel te verbieden tijdens het broedseizoen en de beweidingsdatum uit te stellen en te beperken. Het uitstellen van de beweidingsdatum tot 20 mei zorgt ervoor dat er geen verstoring is tijdens de broedfase voor kritische soorten zoals Grutto en Tureluur. Door daarna tot 15 juni de veebezetting te beperken tot 4 dieren wordt de verstoring en het risico op vertrapping van de kuikens beperkt.

Het beheer bestaat dus uit een uitstel van de beweidingsdatum tot en met 20 mei en een verlaagde veebezetting tussen 20 mei en 15 juni.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.9.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.9.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Correct begrazingsregister bijhouden op het perceel in uitvoering van het Vlaamse Mestdecreet dat uitvoering geeft aan de Europese nitraatrichtlijn (Tabel baseline: nr. 50)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verzuivering en verbossing tegen te gaan volgens artikel 4 (1) (c) (iii) van Verordening (EU) nr. 1307/2013 (Tabel baseline: nr. 44)

8.2.8.3.9.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr.1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr.1307/2013)

8.2.8.3.9.5. Subsidiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculleerd:

- Opbrengstderving

- transactiekost (19 euro/ha): het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie. De hoogte is beperkt tot 20% van het totaal.

8.2.8.3.9.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Het perceel is gelegen in een beheergebied
- Het perceel is grasland

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- Het grasland is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- Tussen 20 maart en 20 mei geen enkele (landbouwkundige) activiteit op het perceel uitvoeren
- Tussen 20 mei en 15 juni mag het perceel beweid worden met een veebezetting van maximaal 4 dieren per ha
- De bestaande grasvegetatie in stand houden (elke activiteit die de grasvegetatie wijzigt, is niet toegestaan)

8.2.8.3.9.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen), gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.9.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 116 EUR/ha

Steunbedrag = 116 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Plafondbedrag (cofinanciering) = 600 EUR/ha; topup = 0 EUR/ha

8.2.8.3.9.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.9.9.1. *Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen*

- Moeilijke controleer- en beheersbare voorwaarden, die intrinsiek zijn aan milieu- en natuurbeheer: respecteren datum voor begrazen
- Niet-naleving van verbintenisvoorwaarden, in het bijzonder het bijhouden van registers
- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.9.9.2. *Beperkende maatregelen*

- Een begrazingsregister bijhouden is toegevoegd als extra controlepunt op het respecteren van de datum voor begrazing, maar verhoogt het risico op onjuiste aanvragen.
- Begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.
- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.9.9.3. *Algemene beoordeling van de maatregel*

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.

De beheersdienst stuurde bij voor de controlemoeilijkheden uit de vorige programmaperiode door moeilijk controleerbare voorwaarde te schrappen: maaisel tijdig verwijderen; de verplichting om van binnen naar buiten te maaien.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheerovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende acties worden uitgevoerd.

8.2.8.3.9.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Correct begrazingsregister bijhouden op het perceel (Tabel baseline: nr. 50)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan (Tabel baseline: nr. 44)

Het verplicht bijhouden van een begrazingsregister is een baseline element aangezien dit momenteel verplicht is in het kader van het Vlaamse Mest Actie plan (MAP) in uitvoering van richtlijn 91/679/EEG (nitraatrichtlijn). Momenteel is een nieuw Mest Actie Plan in de maak die zal ingaan vanaf 2015. Indien het bijhouden van een begrazingsregister niet langer verplicht is in kader van deze Vlaamse wetgeving, vervalt deze baseline voorwaarde. Het verplicht bijhouden van een begrazingsregister zal dan opgenomen worden als beheervoorwaarde (i.p.v. baseline voorwaarde) en zal een onderdeel worden van de beheervergoeding. De beheervergoeding wordt dan aangepast naar 169 euro/ha i.p.v. 116 euro/ha.

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeerde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.10. BO05 - standweide 15 juni

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.10.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Deze BO beoogt het bieden van kansen aan weidevogels op een hoger broedsucces door alle activiteiten op het perceel te verbieden tijdens het broedseizoen uitgezonderd het gebruik als standweide met een beperkte veebezetting. Het beperken van de veebezetting tot 15 juni zorgt ervoor dat er zeer weinig verstoring is tijdens de broedfase voor kritische soorten zoals Grutto en Tureluur en dat het risico op vertrappeling van de kuikens zeer beperkt is.

Het beheer bestaat dus uit een verlaagde veebezetting tussen 20 maart en 15 juni.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.10.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.10.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Correct begrazingsregister bijhouden op het perceel in uitvoering van het Vlaamse Mestdecreet dat uitvoering geeft aan de Europese nitraatrichtlijn (Tabel baseline nr. 50)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan volgens artikel 4 (1) (c) (iii) van Verordening (EU) nr.1307/2013 (Tabel baseline nr. 44)

8.2.8.3.10.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.10.5. Subsidiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculleerd:

- Opbrengstderving
- Transactiekost (50 €/ha): het deelnemen aan deze submaatregel brengt de nodige administratieve last

met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.10.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapkosten:

- Het perceel is gelegen in een beheergebied
- Het perceel is grasland

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- Het grasland is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- Tussen 20 maart en 15 juni geen enkele (landbouwkundige) activiteit op het perceel uitvoeren, behalve het gebruik als standweide met een veebezetting van maximaal 2 dieren per ha
- De bestaande grasvegetatie in stand houden (elke activiteit die de grasvegetatie wijzigt, is niet toegestaan)

8.2.8.3.10.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen), gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.10.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 661 EUR/ha

Steunbedrag = 661 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Plafondbedrag (cofinanciering) = 600 EUR/ha; topup = 61 EUR/ha

8.2.8.3.10.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.10.9.1. Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen

- Moeilijke controleer- en beheersbare voorwaarden, die intrinsiek zijn aan milieu- en natuurbeheer: respecteren datum voor begrazen
- Niet-naleving van verbintenisvoorwaarden, in het bijzonder het bijhouden van registers
- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.10.9.2. Beperkende maatregelen

- Een begrazingsregister bijhouden is toegevoegd als extra controlepunt op het respecteren van de datum voor begrazing, maar verhoogt het risico op onjuiste aanvragen.
- Begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.
- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.10.9.3. Algemene beoordeling van de maatregel

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.

De beheersdienst stuurde bij voor de controlemoeilijkheden uit de vorige programmaperiode door moeilijk controleerbare voorwaarde te schrappen: maaisel tijdig verwijderen; de verplichting om van binnen naar buiten te maaien.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheerovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende acties worden uitgevoerd.

8.2.8.3.10.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Correct begrazingsregister bijhouden op het perceel (Tabel baseline nr. 50)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan (Tabel baseline nr. 44)

Het verplicht bijhouden van een begrazingsregister is een baseline element aangezien dit momenteel verplicht is in het kader van het Vlaamse Mest Actie plan (MAP) in uitvoering van richtlijn 91/679/EEG (nitraatrichtlijn). Momenteel is een nieuw Mest Actie Plan in de maak die zal ingaan vanaf 2015. Indien het bijhouden van een begrazingsregister niet langer verplicht is in kader van deze Vlaamse wetgeving, vervalt deze baseline voorwaarde. Het verplicht bijhouden van een begrazingsregister zal dan opgenomen worden als beheervoorwaarde (i.p.v. baseline voorwaarde) en zal een onderdeel worden van de beheervergoeding. De beheervergoeding wordt dan aangepast naar 705 euro/ha i.p.v. 661 euro/ha.

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeerde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.11. BO06 - kuikenweide

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.11.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Weidevogelkuikens kansen bieden om uit te vliegen op kruidenrijke graslanden door alle activiteiten te verbieden tot 1 juli uitgezonderd het gebruik als standweide

in bepaalde gevallen. Het beperken van de veebezetting tot 1 juli zorgt ervoor dat er geen verstoring is tijdens de broedfase voor kritische soorten zoals Grutto en Tureluur, dat er voldoende voedselaanbod is (zeker in heel kruidenrijke graslanden) en het risico op vertrappeling van de kuikens zeer beperkt blijft.

Het beheer bestaat dus ofwel uit een verlaagde veebezetting tussen 20 maart en 1 juli ofwel een absoluut verbod op het gebruik als standweide tot 1 juli.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.11.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.11.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Correct begrazingsregister bijhouden op het perceel in uitvoering van het Vlaamse Mestdecreet dat uitvoering geeft aan de Europese nitraatrichtlijn (Tabel baseline: nr 50)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verzuivering en verbossing tegen te gaan (Tabel baseline: nr. 44)

8.2.8.3.11.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.11.5. Subsidiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculeerd:

- Opbrengstderving

- Transactiekost (50 euro/ha): het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.11.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Het perceel is gelegen in een beheergebied
- Het perceel is grasland

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- Het grasland is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- Keuzemogelijkheid: ofwel tussen 20 maart en 1 juli geen enkele (landbouwkundige) activiteit op het perceel uitvoeren, met uitzondering van het gebruik als standweide met een veebezetting van maximaal 2 dieren per ha, ofwel tussen 20 maart en 1 juli geen enkele (landbouwkundige) activiteit op het perceel uitvoeren (ook geen gebruik als standweide)
- De bestaande grasvegetatie in stand houden (elke activiteit die de grasvegetatie wijzigt, is niet toegestaan)

8.2.8.3.11.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen), gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.11.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 761 EUR/ha

Steunbedrag = 761 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Plafondbedrag (cofinanciering) = 600 EUR/ha; topup = 161 EUR/ha

8.2.8.3.11.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.11.9.1. Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen

- Moeilijke controleer- en beheersbare voorwaarden, die intrinsiek zijn aan milieu- en natuurbeheer: respecteren datum voor begrazen
- Niet-naleving van de verbintenisvoorwaarden, in het bijzonder het bijhouden van registers
- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.11.9.2. Beperkende maatregelen

- Een begrazingsregister bijhouden is toegevoegd als extra controlepunt op het respecteren van de datum voor begrazing, maar verhoogt het risico op onjuiste aanvragen.
- Begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.
- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.11.9.3. Algemene beoordeling van de maatregel

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.

De beheersdienst stuurde bij voor de controlemoeilijkheden uit de vorige programmaperiode door moeilijk controleerbare voorwaarde te schrappen: maaisel tijdig verwijderen; de verplichting om van binnen naar buiten te maaien.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheerovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende acties worden uitgevoerd.

8.2.8.3.11.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Correct begrazingsregister bijhouden op het perceel (Tabel baseline: nr 50)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan (Tabel baseline: nr. 44)

Het verplicht bijhouden van een begrazingsregister is een baseline element aangezien dit momenteel verplicht is in het kader van het Vlaamse Mest Actie plan (MAP) in uitvoering van richtlijn 91/679/EEG (nitraatrichtlijn) . Momenteel is een nieuw Mest Actie Plan in de maak die zal ingaan vanaf 2015. Indien het bijhouden van een begrazingsregister niet langer verplicht is in kader van deze Vlaamse wetgeving, vervalt deze baseline voorwaarde. Het verplicht bijhouden van een begrazingsregister zal dan opgenomen worden als beheervoorwaarde (i.p.v. baseline voorwaarde) en zal een onderdeel worden van de beheervergoeding. De beheervergoeding wordt dan aangepast naar 805 euro/ha i.p.v. 761 euro/ha.

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeerde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.12. BO07 - faunavoedselgewas

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.12.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Faunasoorten verbonden aan het landbouwlandschap alle kansen bieden door tijdens de winterperiode geschikte habitatcondities (voedsel, dekking,...) te voorzien zodat deze soorten voldoende fit de winter doorkomen. Specifiek voor grauwe kiekendief en hamster naast wintervoedsel ook een gunstige zomersituatie aanbieden met het oog op de vestiging en een hoger broedsucces voor grauwe kiekendief en dekking en voedsel voor hamster.

De maatregel bestaat uit het aanleggen van een faunavoedselgewas (graan, mengsel van granen...) op het perceel gelegen in het beheergebied voor akker- of weidevogels en specifieke soorten gelinkt aan Natura 2000 in de winterperiode en specifiek voor de soorten grauwe kiekendief en hamster in de winter- en zomerperiode. Dit gewas dient als voedsel en biedt bescherming voor faunasoorten zoals akkervogels, wilde hamsters etc tegen predatoren. Het faunavoedselgewas dient elk jaar behouden te blijven tot 15 maart zodat er lang genoeg (vermijden van de hungry gap) voedsel beschikbaar blijft om de winter fit door te komen. Voor de soorten grauwe kiekendief en hamster biedt het perceel naast wintervoedsel ook een gunstige zomersituatie.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

Deze BO07 vereist dat het ingezaaide voedselgewas niet geoogst wordt of ondergewerkt wordt tot 15 maart van het volgende teeltjaar. Bij een Europese audit in 2011 merkten de auditoren op dat er moest voorkomen worden dat het prevalentiemechanisme, gecombineerd met de specifieke verdeling van de maatregelen, bepaalde perioden systematisch voor controles uitsluit. Rekening houdend met deze opmerking wordt voor deze actie systematisch voorzien in terreincontroles specifiek in de periode februari-maart van het volgende teeltjaar, zodat deze voorwaarde goed gecontroleerd kan worden.

8.2.8.3.12.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.12.3. Koppelingen naar andere wetgeving

Geen handelingen verrichten met het opzet vogels of hun nesten te verstoren of te vernielen in uitvoering van het Vlaamse natuurdecreet (Tabel baseline: nr. 52).

8.2.8.3.12.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.12.5. Subsidiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculeerd:

- Opbrengstderving
- Extra kosten voor o.a. zaaigoed, uit te voeren bewerkingen (zaaien, ploegen, onderwerken stoppel, manuele distelbestrijding,...)
- Transactiekost (100 euro/ha): het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.12.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Het perceel is gelegen in een beheergebied

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- Het perceel is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- Het beheerobject wordt gedurende de looptijd van de overeenkomst jaarlijks als één perceel aangegeven met eenzelfde teelt
- Telen van een specifiek zaadleverend gewas(mengsel) vermeld in de overeenkomst en ingezaaid voor 31 mei.
- Het gewas mag niet geoogst worden en mag niet ondergewerkt worden voor 15 maart van het volgende teeltjaar

8.2.8.3.12.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen), gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.12.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 1931 EUR/ha

Steunbedrag = 1931 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1200 EUR/ha; topup = 731 EUR/ha

8.2.8.3.12.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.12.9.1. Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen

- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.12.9.2. Beperkende maatregelen

- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.12.9.3. Algemene beoordeling van de maatregel

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheerovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende actie wordt uitgevoerd.

8.2.8.3.12.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

Geen handelingen verrichten met het opzet vogels of hun nesten te verstoren of te vernielen (Tabel baseline: nr. 52)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeelde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.13. BO08 - aanleg of onderhoud erosiestrook (grasstrook)

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.13.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Erosie op erosiegevoelige percelen verminderen door de afspoelende bodem op te vangen door aanleg of behoud van een grasstrook.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

In vergelijking tot PDPOII is de erosiestrook is niet langer toegestaan langs waterlopen (VHA). Langs VHA-waterlopen moet verplicht een BO gekozen worden voor een multifunctionele aanpak waarbij erosiebestrijding gecombineerd wordt met een bufferende werking op afstroming van meststoffen en pesticiden (via BO11 of BO13 t.e.m.16)

8.2.8.3.13.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.13.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Minimale bodembedekking en minimaal landbeheer op erosiegevoelige percelen in uitvoering van art. 93 (1) en bijlage II (GLMC4 en GLMC5) van Verordening (EU) nr. 1306/2013 (zie randvoorwaarden en GLMC) (Tabel baseline: nr. 13 en 14)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verduiking en verbossing tegen te gaan volgens artikel 4 (1) (c) (iii) van Verordening (EU) nr.1307/2013 (Tabel baseline: nr. 43 en 44)

8.2.8.3.13.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.13.5. Subsidiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculleerd:

- Opbrenstderving

- Extra kosten (herinzaai grasland, afpaling perceel,...)
- transactiekost (100 euro/ha): het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.13.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Het perceel is bouwland
- Het perceel is erosiegevoelig volgens het GBCS
- De grasstrook wordt aangelegd op de plaats waar water en sediment afstromen
- De grasstrook is niet gelegen langs of grenst niet aan een kwetsbaar element
- De gemiddelde breedte van de grasstrook wordt vastgelegd overeenkomstig de erosiegevoeligheid van het perceel en de functie van de strook en schommelt tussen 6 en 30 meter

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- De grasstrook is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- De grasstrook tot stand brengen voor 31 mei van het eerste werkjaar
- De breedte van de strook bedraagt over de gehele lengte minstens 5 meter.
- De grasvegetatie als een ononderbroken geheel in stand houden
- Het beheerobject wordt niet gebruikt om te voldoen aan een inzaaiverplichting i.k.v. de vergroeningsvereisten rond blijvend grasland
- Een ploegvoor of ploegwal naast de erosiestrook nivelleren om te voorkomen dat water en sediment naast de strook afstromen

8.2.8.3.13.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen), gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.13.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 1047 EUR/ha

Steunbedrag: 1047 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Indien de strook onder deze BO (gedeeltelijk) samenvalt met een verplichte bufferstrook i.k.v. de randvoorwaarden erosie, wordt de BO-vergoeding voor de overlappende oppervlakte en de overlappende voorwaarden verlaagd met 1047 EUR/ha.

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1047 EUR/ha; topup = 0 EUR/ha

8.2.8.3.13.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.13.9.1. *Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen*

- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.13.9.2. *Beperkende maatregelen*

- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.13.9.3. *Algemene beoordeling van de maatregel*

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheerovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende actie wordt uitgevoerd.

8.2.8.3.13.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Minimale bodembedekking en minimaal landbeheer op erosiegevoelige percelen (zie randvoorwaarden en GLMC) (Tabel baseline: nr. 13 en 14)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan (Tabel baseline: nr. 44)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeerde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.14. BO09 - aanleg en onderhoud erosiedam uit stro

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.14.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Deze maatregel beoogt het beperken van erosie op erosiegevoelige percelen door de afspoelende bodem op te vangen via een dam uit stro. De aangelegde dam dient om het afstromend sediment (water en bodemdeeltjes) tegen te houden stroomopwaarts van de dam. Het sediment wordt tegengehouden waardoor de bodemdeeltjes bezinken voor de dam en het opgehouden water geleidelijk door de dam sijpelt en met een veel lager debiet verder stroomt. Hierdoor vermindert de kans op bodemerosie stroomafwaarts van de dam en worden piekafvoeren afgetopt waardoor lokale erosieproblemen kunnen aangepakt worden en de gevolgen kunnen beperkt worden.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.14.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.14.3. Koppelingen naar andere wetgeving

Minimale bodembedekking en minimaal landbeheer op erosiegevoelige percelen percelen in uitvoering van art. 93 (1) en bijlage II (GLMC4 en GLMC5) van Verordening (EU) nr. 1306/2013 (zie randvoorwaarden en GLMC): Tabel baseline nr. 13 en 14.

8.2.8.3.14.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.14.5. Subsidiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculeerd:

- Opbrengstderving
- Extra kosten (arbeid aanleg en heraanleg dam uit stro, verwijderen, slib, aankoop stro,...)
- Transactiekost: het deelnemen aan deze submaatregel brengt de nodige administratieve last met zich

mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.14.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Het perceel is erosiegevoelig volgens het GBCS
- De dam wordt gecombineerd met de aanleg van een erosiestrook of strategisch gelegen grasland

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- De erosiedam wordt aangelegd voor 31 mei van het eerste werkjaar conform de technische richtlijnen
- De hoogte van de dam bedraagt minimaal 50 cm
- Afgezet slib verwijderen zodat de opvanghoogte van de dam overal minstens 30 cm bedraagt

8.2.8.3.14.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen) , gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.14.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 12,86 euro per m

Steunbedrag = 12,86 euro per m (100% berekend bedrag)

Omrekening naar ha (standaardbreedte = 1,5m):

$12,86 \text{ euro/m} = 12,86 \text{ euro}/1,5 \text{ m} = 85.733 \text{ euro/ha}$

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1200 EUR/ha; topup = 12,68 EUR/m

Baseline: het aanleggen van een erosiedam kan integraal vergoed worden want gaat verder dan de verplichtingen in kader van de randvoorwaarden (erosie) uit artikel 93(1) van Verordening (EU) nr.

1306/2013.

8.2.8.3.14.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.14.9.1. *Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen*

- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.14.9.2. *Beperkende maatregelen*

- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.14.9.3. *Algemene beoordeling van de maatregel*

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigen via bedrijfsplanners.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheerovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende actie wordt uitgevoerd.

8.2.8.3.14.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit

hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

Minimale bodembedekking en minimaal landbeheer op erosiegevoelige percelen (zie randvoorwaarden en GLMC) (Tabel baseline nr. 13 en 14)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gederfde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.15. BO10 - aanleg en onderhoud strategisch gelegen grasland

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.15.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Deze maatregel beoogt het beperken van erosie aan de bron door op strategische plaatsen grasland aan te leggen en te onderhouden. Er wordt een vergoeding gegeven voor het omzetten van akkerpercelen met een sterke erosieproblematiek naar grasland. Hierdoor wordt erosie maximaal vermeden (continue bodembedekking). Het grasland bevindt zich op een, in functie van erosiebestrijding, strategisch gelegen locatie, zoals

- erosiegevoelig akkerland dat aanleiding kan geven tot aanzienlijke hoeveelheden bodemverlies als gevolg van erosie. Op die plaatsen heeft grasland een bodembeschermende functie die moet behouden blijven;
- een perceel stroomafwaarts van een hellend gebied waar bodemerosie plaatsgrijpt (vb. intensieve akker- of tuinbouw) en/of overmatig veel oppervlakkig afspoelend water wordt gegenereerd (vb. fruitplantages). Op die plaatsen kan grasland fungeren als water- en sedimentvang, en zo de gevolgen van bodemerosie beperken.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.15.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.15.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Minimale bodembedekking en minimaal landbeheer op erosiegevoelige percelen in uitvoering van art. 93 (1) en bijlage II (GLMC4 en GLMC5) van Verordening (EU) nr. 1306/2013 (zie randvoorwaarden en GLMC) (Tabel baseline: nr. 13 en 14)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verrijging en verbossing tegen te gaan volgens artikel 4 (1) (c) (iii) van Verordening (EU) nr. 1307/2013 (Tabel baseline nr. 44)

8.2.8.3.15.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.15.5. Subsidiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculleerd:

- Opbrengstderving
- Transactiekost (50 euro/ha): het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.15.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Het perceel werd gedurende de laatste vijf jaar uitsluitend als bouwland (excl. tijdelijk grasland) uitgebraat
- Het perceel is door ALBON aangeduid als een strategisch gelegen perceel voor erosiebestrijding door aanleg van extra grasland
- Het perceel is erosiegevoelig volgens het GBCS

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- Het perceel is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- Het perceel wordt omgezet in grasland voor 31 mei van het eerste werkjaar
- De grasvegetatie als een ononderbroken geheel in stand houden
- Het beheerobject wordt niet gebruikt om te voldoen aan een inzaaiverplichting i.k.v. de vergroeningsvereisten rond blijvend grasland

8.2.8.3.15.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen), gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.15.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 619 EUR/ha

Steunbedrag = 619 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1200 EUR/ha; topup = 0 EUR/ha

Baseline: het aanleggen van strategisch grasland kan integraal vergoed worden want gaat verder dan de verplichtingen in kader van de randvoorwaarden (erosie).

8.2.8.3.15.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.15.9.1. Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen

- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.15.9.2. Beperkende maatregelen

- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.15.9.3. Algemene beoordeling van de maatregel

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. . Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheerovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende actie wordt uitgevoerd.

8.2.8.3.15.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Minimale bodembedekking en minimaal landbeheer op erosiegevoelige percelen (zie randvoorwaarden en GLMC) (Tabel baseline: nr. 13 en 14)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan (Tabel baseline nr. 44)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeerde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.16. BO11 - aanleg of onderhoud bufferstrook (grasstrook 15 juni)

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.16.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Kwetsbare landschapselementen beschermen door het aanleggen of behouden van een grasstrook waarop geen bemesting en geen bestrijdingsmiddelen mogen gebruikt worden. De maaidatum van de strook wordt uitgesteld tot 15 juni waardoor als secundair effect ook het ontwikkelen van een meer waardevolle vegetatie op de strook kan gerealiseerd worden..

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.16.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.16.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Verbod op gebruik van meststoffen tot 5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop (10 m in VEN of langs helling) in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline: nr. 5)
- Verbod op aanbrengen bestrijdingsmiddelen op oeverzones (tot 1 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop) in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (GLMC1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr. 8)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan volgens artikel 4 (1) (c) (iii) van Verordening (EU) nr. 1307/2013. (tabel baseline nr. 44)
- Instandhouding en algemene zorgplicht voor het gebufferde kwetsbaar element in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE2, RBE3 en GLMC7) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr. 17, 18, 19)

8.2.8.3.16.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.16.5. Subsiadiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculleerd:

- opbrengstderving
- uitgespaarde kosten:
  - bemesting kunstmest
  - gewasbescherming
- extra kosten voor manuele distelbestrijding, verwijderen maaisel, afpaling perceel,...
- Transactiekost (100 euro/ha): het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.16.6. Subsiadiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Het perceel is bouwland
- Het perceel ligt in een beheergebied
- De strook grenst voor minstens 75% aan een kwetsbaar landschapselement
- De gemiddelde breedte van de grasstrook wordt vastgelegd overeenkomstig de erosiegevoeligheid van het perceel in het GBCS en schommelt tussen 6 en 30 meter
- Indien het gaat om een erosiestrook, ligt de strook op de plaats waar water en sediment afstromen

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- De grasstrook is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- De grasstrook tot stand brengen voor 31 mei van het eerste werkjaar
- De breedte van de strook bedraagt over de gehele lengte minstens 5 meter
- De grasvegetatie als een ononderbroken geheel in stand houden
- Geen bestrijdingsmiddelen gebruiken, uitgezonderd voor de pleksgewijze bestrijding van ongewenste soorten
- Geen meststoffen of bodemverbeteringsmiddelen opbrengen
- De strook wordt pas gemaaid of geklepeld vanaf 15 juni.
- Behoudens het maaibeheer, geen enkele andere activiteit uitvoeren op de strook

8.2.8.3.16.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen) , gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU

prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.16.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 1317 EUR/ha

Steunbedrag = 1317 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Indien de strook onder deze BO (gedeeltelijk) samenvalt met een verplichte bufferstrook i.k.v. de randvoorwaarden erosie, wordt de BO-vergoeding voor de overlappende oppervlakte en de overlappende voorwaarden verlaagd met 1047 EUR/ha.

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1317 EUR/ha; topup = 0 EUR/ha

Baseline: Voor maatregelen gelegen langs kwetsbare elementen (waterlopen) is bij de bepaling van het opbrengstverlies rekening gehouden met de verplichte bemestingsvrije en spuitvrije zone (baselinevoorwaarde).

8.2.8.3.16.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.16.9.1. Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen

- Moeilijke controleer- en beheersbare voorwaarden, die intrinsiek zijn aan milieu- en natuurbeheer: het niet toepassen van pesticiden, meststoffen of bodemverbeteringsmiddelen op stroken
- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.16.9.2. Beperkende maatregelen

- Een aantal voorwaarden met betrekking tot het gebruik van meststoffen of gewasbeschermingsmiddelen zijn sterk gelinkt aan de doelstelling van de maatregel en dienen dus behouden worden, zelfs al zijn ze op stroken niet 100% sluitend controleerbaar. In dergelijke gevallen maakt de beheerdienst – waar relevant- gebruik van meerdere controlepunten, om de voorwaarde toch zo verifieerbaar mogelijk te krijgen.
- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.16.9.3. Algemene beoordeling van de maatregel

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigen via bedrijfsplanners.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheerovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende acties worden uitgevoerd.

8.2.8.3.16.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Verbod op gebruik van meststoffen tot 5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop (10 m in VEN of langs helling) (tabel baseline: nr. 5)
- Verbod op aanbrengen bestrijdingsmiddelen op oeverzones (tot 1 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop) (tabel baseline nr. 8)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verzuivering en verbossing tegen te gaan (tabel baseline nr. 44)
- Instandhouding en algemene zorgplicht voor het gebufferde kwetsbaar element (tabel baseline nr. 17, 18 en 19)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

--

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeerde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

--

8.2.8.3.17. BO12 - aanleg of onderhoud vluchtstrook (grasstrook 22 juni)

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.17.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Door een aangepast maaibeheer op een strook een geschikt habitat voor een aantal soorten (o.a. weidevogels) creëren.

Het uitstellen van de maaidatum tot minstens 22 juni is zeer belangrijk voor kritische soorten zoals Grutto en Tureluur. Door de maaidatum uit te stellen, krijgen dergelijke soorten voldoende rust om te broeden, is er voldoende dekking en voedsel voor de kuikens om vliegvlug te geraken en voor de maaidatum de strook te verlaten.

Het oogpunt van deze BO is soortenbescherming op een grasstrook door het uitstellen van de maaidatum op de grasstrook tot 22 juni.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.17.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.17.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Minimumactiviteit uitvoeren om verzuivering en verbossing tegen te gaan volgens artikel 4 (1) (c) (iii) van Verordening (EU) nr.1307/2013. (baseline nr. 44)
- Tijdens het broedseizoen opzettelijke handelingen vermijden die vogels en hun nesten verstoren in uitvoering van het Vlaamse natuurdecreet. (baseline nr. 52)
- De wettelijke bemestingsnormen respecteren op het perceel (tabel baseline nr. 51)

8.2.8.3.17.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr.1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr.1307/2013)

8.2.8.3.17.5. Subsidiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculleerd:

- opbrengstderving
- uitgespaarde kosten:
  - bemesting kunstmest
  - gewasbescherming
- extra kosten voor manuele distelbestrijding, afvoeren maaisel, afpaling perceel,...
- transactiekost (100 euro/ha): het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.17.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Het perceel is geregistreerd als landbouwgrond gelegen in het Vlaams Gewest
- De vluchtstrook heeft een gemiddelde breedte tussen 6 en 30 meter
- Het perceel ligt in een beheergebied
- De strook ligt niet langs of grenst niet aan een kwetsbaar element

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- De grasstrook is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- De grasstrook tot stand brengen voor 31 mei van het eerste werkjaar
- De breedte van de strook bedraagt over de gehele lengte minstens 5 meter
- De grasvegetatie als een ononderbroken geheel in stand houden
- Geen bestrijdingsmiddelen gebruiken, uitgezonderd voor de pleksgewijze bestrijding van ongewenste soorten
- Geen meststoffen of bodemverbeteringsmiddelen opbrengen
- De strook wordt pas gemaaid of geklepeld vanaf 22 juni.
- Behoudens het maaibeheer, geen enkele andere activiteit uitvoeren op de strook

8.2.8.3.17.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen), gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.17.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 1616 EUR/ha

Steunbedrag: 1616 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Indien de strook onder deze BO (gedeeltelijk) samenvalt met een verplichte bufferstrook i.k.v. de randvoorwaarden erosie, wordt de BO-vergoeding voor de overlappende oppervlakte en de overlappende voorwaarden verlaagd met 1047 EUR/ha.

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1616 EUR/ha; topup = 0 EUR/ha

8.2.8.3.17.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.17.9.1. Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen

- Moeilijke controleer- en beheersbare voorwaarden, die intrinsiek zijn aan milieu- en natuurbeheer: het niet toepassen van pesticiden, meststoffen of bodemverbeteringsmiddelen op stroken
- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.17.9.2. Beperkende maatregelen

- Een aantal voorwaarden met betrekking tot het gebruik van meststoffen of gewasbeschermingsmiddelen zijn sterk gelinkt aan de doelstelling van de maatregel en dienen dus behouden worden, zelfs al zijn ze op stroken niet 100% sluitend controleerbaar. In dergelijke gevallen maakt de beheerdienst – waar relevant- gebruik van meerdere controlepunten, om de voorwaarde toch zo verifieerbaar mogelijk te krijgen.
- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.17.9.3. Algemene beoordeling van de maatregel

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de

betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheersovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende acties worden uitgevoerd.

8.2.8.3.17.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan (tabel baseline nr. 44)
- Tijdens het broedseizoen opzettelijke handelingen vermijden die vogels en hun nesten verstoren (tabel baseline nr. 52)
- De wettelijke bemestingsnormen respecteren op het perceel (tabel baseline nr. 51)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante

basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeelde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

--

8.2.8.3.18. BO13 - aanleg en onderhoud faunastrook (gemengde grasstrook)

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.18.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Faunasoorten verbonden aan het landbouwlandschap voldoende geschikt habitat bieden door het aanleggen van kruidenrijke grasranden waarop een aangepast maai-beheer wordt uitgevoerd zodat een deel van de rand structuurrijker de winter ingaat of de maaidatum uit stellen tot 15 juli.

Deze BO omvat de aanleg van nieuwe faunastroken op akker-of grasland.

De stroken kunnen aangelegd worden langs kwetsbare elementen waardoor ze naast het bufferen van deze kwetsbare elementen ook een meer geschikt habitat creëren langs deze elementen voor voorkomende faunasoorten. De stroken kunnen aangelegd worden in beheergebied voor akker – en weidevogels en soorten specifiek gelinkt aan Natura 2000 waar ze een geschikt habitat kunnen vormen voor deze soorten en de stroken kunnen aangelegd worden op erosiegevoelige percelen waardoor ze naast de doelstelling erosiebestrijding ook een geschikt habitat kunnen zijn voor de voorkomende faunasoorten. Er zijn 2 varianten binnen de sub-maatregel: een variant waarbij de volledige strook mag gemaaid worden vanaf 15 juli en een variant waarbij steeds één derde breedte van de strook gedurende een volledig kalenderjaar als ruige strook dient behouden te blijven. Zo wordt enerzijds de rust tijdens de broedseizoen gevrijwaard op de volledige strook (variant 15 juli) of op een deel van de strook (variant 1/3 ruige strook). De variant met de ruige strook zorgt er bovendien voor dat tijdens de winter heel wat insecten in die ruige strook kunnen overwinteren.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

'B013 gaat over het aanleggen en beheren van een "nieuw" aan te leggen rand. B014 gaat over het beheren van een bestaande rand (na PDPOII), waarbij er dus geen aanleg meer is. Het gaat bij zowel BO13 als BO14 steeds over een rand waarop een specifiek beheer wordt toegepast en nooit over het volledige perceel. Het specifieke beheer op beide types van randen (BO13 en BO14) is exact dezelfde. Voor dit beheer is er een keuze uit 2 mogelijkheden (dit wordt besproken met de landbouwer). Beide beheermogelijkheden worden toegepast op dezelfde oppervlakte (de volledige rand) en houden gelijkaardige inspanningen in. Vandaar is een differentiatie van de vergoeding niet nodig.

8.2.8.3.18.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.18.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Verbod op gebruik van meststoffen tot 5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud

van een waterloop (10 m in VEN of langs helling) in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr. 5)

- Verbod op aanbrengen bestrijdingsmiddelen op oeverzones (tot 1 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop) in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (GLMC1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr. 8)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan volgens artikel 4 (1) (c) (iii) van Verordening (EU) nr. 1307/2013. (tabel baseline nr. 44)
- Instandhouding en algemene zorgplicht voor het gebufferde kwetsbaar element in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE2, RBE3 en GLMC7) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr. 17, 18, 19)
- Tijdens het broedseizoen opzettelijke handelingen vermijden die vogels en hun nesten verstoren in uitvoering van het Vlaamse natuurdecreet. (tabel baseline nr. 52)

8.2.8.3.18.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr.1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr.1307/2013)

8.2.8.3.18.5. Subsidiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculeerd:

- opbrengstderving
- uitgespaarde kosten
  - bemesting kunstmest
  - gewasbescherming
- extra kosten voor manuele distelbestrijding, afvoeren maaisel, afpaling perceel,...
- Transactiekost (100 euro/ha): het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.18.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

Er zijn 3 types. Voor alle types geldt:

- Bij meerjarige teelten wordt de strook aangelegd naast de werkgang

Daarnaast geldt naargelang het type:

- Het perceel is erosiegevoelig volgens het GBCS
- De grasstrook wordt aangelegd op de plaats waar water en sediment afstromen

- De gemiddelde breedte van de grasstrook wordt vastgelegd overeenkomstig de erosiegevoeligheid van het perceel en schommelt tussen 6 en 30 meter

OF

- Het perceel ligt in een beheergebied
- De strook grenst voor minstens 75% aan een kwetsbaar landschapselement
- De gemiddelde breedte van de grasstrook wordt vastgelegd overeenkomstig de erosiegevoeligheid van het perceel in het GBCS en schommelt tussen 6 en 18 meter

OF

- Het perceel is gelegen in beheergebied
- De gemiddelde breedte schommelt tussen 9 en 30 meter

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- De strook is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- De breedte van de strook bedraagt over de gehele lengte minstens 5 meter
- De strook inzaaien voor 31 mei van het eerste werkjaar
- De strook inzaaien met een goedgekeurd gras (kruiden)mengsel met minimaal 3 grassoorten en minimaal 5 kruidachtigen
- De factuur van het zaaizaad en het zaaizaadetiket bijhouden
- De grasvegetatie als een ononderbroken geheel in stand houden
- De strook maaien/klepelen en minstens 1/3 over de gehele lengte van de strook laten staan gedurende het volledige kalenderjaar of de strook volledig maaien/klepelen vanaf 15 juli
- Behoudens het maaibeheer, geen enkele andere activiteit uitvoeren op de strook
- Geen bestrijdingsmiddelen gebruiken, uitgezonderd voor de pleksgewijze bestrijding van ongewenste soorten
- Geen meststoffen of bodemverbeteringsmiddelen opbrengen

8.2.8.3.18.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen), gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.18.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 1812 EUR/ha (gemiddelde vergoeding overeenkomstig mogelijkheden instapvoorwaarden)

Steunbedrag: 1812 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Indien de strook onder deze BO (gedeeltelijk) samenvalt met een verplichte bufferstrook i.k.v. de randvoorwaarden erosie, wordt de BO-vergoeding voor de overlappende oppervlakte en de overlappende voorwaarden verlaagd met 1047 EUR/ha.

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1812 EUR/ha; topup = 0 EUR/ha

Baseline: Voor maatregelen gelegen langs kwetsbare elementen (waterlopen) is bij de bepaling van het opbrengstverlies rekening gehouden met de verplichte bemestingsvrije en spuitvrije zone (baselinevoorwaarde).

8.2.8.3.18.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.18.9.1. Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen

- Moeilijke controleer- en beheersbare voorwaarden, die intrinsiek zijn aan milieu- en natuurbeheer: het niet toepassen van pesticiden, meststoffen of bodemverbeteringsmiddelen op stroken
- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.18.9.2. Beperkende maatregelen

- Een aantal voorwaarden met betrekking tot het gebruik van meststoffen of gewasbeschermingsmiddelen zijn sterk gelinkt aan de doelstelling van de maatregel en dienen dus behouden worden, zelfs al zijn ze op stroken niet 100% sluitend controleerbaar. In dergelijke gevallen maakt de beheerdienst – waar relevant- gebruik van meerdere controlepunten, om de voorwaarde toch zo verifieerbaar mogelijk te krijgen.
- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.18.9.3. Algemene beoordeling van de maatregel

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen,

doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheerovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende acties worden uitgevoerd.

8.2.8.3.18.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Verbod op gebruik van meststoffen tot 5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop (10 m in VEN of langs helling) (tabel baseline nr. 5)
- Verbod op aanbrengen bestrijdingsmiddelen op oeverzones (tot 1 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop) (tabel baseline nr. 8)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan (tabel baseline nr. 44)
- Instandhouding en algemene zorgplicht voor het gebufferde kwetsbaar element (tabel baseline nr. 17, 18 en 19)
- Tijdens het broedseizoen opzettelijke handelingen vermijden die vogels en hun nesten verstoren (tabel baseline nr. 52)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeelde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.19. BO14 - onderhoud faunastrook (gemengde grasstrook)

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.19.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Faunasoorten verbonden aan het landbouwlandschap voldoende geschikt habitat bieden door kruidenrijke grasranden te behouden; een aangepast maaibeheer toe te passen zodat een deel van de rand structuurrijk de winter ingaat of de maaidatum uitstellen tot 15 juli.

Deze BO omvat hetzelfde beheer als BO13 maar op een bestaande strook (geen aanleg).

De stroken kunnen behouden blijven langs kwetsbare elementen waardoor ze naast het bufferen van deze kwetsbare elementen ook een meer geschikt habitat creëren langs deze elementen voor voorkomende faunasoorten. De stroken kunnen behouden blijven in beheergebied voor akker – en weidevogels en soorten specifiek gelinkt aan Natura 2000 waar ze een geschikt habitat kunnen vormen voor deze soorten en de stroken kunnen behouden blijven op erosiegevoelige percelen waardoor ze naast de doelstelling erosiebestrijding ook een geschikt habitat kunnen zijn voor de voorkomende faunasoorten. Er zijn 2 varianten binnen de sub-maatregel: een variant waarbij de volledige strook mag gemaaid worden vanaf 15 juli en een variant waarbij steeds één derde breedte van de strook gedurende een volledig kalenderjaar als ruige strook dient behouden te blijven. Zo wordt enerzijds de rust tijdens de broedseizoen gevrijwaard op de volledige strook (variant 15 juli) of op een deel van de strook (variant 1/3 ruige strook). De variant met de ruige strook zorgt er bovendien voor dat tijdens de winter heel wat insecten in die ruige strook kunnen overwinteren.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.19.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.19.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Verbod op gebruik van meststoffen tot 5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop (10 m in VEN of langs helling) in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013 (tabel baseline nr. 5)
- Verbod op aanbrengen bestrijdingsmiddelen op oeverzones (tot 1 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop) in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (GLMC1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 8)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan volgens artikel 4 (1) (c) (iii) van Verordening (EU) 1307/2013 (tabel baseline nr 44)

- Instandhouding en algemene zorgplicht voor het gebufferde kwetsbaar element in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE2, RBE3 en GLMC7) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 17, 18, 19)
- Tijdens het broedseizoen opzettelijke handelingen vermijden die vogels en hun nesten verstoren in uitvoering van het Vlaamse natuurdecreet. (tabel baseline nr 52)

8.2.8.3.19.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.19.5. Subsidiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculeerd:

- opbrengstderving
- uitgespaarde kosten:
  - bemesting kunstmest
  - gewasbescherming
- extra kosten voor manuele distelbestrijding, afvoeren maaisel, afpaling perceel,...
- transactiekost (100 euro/ha): het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.19.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

Er zijn 3 types. Voor alle types geldt:

- Bij meerjarige teelten wordt de strook aangelegd naast de werkgang

Daarnaast geldt naargelang het type:

- Het perceel is erosiegevoelig volgens het GBCS
- De grasstrook wordt aangelegd op de plaats waar water en sediment afstromen
- De gemiddelde breedte van de grasstrook wordt vastgelegd overeenkomstig de erosiegevoeligheid van het perceel en schommelt tussen 6 en 30 meter

OF

- Het perceel ligt in een beheergebied
- De strook grenst voor minstens 75% aan een kwetsbaar landschapselement
- De gemiddelde breedte van de grasstrook wordt vastgelegd overeenkomstig de erosiegevoeligheid

van het perceel in het GBCS en schommelt tussen 6 en 18 meter

OF

- Het perceel is gelegen in beheergebied
- De gemiddelde breedte schommelt tussen 9 en 30 meter

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- De strook is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- De bestaande strook behouden
- De breedte van de strook bedraagt over de gehele lengte minstens 5 meter
- De grasvegetatie als een ononderbroken geheel in stand houden
- De strook maaien/klepelen en minstens 1/3 over de gehele lengte van de strook laten staan gedurende het volledige kalenderjaar of de strook volledig maaien/klepelen vanaf 15 juli
- Behoudens het maaibeheer, geen enkele andere activiteit uitvoeren op de strook
- Geen bestrijdingsmiddelen gebruiken, uitgezonderd voor de pleksgewijze bestrijding van ongewenste soorten
- Geen meststoffen of bodemverbeteringsmiddelen opbrengen

8.2.8.3.19.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen), gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a.. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.19.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 1700 EUR/ha (gemiddelde vergoeding overeenkomstig mogelijkheden instapvoorwaarden)

Steunbedrag: 1700 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Indien de strook onder deze BO (gedeeltelijk) samenvalt met een verplichte bufferstrook i.k.v. de randvoorwaarden erosie, wordt de BO-vergoeding voor de overlappende oppervlakte en de overlappende voorwaarden verlaagd met 1047 EUR/ha.

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1700 EUR/ha; topup = 0 EUR/ha

Baseline: Voor maatregelen gelegen langs kwetsbare elementen (waterlopen) is bij de bepaling van het

opbrengstverlies rekening gehouden met de verplichte bemestingsvrije en spuitvrije zone (baselinevoorwaarde).

8.2.8.3.19.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.19.9.1. *Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen*

- Moeilijke controleer- en beheersbare voorwaarden, die intrinsiek zijn aan milieu- en natuurbeheer: het niet toepassen van pesticiden, meststoffen of bodemverbeteringsmiddelen op stroken
- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.19.9.2. *Beperkende maatregelen*

- Een aantal voorwaarden met betrekking tot het gebruik van meststoffen of gewasbeschermingsmiddelen zijn sterk gelinkt aan de doelstelling van de maatregel en dienen dus behouden worden, zelfs al zijn ze op stroken niet 100% sluitend controleerbaar. In dergelijke gevallen maakt de beheerdienst – waar relevant- gebruik van meerdere controlepunten, om de voorwaarde toch zo verifieerbaar mogelijk te krijgen.
- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.19.9.3. *Algemene beoordeling van de maatregel*

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheerovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende acties worden uitgevoerd.

8.2.8.3.19.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Verbod op gebruik van meststoffen tot 5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop (10 m in VEN of langs helling) (tabel baseline nr. 5)
- Verbod op aanbrengen bestrijdingsmiddelen op oeverzones (tot 1 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop) (tabel baseline nr. 8)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan (tabel baseline nr. 44)
- Instandhouding en algemene zorgplicht voor het gebufferde kwetsbaar element (tabel baseline nr. 17, 18 en 19)
- Tijdens het broedseizoen opzettelijke handelingen vermijden die vogels en hun nesten verstoren (tabel baseline nr. 52)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeerde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.20. BO15 - aanleg en onderhoud faunastroom plus (gemengde grasstroom)

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.20.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Faunasoorten verbonden aan het landbouwlandschap voldoende geschikt habitat bieden door de aanleg van een kruidenrijke grasstroom, een aangepast maaibeheer van een kruidenrijke rand voorzien zodat een structuurrijke vegetatie in de winter bekomen wordt.

Deze BO omvat de aanleg van nieuwe faunastromen plus op akker-of grasland. Deze BO is gelijkaardig aan BO13 maar omvat een verdergaand, veeleisender beheer waarbij optimale condities worden gecreëerd om het broedsucces van akkervogels te verhogen

Vanuit het Solabio project (<http://www.vlm.be/algemeen/Mediatheek/Studies/SOLABIO/Pages/default.aspx>) en op basis van expertenkennis vanuit de praktijk werden, in vergelijking tot PDPO II, de maaischema's voor deze sub-maatregel verder verfijnd. Bovendien wordt ook het verplicht in te zaaien gras/kruidenmengsel sterk verbeterd (na advies van het Instituut voor Natuurbehoud en expertenkennis) zodat het resultaat op het terrein effectiever wordt.

Deze beheerovereenkomst is enkel mogelijk in de beheergebieden voor akker- en weidevogels en soorten specifiek gelinkt aan Natura 2000.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

'B015 gaat over het aanleggen en beheren van een "nieuw" aan te leggen rand. B016 gaat over het beheren van een bestaande rand (na PDPOII), waarbij er dus geen aanleg meer is. Het gaat bij zowel BO15 als BO16 steeds over een rand waarop een specifiek beheer wordt toegepast en nooit over het volledige perceel. Het specifieke beheer op beide types van randen (BO15 en BO16) is exact dezelfde.

8.2.8.3.20.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.20.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Verbod op gebruik van meststoffen tot 5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop (10 m in VEN of langs helling) in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 5)
- Verbod op aanbrengen bestrijdingsmiddelen op oeverzones (tot 1 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop) in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (GLMC1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 8)

- Minimumactiviteit uitvoeren om verzuivering en verbossing tegen te gaan volgens artikel 4 (1) (c) (iii) van Verordening (EU) nr.1307/2013 (tabel baseline nr 44)
- Instandhouding en algemene zorgplicht voor het gebufferde kwetsbaar element in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE2, RBE3 en GLMC7) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 17, 18, 19)
- Tijdens het broedseizoen opzettelijke handelingen vermijden die vogels en hun nesten verstoren in uitvoering van het Vlaamse natuurdecreet. (tabel baseline nr 52)

8.2.8.3.20.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr.1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr.1307/2013)

8.2.8.3.20.5. Subsidiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculeerd:

- opbrengstderving
- uitgespaarde kosten
  - bemesting kunstmest
  - gewasbescherming
- extra kosten voor manuele distelbestrijding, afvoeren maaisel, afpaling perceel,...
- transactiekost (100 euro/ha): het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.20.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

Er zijn 3 types. Voor alle types geldt:

- Bij meerjarige teelten wordt de strook aangelegd naast de werkgang
- Het perceel is gelegen in een beheergebied

Daarnaast geldt naargelang het type:

- Het perceel is erosiegevoelig volgens het GBCS
- De grasstrook wordt aangelegd op de plaats waar water en sediment afstromen
- De gemiddelde breedte van de grasstrook wordt vastgelegd overeenkomstig de erosiegevoeligheid van het perceel en schommelt tussen 6 en 30 meter

OF

- De strook grenst voor minstens 75% aan een kwetsbaar landschapselement
- De gemiddelde breedte van de grasstrook wordt vastgelegd overeenkomstig de erosiegevoeligheid van het perceel in het GBCS en schommelt tussen 6 en 18 meter

OF

- De gemiddelde breedte schommelt tussen 9 en 30 meter

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- De strook is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- De breedte van de strook bedraagt over de gehele lengte minstens 5 meter
- De strook inzaaien voor 31 mei van het eerste werkjaar
- De grasvegetatie als een ononderbroken geheel in stand houden
- De strook inzaaien met een goedgekeurd gras (kruiden)mengsel met minimaal 3 grassoorten en minimaal 5 kruidachtigen
- De factuur van het zaaizaad en het zaaizaadetiket bijhouden
- De strook wordt gemaaid volgens een vooraf in de overeenkomst bepaald maai- en/of klepelschema (bvb. duorandenbeheer, triorandenbeheer of maaien/klepelen vanaf 15 augustus, ...)
- Minstens 1/3 over de gehele lengte van de strook laten staan gedurende het volledige kalenderjaar
- Behoudens het bovenvermeld maai- en/of klepelbeheer, geen enkele andere activiteit uitvoeren op de strook
- Geen bestrijdingsmiddelen gebruiken, uitgezonderd voor de pleksgewijze bestrijding van ongewenste soorten
- Geen meststoffen of bodemverbeteringsmiddelen opbrengen

8.2.8.3.20.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen) , gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.20.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 2108 EUR/ha (gemiddelde vergoeding overeenkomstig mogelijkheden instapvoorwaarden)

Steunbedrag: 2108 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Indien de strook onder deze BO (gedeeltelijk) samenvalt met een verplichte bufferstrook i.k.v. de randvoorwaarden erosie, wordt de BO-vergoeding voor de overlappende oppervlakte en de overlappende voorwaarden verlaagd met 1047 EUR/ha.

Plafondbedrag (cofinanciering) = 2108 EUR/ha; topup = 0 EUR/ha

Baseline: Voor maatregelen gelegen langs kwetsbare elementen (waterlopen) is bij de bepaling van het opbrengstverlies rekening gehouden met de verplichte bemestingsvrije en spuitvrije zone (baselinevoorwaarde).

8.2.8.3.20.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.20.9.1. Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen

- Moeilijke controleer- en beheersbare voorwaarden, die intrinsiek zijn aan milieu- en natuurbeheer: het niet toepassen van pesticiden, meststoffen of bodemverbeteringsmiddelen op stroken
- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.20.9.2. Beperkende maatregelen

- Een aantal voorwaarden met betrekking tot het gebruik van meststoffen of gewasbeschermingsmiddelen zijn sterk gelinkt aan de doelstelling van de maatregel en dienen dus behouden worden, zelfs al zijn ze op stroken niet 100% sluitend controleerbaar. In dergelijke gevallen maakt de beheerdienst – waar relevant- gebruik van meerdere controlepunten, om de voorwaarde toch zo verifieerbaar mogelijk te krijgen.
- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.20.9.3. Algemene beoordeling van de maatregel

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de

beheersovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende acties worden uitgevoerd.

8.2.8.3.20.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Verbod op gebruik van meststoffen tot 5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop (10 m in VEN of langs helling) (tabel baseline nr. 5)
- Verbod op aanbrengen bestrijdingsmiddelen op oeverzones (tot 1 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop) (tabel baseline nr. 8)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan (tabel baseline nr. 44)
- Instandhouding en algemene zorgplicht voor het gebufferde kwetsbaar element (tabel baseline nr. 17, 18 en 19)
- Tijdens het broedseizoen opzettelijke handelingen vermijden die vogels en hun nesten verstoren (tabel baseline nr. 52)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeerde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

--

8.2.8.3.21. BO16 - onderhoud faunastrook plus (gemengde grasstrook)

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.21.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Faunasoorten verbonden aan het landbouwlandschap voldoende geschikt habitat bieden door het behouden van een kruidenrijke grasstrook en een aangepast beheer op de kruidenrijke rand toe te passen zodat de rand structuurrijker wordt.

Deze BO omvat hetzelfde beheer als BO15 maar op een bestaande strook (geen aanleg). Deze BO is gelijkaardig aan BO14 maar omvat een verdergaand, veeleisender beheer waarbij optimale condities worden gecreëerd om het broedsucces van de beoogde faunasoorten te verhogen.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.21.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.21.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Verbod op gebruik van meststoffen tot 5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop (10 m in VEN of langs helling) in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 5)
- Verbod op aanbrengen bestrijdingsmiddelen op oeverzones (tot 1 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop) in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (GLMC1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 8)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan volgens artikel 4 (1) (c) (iii) van Verordening (EU) nr.1307/2013 (tabel baseline nr 44)
- Instandhouding en algemene zorgplicht voor het gebufferde kwetsbaar element in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE2, RBE3 en GLMC7) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 17, 18, 19)
- Tijdens het broedseizoen opzettelijke handelingen vermijden die vogels en hun nesten verstoren in uitvoering van het Vlaamse natuurdecreet. (tabel baseline nr 52)

8.2.8.3.21.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.21.5. Subsiadiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculleerd:

- opbrengstderving
- uitgespaarde kosten
  - bemesting kunstmest
  - gewasbescherming
- extra kosten voor manuele distelbestrijding, afvoeren maaisel, afpaling perceel, ...
- transactiekost (100 euro/ha): het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.21.6. Subsiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

Er zijn 3 types. Voor alle types geldt:

- Bij meerjarige teelten wordt de strook aangelegd naast de werkgang
- Het perceel is gelegen in een beheergebied

Daarnaast geldt naargelang het type:

- Het perceel is erosiegevoelig volgens het GBCS
- De grasstrook wordt aangelegd op de plaats waar water en sediment afstromen
- De gemiddelde breedte van de grasstrook wordt vastgelegd overeenkomstig de erosiegevoeligheid van het perceel en schommelt tussen 6 en 30 meter

OF

- De strook grenst voor minstens 75% aan een kwetsbaar landschapselement
- De gemiddelde breedte van de grasstrook wordt vastgelegd overeenkomstig de erosiegevoeligheid van het perceel in het GBCS en schommelt tussen 6 en 18 meter

OF

- De gemiddelde breedte schommelt tussen 9 en 30 meter

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- De strook is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde

- De bestaande strook behouden
- De breedte van de strook bedraagt over de gehele lengte minstens 5 meter
- De grasvegetatie als een ononderbroken geheel in stand houden
- De strook wordt gemaaid volgens een vooraf in de overeenkomst bepaald maai- en/of klepelschema (bvb. duorandenbeheer, triorandenbeheer of maaien/klepelen vanaf 15 augustus ,...)
- Minstens 1/3 over de gehele lengte van de strook laten staan gedurende het volledige kalenderjaar
- Behoudens het bovenvermeld maai- en/of klepelbeheer, geen enkele andere activiteit uitvoeren op de strook
- Geen bestrijdingsmiddelen gebruiken, uitgezonderd voor de pleksgewijze bestrijding van ongewenste soorten
- Geen meststoffen of bodemverbeteringsmiddelen opbrengen

8.2.8.3.21.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen) , gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.21.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag= 1996 EUR/ha (gemiddelde vergoeding overeenkomstig mogelijkheden instapvoorwaarden)

Steunbedrag: 1996 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Indien de strook onder deze BO (gedeeltelijk) samenvalt met een verplichte bufferstrook i.k.v. de randvoorwaarden erosie, wordt de BO-vergoeding voor de overlappende oppervlakte en de overlappende voorwaarden verlaagd met 1047 EUR/ha.

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1996 EUR/ha; topup = 0 EUR/ha

Baseline: Voor maatregelen gelegen langs kwetsbare elementen (waterlopen) is bij de bepaling van het opbrengsverlies rekening gehouden met de verplichte bemestingsvrije en spuitvrije zone (baselinevoorwaarde).

8.2.8.3.21.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.21.9.1. Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen

- Moeilijke controleer- en beheersbare voorwaarden, die intrinsiek zijn aan milieu- en natuurbeheer: het niet toepassen van pesticiden, meststoffen of bodemverbeteringsmiddelen op stroken
- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.21.9.2. Beperkende maatregelen

- Een aantal voorwaarden met betrekking tot het gebruik van meststoffen of gewasbeschermingsmiddelen zijn sterk gelinkt aan de doelstelling van de maatregel en dienen dus behouden worden, zelfs al zijn ze op stroken niet 100% sluitend controleerbaar. In dergelijke gevallen maakt de beheerdienst – waar relevant- gebruik van meerdere controlepunten, om de voorwaarde toch zo verifieerbaar mogelijk te krijgen.
- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.21.9.3. Algemene beoordeling van de maatregel

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigen via bedrijfsplanners.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheerovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende acties worden uitgevoerd.

8.2.8.3.21.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013

van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Verbod op gebruik van meststoffen tot 5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop (10 m in VEN of langs helling) (tabel baseline nr. 5)
- Verbod op aanbrengen bestrijdingsmiddelen op oeverzones (tot 1 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop) (tabel baseline nr. 8)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan (tabel baseline nr. 44)
- Instandhouding en algemene zorgplicht voor het gebufferde kwetsbaar element (tabel baseline nr. 17, 18 en 19)
- Tijdens het broedseizoen opzettelijke handelingen vermijden die vogels en hun nesten verstoren (tabel baseline nr. 52)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gederfde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.22. BO17 - aanleg en onderhoud bloemenstrook

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.22.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Bestuivers voldoende voedselaanbod bieden door de aanleg van een bloemenrand.

Deze bestuivers zijn van vitaal belang voor de globale biodiversiteit. Veel van onze voedselproductie is ervan afhankelijk. Wereldwijd is de bestuiving 153 miljard euro waard, voor België wordt dit op 0,5 miljard euro geschat. Daarnaast zijn ze essentieel voor het voortbestaan van veel van onze inheemse flora.

Algemeen gaan deze soorten (vlinders, solitaire en sociale bijen, zweefvliegen,...) zeer sterk achteruit zo zijn de honingbij (*Apis mellifera*) kolonies in 20 jaar 25% achteruitgegaan in Centraal Europa en die achteruitgang zal voor de natuur een onherstelbaar verlies aan biodiversiteit veroorzaken.

Door bloemenstroken aan te leggen kunnen al het ware 'nectarsnelwegen' worden aangelegd door het landschap waardoor meer voedselaanbod ontstaat.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.22.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.22.3. Koppelingen naar andere wetgeving

/

8.2.8.3.22.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.22.5. Subsidiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculleerd:

- opbrengstderving

- extra kosten voor zaaizaad, arbeid (bewerkingen), afvoeren maaisel,...
- transactiekost (100 euro/ha): het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.22.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- De gemiddelde breedte van de strook schommelt tussen 6 en 12 meter
- De strook wordt aangelegd aan de zuidelijke kant van een kwetsbaar landschapselement

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- De strook is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- De breedte van de strook bedraagt over de gehele lengte minstens 5 meter
- De strook wordt voor 31 mei ingezaaid met een één- of meerjarig bloemenmengsel
- De strook wordt ingezaaid met een goedgekeurd bloemenmengsel met minimaal 6 bloeiende soorten
- De factuur van het zaaizaad en het zaaizaadetiket bijhouden
- Als een meerjarig bloemenmengsel wordt ingezaaid, jaarlijks het maai-of klepelbeheer uitvoeren zoals opgenomen in de overeenkomst
- Behalve het (her)inzaaien of het (gedeeltelijk) maaien of klepelen van de strook, geen enkele andere activiteit uitvoeren op de strook
- Geen bestrijdingsmiddelen gebruiken
- Geen meststoffen of bodemverbeteringsmiddelen opbrengen

8.2.8.3.22.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen) , gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a.. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.22.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 1972 EUR/ha

Steunbedrag = 1972 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1972 EUR/ha; topup = 0 EUR/ha

8.2.8.3.22.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.22.9.1. *Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen*

- Moeilijke controleer- en beheersbare voorwaarden, die intrinsiek zijn aan milieu- en natuurbeheer: het niet toepassen van pesticiden, meststoffen of bodemverbeteringsmiddelen op stroken
- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.22.9.2. *Beperkende maatregelen*

- Een aantal voorwaarden met betrekking tot het gebruik van meststoffen of gewasbeschermingsmiddelen zijn sterk gelinkt aan de doelstelling van de maatregel en dienen dus behouden worden, zelfs al zijn ze op stroken niet 100% sluitend controleerbaar. In dergelijke gevallen maakt de beheerdienst – waar relevant- gebruik van meerdere controlepunten, om de voorwaarde toch zo verifieerbaar mogelijk te krijgen.
- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.22.9.3. *Algemene beoordeling van de maatregel*

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigen via bedrijfsplanners.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de

beheersovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende acties worden uitgevoerd.

8.2.8.3.22.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gederfde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.23. BO18 - onderhoud haag

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.23.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Deze maatregel beoogt het onderhouden van bestaande hagen in het landbouwlandschap

Typische kleine landschapselementen zoals hagen, heggen, houtkanten, knotbomen enz. hebben een belangrijke functie in het landbouwlandschap. Ze hebben vaak een hoge natuurwaarde, doordat veel dieren er beschutting, voedsel en nestgelegenheid vinden. Ze hebben vaak ook een cultuurhistorische functie (veekering, brand- en hakhout) en zijn belangrijk als vestigingsplaats voor verschillende (autochtone) houtige plantensoorten. Bovendien, hebben ze voor heel wat soorten een belangrijke natuurverbindingswaarde. Helaas gaan veel kleine landschapselementen verloren door veranderend landgebruik en intensivering van de landbouw.

Er wordt een vergoeding gegeven voor het correct onderhouden en beheren van bestaande hagen die aan alle instapvoorwaarden voldoen en dus ecologisch waardevol zijn. Het beheer voor hagen bestaat uit een jaarlijkse snoei.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.23.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.23.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Instandhouding van kleine landschapselementen en algemene zorgplicht in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE2, RBE3, GLMC7) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr. 17, 18, 19)
- Geen werken uitvoeren tijdens het broedseizoen om broedende vogels niet te verstoren in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (GLMC7) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr. 20)

8.2.8.3.23.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.23.5. Subsiadiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculleerd:

- opbrengstderving
- extra kosten voor arbeid (beheer), huur materiaal, brandstof, aankoop plantgoed (vervangen dode planten),...
- transactiekost: het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.23.6. Subsiadiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Het beheerobject is een lijnvormig landschapselement bestaande uit boom-en struiksoorten dat door jaarlijkse snoei compact worden gehouden
- Het beheerobject is gelegen op of grenst volledig aan een perceel geregistreerd als landbouwgrond gelegen in het Vlaams Gewest
- Het beheerobject is gelegen in het beheergebied
- Het beheerobject maakt geen deel uit van een tuin en kan niet worden omschreven als erfbeplanting of windscherm
- De lengte bedraagt minstens 25 meter
- De contractuele lengte bedraagt maximaal 500 meter per ha
- De snoeihoogte is hoger dan 0,8 meter
- Het beheerobject bestaat uit minstens 75% geschikte soorten
- Geen gaten in het landschapselement

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- De stambasis van de planten beschermen tegen het vee
- Jaarlijks scheren op een minimale hoogte van 0,8 meter, niet klepelen
- Exoten (amerikaanse vogelkers, amerikaanse eik, robinia etc.), opslag inbegrepen, bestrijden
- Dode planten vervangen door geschikte soorten

8.2.8.3.23.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat

elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen) , gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.23.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 1,87 EUR/m

Steunbedrag = 1,87 EUR/m (100% berekend bedrag)

Omrekening naar ha (standaardbreedte = 1,5m): 1,87 euro/m = 1,87 euro/1,5 m² = 12.466,67 euro/ha

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1200 EUR/ha; topup = 1,69 EUR/m

8.2.8.3.23.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.23.9.1. Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen

- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.23.9.2. Beperkende maatregelen

- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.23.9.3. Algemene beoordeling van de maatregel

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.

De beheersdienst stuurde bij voor de controlemoeilijkheden uit de vorige programmaperiode door de

moeilijk controleerbare voorwaarde om snoeisel tijdig te verwijderen te schrappen.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheersovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende actie wordt uitgevoerd.

8.2.8.3.23.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Instandhouding van kleine landschapselementen en algemene zorgplicht (tabel baseline nr. 17, 18 en 19)
- Geen werken uitvoeren tijdens het broedseizoen om broedende vogels niet te verstoren (tabel baseline nr. 20)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante

basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeerde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

--

8.2.8.3.24. BO19 - onderhoud kaphaag

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.24.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Deze maatregel beoogt het onderhouden van bestaande kaphagen in het landbouwlandschap

Typische kleine landschapselementen zoals hagen, heggen, houtkanten, knotbomen enz. hebben een belangrijke functie in het landbouwlandschap. Ze hebben vaak een hoge natuurwaarde, doordat veel dieren er beschutting, voedsel en nestgelegenheid vinden. Ze hebben vaak ook een cultuurhistorische functie (veekering, brand- en hakhout) en zijn belangrijk als vestigingsplaats voor verschillende (autochtone) houtige plantensoorten. Bovendien, hebben ze voor heel wat soorten een belangrijke natuurverbindingswaarde. Helaas gaan veel kleine landschapselementen verloren door veranderend landgebruik en intensivering van de landbouw.

Er wordt een vergoeding gegeven voor het correct onderhouden en beheren van bestaande kaphagen die aan alle instapvoorwaarden voldoen en dus ecologisch waardevol zijn.

Het beheer voor kaphagen omvat het knotten van de knotbomen of het afzetten van de houtkant (hakhoutbeheer).

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.24.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.24.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Instandhouding van kleine landschapselementen en algemene zorgplicht in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE2, RBE3, GLMC7) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr. 17, 18, 19)
- Geen werken uitvoeren tijdens het broedseizoen om broedende vogels niet te verstoren in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (GLMC7) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr. 20)

8.2.8.3.24.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.24.5. Subsiadiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculleerd:

- opbrengstderving
- extra kosten voor arbeid (beheer), huur materiaal, brandstof, aankoop plantgoed (vervangen dode planten),...
- uitgespaarde kosten: opbrengst hout
- transactiekost: het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.24.6. Subsiadiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Het beheerobject is een:
  - Kaphaag: lijnvormig landschapselement bestaand uit halfstammige knotbomen.
  - Eénrijige houtkant: lijnvormig landschapselement bestaande hakhout.
- Het beheerobject is gelegen op of grenst volledig aan een perceel geregistreerd als landbouwgrond gelegen in het Vlaams Gewest
- Het beheerobject is gelegen in het beheergebied
- Het beheerobject maakt geen deel uit van een tuin en kan niet worden omschreven als erfbepanting of windscherm
- De lengte bedraagt minstens 25 meter
- De contractuele lengte bedraagt maximaal 500 meter per ha
- Het beheerobject bestaat minstens uit 75% geschikte soorten
- Geen gaten in het landschapselement

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- De stambasis van de planten beschermen tegen het vee
- Het beheer uitvoeren zoals bepaald in de beheerovereenkomst en binnen de vermelde termijn (binnen de eerste 4 jaar)
- Geen snoeihout in het landschapselement
- Exoten (amerikaanse vogelkers, amerikaanse eik, robinia,ect.), opslag inbegrepen, bestrijden
- Dode planten vervangen door geschikte soorten

8.2.8.3.24.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen) , gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.24.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 1,51 EUR/m

Steunbedrag = 1,51 EUR/m (100% berekend bedrag)

Omrekening naar ha (standaardbreedte = 2m) :

1,51 euro/m = 1,51 euro/2 m² = 7.550 euro/ha

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1200 EUR/ha; topup = 1,27 EUR/m

8.2.8.3.24.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.24.9.1. Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen

- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.24.9.2. Beperkende maatregelen

- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.24.9.3. Algemene beoordeling van de maatregel

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen,

doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.

De beheersdienst stuurde bij voor de controlemoelijkheden uit de vorige programmaperiode door de moeilijk controleerbare voorwaarde om snoeisels tijdig te verwijderen te schrappen.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheerovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende actie wordt uitgevoerd.

8.2.8.3.24.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Instandhouding van kleine landschapselementen en algemene zorgplicht (tabel baseline nr. 17, 18 en 19)
- Geen werken uitvoeren tijdens het broedseizoen om broedende vogels niet te verstoren (tabel baseline nr. 20)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeerde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.25. BO20 - onderhoud (struweel)heg

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.25.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Deze maatregel beoogt het onderhouden van bestaande heggen in het landbouwlandschap

Typische kleine landschapselementen zoals hagen, heggen, houtkanten, knotbomen enz. hebben een belangrijke functie in het landbouwlandschap. Ze hebben vaak een hoge natuurwaarde, doordat veel dieren er beschutting, voedsel en nestgelegenheid vinden. Ze hebben vaak ook een cultuurhistorische functie (veekering, brand- en hakhout) en zijn belangrijk als vestigingsplaats voor verschillende (autochtone) houtige plantensoorten. Bovendien, hebben ze voor heel wat soorten een belangrijke natuurverbindingswaarde. Helaas gaan veel kleine landschapselementen verloren door veranderend landgebruik en intensivering van de landbouw.

Er wordt een vergoeding gegeven voor het correct onderhouden en beheren van bestaande heggen die aan alle instapvoorwaarden voldoen en dus ecologisch waardevol zijn.

Het beheer voor heggen omvat het terugsnoeien van de heg zodat ze daarna terug vrij kan uitgroeien.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.25.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.25.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Instandhouding van kleine landschapselementen en algemene zorgplicht in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE2, RBE3, GLMC7) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 17, 18, 19)
- Geen werken uitvoeren tijdens het broedseizoen om broedende vogels niet te verstoren in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (GLMC7) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 20)

8.2.8.3.25.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr.1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr.1307/2013)

8.2.8.3.25.5. Subsiadiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculeerd:

- opbrengstderving
- extra kosten voor arbeid (beheer), huur materiaal, brandstof, aankoop plantgoed (vervangen dode planten),...
- transactiekost: het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.25.6. Subsiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Het beheerobject is een lijnvormig landschapselement bestaande struik- en struweelsoorten.
- Het beheerobject is gelegen op of grenst volledig aan een perceel geregistreerd als landbouwgrond gelegen in het Vlaams Gewest
- Het beheerobject is gelegen in het beheergebied
- Het beheerobject maakt geen deel uit van een tuin en kan niet worden omschreven als erfbeplanting
- Indien de heg dient als windscherm rond een (fruit)teelt, bestaat ze minstens uit 5 verschillende soorten met elk een aandeel van maximaal 20%
- Het beheerobject bestaat uit minstens 75% geschikte soorten
- De lengte bedraagt minstens 25 meter
- De contractuele lengte bedraagt maximaal 500 meter per ha
- Geen gaten in het landschapselement

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- De stambasis van de planten beschermen tegen het vee
- Tijdens het eerste werkjaar van de beheerovereenkomst moet de heg gesnoeid (niet klepelen) worden daarna mag dit niet meer
- De snoeihoogte bedraagt minstens 1,5 meter, de snoeibreedte minstens 1 meter
- Geen snoeihout in het landschapselement
- Exoten (amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, robinia etc.), opslag inbegrepen, bestrijden
- Dode planten vervangen door geschikte soorten

8.2.8.3.25.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat

elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen) , gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.25.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 2,76 EUR/m

Steunbedrag = 2,76 EUR/m (100% berekend bedrag)

Omrekening naar ha (standaardbreedte = 2m):

$2,76 \text{ euro/m} = 2,76 \text{ euro}/2 \text{ m} = 13.800 \text{ euro/ha}$

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1200 EUR/ha; topup = 2,52 EUR/m

8.2.8.3.25.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.25.9.1. Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen

- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.25.9.2. Beperkende maatregelen

- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.25.9.3. Algemene beoordeling van de maatregel

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.

De beheersdienst stuurde bij voor de controlemoeilijkheden uit de vorige programmaperiode door de

moeilijk controleerbare voorwaarde om snoeisel tijdig te verwijderen te schrappen.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheersovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende actie wordt uitgevoerd.

8.2.8.3.25.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Instandhouding van kleine landschapselementen en algemene zorgplicht (tabel baseline nr. 17, 18 en 19)
- Geen werken uitvoeren tijdens het broedseizoen om broedende vogels niet te verstoren (tabel baseline nr. 20)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante

basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeerde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

--

8.2.8.3.26. BO21 - onderhoud houtkant

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.26.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Deze maatregel beoogt het onderhouden van bestaande houtkanten in het landbouwlandschap

Typische kleine landschapselementen zoals hagen, heggen, houtkanten, knotbomen enz. hebben een belangrijke functie in het landbouwlandschap. Ze hebben vaak een hoge natuurwaarde, doordat veel dieren er beschutting, voedsel en nestgelegenheid vinden. Ze hebben vaak ook een cultuurhistorische functie (veekering, brand- en hakhout) en zijn belangrijk als vestigingsplaats voor verschillende (autochtone) houtige plantensoorten. Bovendien, hebben ze voor heel wat soorten een belangrijke natuurverbindingswaarde. Helaas gaan veel kleine landschapselementen verloren door veranderend landgebruik en intensivering van de landbouw.

Er wordt een vergoeding gegeven voor het correct onderhouden en beheren van bestaande kaphagen die aan alle instapvoorwaarden voldoen en dus ecologisch waardevol zijn.

Het beheer voor houtkanten omvat het afzetten van de volledige houtkant (hakhoutbeheer)

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.26.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.26.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Instandhouding van kleine landschapselementen en algemene zorgplicht in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE2, RBE3, GLMC7) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 17, 18, 19)
- Geen werken uitvoeren tijdens het broedseizoen om broedende vogels niet te verstoren in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (GLMC7) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 20)

8.2.8.3.26.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr.1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr.1307/2013)

8.2.8.3.26.5. Subsiadiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculeerd:

- opbrengstderving
- extra kosten voor arbeid (beheer), huur materiaal, brandstof, aankoop plantgoed (vervangen dode planten),...
- uitgespaarde kosten: opbrengst hout
- transactiekost: het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.26.6. Subsiadiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Het beheerobject is een lijnvormig landschapselement dat bestaat uit meer-rijig hakhout
- Het beheerobject is gelegen op of grenst volledig aan een perceel geregistreerd als landbouwgrond gelegen in het Vlaams Gewest
- Het beheerobject is gelegen in het beheergebied
- Het beheerobject maakt geen deel uit van een tuin en kan niet worden omschreven als erfbeplanting of windscherm
- Het beheerobject bestaat minstens uit 75% geschikte soorten (variant 1)
- Het beheerobject bestaat uit minstens 50% geschikte soorten (variant 2)
- Het beheerobject bestaat uit minstens 25% geschikte soorten (variant 3)
- De oppervlakte bedraagt minstens 1 are en de breedte is maximaal 10 meter
- Geen gaten in het landschapselement

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- Het beheerobject is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- De stambasis van de planten beschermen tegen het vee
- Het beheer uitvoeren zoals bepaald in de beheerovereenkomst en binnen de vermelde termijn (binnen de eerste 4 jaar) en in overeenstemming met de gekozen variant (aandeel geschikte soorten)
- Geen snoeihout in de houtkant
- Exoten (amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, robinia etc.), opslag inbegrepen, bestrijden
- Dode planten vervangen door geschikte soorten

8.2.8.3.26.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen) , gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a.. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.26.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag bij variant 1 (75% geschikte soorten) = 40,1 EUR/are

Steunbedrag = 40,1 EUR/are (100% berekend bedrag)

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1200 EUR/ha; topup= 28,17 EUR/are

Berekend bedrag bij variant 2 (50% geschikte soorten) = 26,8 EUR/are

Steunbedrag = 26,7 EUR/are (100% berekend bedrag)

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1200 EUR/ha; topup= 14,7 EUR/are

Berekend bedrag bij variant 3 (25% geschikte soorten) = 17,8 EUR/are

Steunbedrag = 17,8 EUR/are (100% berekend bedrag)

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1200 EUR/ha; topup= 5,8 EUR/are

8.2.8.3.26.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.26.9.1. Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen

- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.26.9.2. Beperkende maatregelen

- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.26.9.3. Algemene beoordeling van de maatregel

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigen via bedrijfsplanners.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheerovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende actie wordt uitgevoerd.

8.2.8.3.26.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Instandhouding van kleine landschapselementen en algemene zorgplicht (tabel baseline nr. 17, 18 en 19)
- Geen werken uitvoeren tijdens het broedseizoen om broedende vogels niet te verstoren (tabel baseline nr. 20)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees

Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gederfde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.27. BO22 - onderhoud knotbomen

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.27.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Deze maatregel beoogt het onderhouden van bestaande knotbomen in het landbouwlandschap

Typische kleine landschapselementen zoals hagen, heggen, houtkanten, knotbomen enz. hebben een belangrijke functie in het landbouwlandschap. Ze hebben vaak een hoge natuurwaarde, doordat veel dieren er beschutting, voedsel en nestgelegenheid vinden. Ze hebben vaak ook een cultuurhistorische functie (veekering, brand- en hakhout) en zijn belangrijk als vestigingsplaats voor verschillende (autochtone) houtige plantensoorten. Bovendien, hebben ze voor heel wat soorten een belangrijke natuurverbindingswaarde. Helaas gaan veel kleine landschapselementen verloren door veranderend landgebruik en intensivering van de landbouw.

Er wordt een vergoeding gegeven voor het correct onderhouden en beheren van bestaande kaphagen die aan alle instapvoorwaarden voldoen en dus ecologisch waardevol zijn.

Het beheer voor knotbomen omvat het knotten van de knotbomen.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.27.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.27.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Instandhouding van kleine landschapselementen en algemene zorgplicht in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE2, RBE3, GLMC7) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 17, 18, 19)
- Geen werken uitvoeren tijdens het broedseizoen om broedende vogels niet te verstoren in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (GLMC7) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 20)

8.2.8.3.27.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.27.5. Subsiadiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculleerd:

- opbrengstderving
- extra kosten voor arbeid (beheer), huur materiaal, brandstof, aankoop plantgoed (vervangen dode planten),...
- uitgespaarde kosten: opbrengst hout
- transactiekost: het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.27.6. Subsiadiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Het beheerobject is een lijnvormig landschapselement bestaande uit minstens 10 hoogstammige knotbomen
- Het beheerobject is gelegen op of grenst volledig aan een perceel geregistreerd als landbouwgrond gelegen in het Vlaams Gewest
- Het beheerobject is gelegen in het beheergebied
- Het beheerobject maakt geen deel uit van een tuin en kan niet worden omschreven als erfbeplanting of windscherm
- De plantafstand bedraagt 2 tot 10 meter
- Geen gaten in het landschapselement
- De knothoogte bedraagt minstens 1,8 meter
- De knotbomenrij bestaat uit soorten die geschikt zijn om voor te komen in een knotbomenrij zoals bepaald in de Vlaamse wetgeving

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- De stambasis van de planten beschermen tegen het vee
- Het beheer uitvoeren zoals bepaald in de beheerovereenkomst en binnen de vermelde termijn (binnen de eerste 4 jaar)
- Geen snoeihout in het landschapselement
- Dode planten vervangen door geschikte soorten

8.2.8.3.27.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat

elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen) , gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.27.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 2,83 EUR/boom

Steunbedrag = 2,83 EUR/boom (100% berekend bedrag)

Omrekening naar ha: standaardoppervlakte = 10m² per boom (opbrengstverlies per boom):

2,83 euro/boom = 2,83 euro/10m² = 2.830 euro/ha

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1200 EUR/ha; topup= 1,59 EUR/boom

8.2.8.3.27.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.27.9.1. Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen

- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.27.9.2. Beperkende maatregelen

- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.27.9.3. Algemene beoordeling van de maatregel

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheersovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende actie wordt uitgevoerd.

8.2.8.3.27.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Instandhouding van kleine landschapselementen en algemene zorgplicht (tabel baseline nr. 17, 18 en 19)
- Geen werken uitvoeren tijdens het broedseizoen om broedende vogels niet te verstoren (tabel baseline nr. 20)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeerde inkomsten die het gevolg zijn van de

aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

--

8.2.8.3.28. BO23 - omvormingsbeheer houtkanten

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.28.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Deze BO beoogt om houtkanten waar gedurende lange periode geen onderhoud in gebeurde terug te onderhouden en te herstellen als waardevol landschapselement. Dit gebeurt volgens technische richtlijnen opgemaakt door deskundigen. Het is hierbij noodzakelijk dat achterstallig onderhoud gebeurt inclusief het bestrijden/verwijderen van eventuele exoten zodat na afloop van de overeenkomst de houtkant vrij is van exoten. Dit kan enkel op projectmatige basis zodat binnen een gebied dit herstelbeheer zo efficiënt mogelijk kan ingezet worden.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.28.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.28.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Instandhouding van kleine landschapselementen en algemene zorgplicht in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE2, RBE3, GLMC7) van Verordening (EU) nr. 1306/2013.(tabel baseline nr 17, 18, 19)
- Geen handelingen uitvoeren met het opzet vogels of hun nesten te verstoren of te vernielen in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (GLMC7) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 20)

8.2.8.3.28.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.28.5. Subsiadiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculleerd:

- opbrengstderving
- extra kosten voor arbeid (beheer), huur materiaal, brandstof, aankoop plantgoed (vervangen dode planten),...
- uitgespaarde kosten: opbrengst hout
- transactiekost: het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.28.6. Subsiadiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- De aanvraag gebeurt in het kader van een door de beheerdienst goedgekeurd projectvoorstel dat duidelijk definieert op welke manier de aanwezige exoten bestreden zullen worden of achterstallig onderhoud zal worden uitgevoerd
- Het beheerobject is gelegen op of grenst volledig aan een perceel geregistreerd als landbouwgrond gelegen in het Vlaams Gewest
- Het beheerobject is gelegen in het beheergebied
- Het beheerobject maakt geen deel uit van een tuin en kan niet worden omschreven als erfbeplanting of windscherm
- De oppervlakte bedraagt minstens 1 are en de breedte bedraagt maximaal 10 meter
- Geen gaten in het landschapselement

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- Het beheerobject is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- De stambasis van de planten beschermen tegen het vee
- Het achterstallig onderhoud en de exotenbestrijding (amerikaanse vogelkers, amerikaanse eik, robinia, etc.) worden uitgevoerd binnen de eerste 4 jaren van de beheerovereenkomst (volgens methodiek en stappenplan in het projectvoorstel)
- Geen snoeihout in de houtkant
- Dode planten vervangen door geschikte soorten

8.2.8.3.28.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen) , gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU

prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.28.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 80,9 EUR/are

Steunbedrag = 80,9 EUR/are (100% berekend bedrag)

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1200 EUR/ha; topup = 68,9 EUR/are

8.2.8.3.28.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.28.9.1. Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen

- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.28.9.2. Beperkende maatregelen

- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.28.9.3. Algemene beoordeling van de maatregel

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheerovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende actie wordt uitgevoerd.

8.2.8.3.28.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Instandhouding van kleine landschapselementen en algemene zorgplicht (tabel baseline nr. 17, 18 en 19)
- Geen handelingen uitvoeren met het opzet vogels of hun nesten te verstoren of te vernielen (tabel baseline nr. 20)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeerde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.29. BO24 - waterkwaliteit

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.29.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Lokaal bijdragen aan de verbetering van de waterkwaliteit door opname van een hoog percentage (90 %) teelten met een laag risicoprofiel in het teeltplan (bouwland) van het bedrijf. Het risicoprofiel van een teelt wordt bepaald door de nitraatgevoeligheid van de teelt, de erosiegevoeligheid van de teelt en de mate waarin de teelt organische C aanvoert.

De waarde van het nitraatresidu gemeten in uitvoering van deze actie zal altijd lager liggen dan de drempelwaarden vastgesteld in Vlaamse regelgeving. Een vergoeding kan alleen berekend worden als het gemeten nitraatresidu lager is dan een waarde bepaald in Vlaamse wetgeving.

Door de uitvoering van de voorwaarden te koppelen aan het bepalen van een nitraatresidu dat lager moet liggen dan de waarden vastgesteld in Vlaamse wetgeving, kan verwacht worden dat de landbouwers zullen streven naar een optimale en geen maximale bemesting van hun gewassen.

De Mestbank kan gevallen van overmacht erkennen (voorbeeld mislukking van de oogst door weersomstandigheden) indien de waarden van de gemeten nitraatresidu's uitzonderlijk hoog zijn. Ingeval van erkenning door de Mestbank, wordt dit aspect in rekening gebracht voor het berekenen van de vergoeding (geen gevolgen). Deze bepaling geldt ook voor de submaatregelen BO26 en BO27.

De beheersdienst kan systemen ter beschikking stellen om de administratieve opvolging te vereenvoudigen:

- Gebruik maken van online systemen voor het opvolgen van de bemesting (werkzame stikstof)
- Gebruik maken van registratiesystemen voor het bepalen van de effectief organische stof balans op bedrijfsniveau
- Gebruik maken van het door de maatschappij ter beschikking gesteld systeem voor het rapporteren van het nitraatresidu, rapportering van het C gehalte en de zuurtegraad van de percelen

Dit is een variabele sub-maatregel: de verbintenis kan elk jaar op andere percelen worden toegepast. De oppervlakte waarvoor een betaling kan gebeuren kan ook jaarlijks variëren tussen 100% en 120% van de contractoppervlakte. De landbouwer moet elk jaar minstens zijn contractoppervlakte respecteren en kan maximaal vergoed worden voor 120% van zijn contractoppervlakte. De motivatie voor deze variabiliteit in de uit te betalen oppervlakte is de jaarlijkse fluctuatie van het areaal areaal laagrisicoteelten. De landbouwer wordt vergoed voor alle percelen waarop laagrisicoteelten worden verbouwd (= minimum 90% areaal bouwland). De begunstigde kan jaarlijks kiezen op welke percelen laagrisicoteelten worden verbouwd (op voorwaarde dat het totale areaal voldoet aan de contractoppervlakte en 90% bedraagt van het areaal bouwland). Aangezien de maatregel niet wordt toegepast op vaste percelen, zal de totale oppervlakte jaarlijks enigszins variëren. Om de begunstigten maximaal voor hun inspanningen te kunnen vergoeden, wordt daarom een betaling voorzien voor maximaal 120% van de contract-oppervlakte.

In vergelijking tot het vorige PDPOII werd het concept van de BO gericht op het verbeteren van de waterkwaliteit werd verruimd en er werd gekozen voor een multifunctionele maatregel waarbij naast nitraatuitspoeling ook aspecten rond organische stof en erosiegevoeligheid worden meegenomen zodat het

effect van de maatregel nog groter zou zijn.

Voor deze BO24 werd het jaarlijks behalen van een correcte mestbalans op bedrijfsniveau als relevante baselinevoorwaarde opgenomen, om te vermijden dat zich overbemesting voordoet op andere percelen zonder beheerovereenkomst. Het belang van kruiscontroles met gegevens over uitgevoerde bemesting werd eerder al meegegeven n.a.v. de audit op de maatregel BO water uit PDPOII. In navolging van deze auditopmerking werd voor deze nieuwe BO pro-actief deze voorwaarde ingesteld.

8.2.8.3.29.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.29.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Gedurende de looptijd van de overeenkomst is de mestbalans van het bedrijf in evenwicht in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 3)
- Een bodemanalyse uitvoeren, waarbij minstens het C gehalte en de pH bepaald worden, door een erkend labo op minimum aantal percelen (geen permanente bedekking/grasland) van het bedrijf in uitvoering van 93 (1) en bijlage II (GLMC6) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 15)

8.2.8.3.29.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr.1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr.1307/2013)

8.2.8.3.29.5. Subsidiabele kosten

Er wordt een standaardbedrag uitbetaald, waarin volgende zaken zijn ingecalculleerd:

- opbrengstderving
- extra kosten voor staalnames nitraatresidu en bodemanalyse C en pH
- transactiekost (2,5 euro/ha): het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.29.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Minimaal 2 ha bouwland gebruiken in de afgebakende gebieden, bij aanvang van de overeenkomst
- De contractoppervlakte bedraagt minimaal 2 ha

Verbintenisvoorwaarden:

- Het totale areaal bouwland wordt bepaald o.b.v. percelen die in gebruik zijn op de uiterste indieningsdatum van de verzamelaanvraag bij de begunstigde.
- Op bouwlandpercelen minstens voor de minimaal overeengekomen oppervlakte laag-risicoteelten verbouwen. De maximale oppervlakte bedraagt 1,2 keer de minimale oppervlakte.
- Tijdens de looptijd van de overeenkomst 1 x beroep doen op een bedrijfsadviseur (BA) van de beheersdienst, bij wijze van begeleiding
- Het minimum areaal laag-risicohoofddeelten bedraagt minimaal 90% van het totale areaal bouwland
- De percelen die gemeld worden voor toepassing van de actie, moeten een volledig jaar in gebruik zijn bij de begunstigde
- De laag-risicohoofddeelten, die gemeld worden voor toepassing van de actie, moeten gevolgd worden door een nateelt met een laag risico met uitzondering van suikerbieten, spruitkool, de teelt van maïs waarbij enkel de kolf wordt geoogst, de teelt van tijdelijk grasland dat een volledig kalenderjaar wordt aangehouden, of teelten die in aanmerking komen als faunavoedselgewas.
- Minstens 4 hoofddeelten waarvan 3 laag-risicohoofddeelten verbouwen andere dan blijvend grasland, waarbij het oppervlakte aandeel van 3 laag risicohoofddeelten minstens elk 5% is t.o.v. het totaal areaal bouwland.
- Het nitraatresidu laten bepalen door een erkend labo op alle percelen in gebruik door het bedrijf.
- Het gemiddeld nitraatresidu van elk perceel waarop het nitraatresidu werd bepaald is meer dan 4 kg lager dan de laagste drempelwaarde vastgesteld in de Vlaamse regelgeving
- Een bodemanalyse uitvoeren, waarbij minstens het C gehalte en de pH bepaald worden, door een erkend labo op alle percelen waarop een staalname gebeurt ikv het nitraatresidu, in het eerste jaar van de overeenkomst

8.2.8.3.29.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Aangezien elke aanvraag enkel kan na advies van een deskundige van de beheerdienst gaan we ervan uit dat elke effectieve aanvraag waardevol is. Indien we daarna een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit (voortzetten voorgaande verbintenissen) , gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag (kostprijs) e.a. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.29.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 245 EUR/ha

Steunbedrag = 245 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1200 EUR/ha; topup = 0 EUR/ha

8.2.8.3.29.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.29.9.1. *Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen*

- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.29.9.2. *Beperkende maatregelen*

- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.29.9.3. *Algemene beoordeling van de maatregel*

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigen via bedrijfsplanners.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat:

- in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheerovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.
- de flexibiliteit van de verbintenisoppervlakte te groot is bij variabele beheerovereenkomsten uit de programmaperiode 2007-2013. Een corrigerende actie is doorgevoerd door vanaf de campagne 2012 de variabiliteit tot 120% te beperken. Onder de nieuwe programmaperiode bedraagt voor de BO24 de variabiliteit maximaal 120% (daar waar deze vast is voor alle andere BO's).
- voor de beheerovereenkomst “verminderde bemesting in kwetsbare zones water” uit de programmaperiode 2007-2013 er kruiscontroles ontbraken met gegevens over uitgevoerde bemesting op bedrijfsniveau. Een corrigerende actie is doorgevoerd door vanaf 2012 de mestbalans 100% administratief te controleren. Een correcte mestbalans wordt ook als relevante baselinevoorwaarde opgenomen voor de BO24.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende actie wordt uitgevoerd.

8.2.8.3.29.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Gedurende de looptijd van de overeenkomst is de mestbalans van het bedrijf in evenwicht (tabel baseline nr. 3)
- Een bodemanalyse uitvoeren, waarbij minstens het C gehalte en de pH bepaald worden, door een erkend labo op minimum aantal percelen (geen permanente bedekking/grasland) van het bedrijf (tabel baseline nr. 15)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gederfde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in

voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

--

8.2.8.3.30. BO25 - fosfaatuitmijning

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.30.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Op gronden gelegen in Natura2000 gebieden of zones daarbuiten waar maatregelen moeten genomen worden i.f.v. instandhoudingsdoelstellingen, fosfaat uitmijnen door het verbouwen van specifieke teelten en op basis van een geschikte N- en K-bemesting, om zo finaal bij te dragen aan het verbeteren van de abiotische condities in die gebieden met het oog op Natura2000 doelstellingen.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.30.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.30.3. Koppelingen naar andere wetgeving

In uitvoering van het mestdecreet dat uitvoering geeft aan de nitraatrichtlijn:

- Verplicht bijhouden correct bemestingregister (tabel baseline nr 50)
- De bemestingsnormen respecteren op het perceel (tabel baseline nr 51)

8.2.8.3.30.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.30.5. Subsidiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculleerd:

- opbrengstderving
- extra kosten voor staalname en specifieke bemesting
- transactiekost (50 euro/ha): het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar

de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.30.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Het perceel is gelegen in een beheergebied
- Het perceel is geschikt bevonden door een deskundige
- Het perceel is bouwland volgens het GBCS
- Het teeltschema wordt bepaald voor het sluiten van de overeenkomst

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- Het perceel is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- Teeltschema uitvoeren volgens keuze in de overeenkomst
  - ofwel
    - Meerjarig mengsel van grassen, witte en rode klaver (5 jaar)
  - ofwel
    - In het eerste jaar een graangewas, vlas, boekweit verbouwen op perceel, gevolgd door een mengsel van meerjarige grassen, witte en rode klaver, in het vijfde jaar kan opnieuw een graangewas verbouwd worden
- Jaarlijks oogsten van de teelt is verplicht
- Geen fosfaatmeststoffen aanwenden op het perceel
- De factuur en het zaaizaadetiket van het grasklavermengsel bewaren
- In het eerste en het laatste jaar de fosfaatvoorraad in de bodem meten door middel van een bodemanalyse door een erkend labo
- In het eerste en het derde jaar de N-, de K-voorraad en de zuurtegraad meten door middel van een bodemanalyse door een erkend labo.
- Vanaf het eerste werkjaar het perceel bemesten (N, K en pH) volgens het bemestingsadvies o.b.v. de bodemanalyses rekening houdend met de geldende bemestingsnormen.

8.2.8.3.30.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Indien we een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit, gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type (aantal EU prioriteiten), het aantal types en de omvang van de aanvraag. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.30.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 704 EUR/ha

Steunbedrag = 704 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1200 EUR/ha; topup= 0 EUR/ha

8.2.8.3.30.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.30.9.1. *Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen*

- Niet-naleving van verbintenisvoorwaarden, in het bijzonder het bijhouden van het bemestingsregister
- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.30.9.2. *Beperkende maatregelen*

- Begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners. De beheersdienst werkt een evenwichtige sanctieregeling uit voor foutief ingevulde bemestingsregisters.
- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.30.9.3. *Algemene beoordeling van de maatregel*

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheerovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende acties worden uitgevoerd.

8.2.8.3.30.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Verplicht bijhouden correct bemestingregister (tabel baseline nr. 50)
- De bemestingsnormen respecteren op het perceel (tabel baseline nr. 51)

Het verplicht bijhouden van een bemestingsregister is een baseline element aangezien dit momenteel verplicht is in het kader van het Vlaamse Mest Actie plan (MAP) in uitvoering van richtlijn 91/679/EEG (nitraatrichtlijn). Momenteel is een nieuw Mest Actie Plan in de maak die zal ingaan vanaf 2015. Indien het bijhouden van een bemestingsregister niet langer verplicht is in kader van deze Vlaamse wetgeving, vervalt deze baseline voorwaarde. Het verplicht bijhouden van een bemestingsregister zal dan opgenomen worden als beheervoorwaarde (i.p.v. baseline voorwaarde) en zal een onderdeel worden van de beheervergoeding. De beheervergoeding wordt dan aangepast naar 748 euro/ha ipv 704 euro/ha.

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeelde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.31. BO26 - verminderde bemesting bouwland (100% reductie)

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.31.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Op gronden gelegen in Natura2000 gebieden of zones daarbuiten waar maatregelen moeten genomen worden i.f.v. instandhoudingsdoelstellingen, geen enkele vorm van bemesting toepassen, om zo finaal bij te dragen aan het verbeteren van de abiotische condities in die gebieden met het oog op Natura 2000 doelstellingen.

Deze BO wordt toegepast op bouwland.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

Voor deze BO26 'verminderende bemesting op bouwland' die specifiek gericht is op lagere bemesting, werd het jaarlijks behalen van een correcte mestbalans op bedrijfsniveau als relevante baselinevoorwaarde opgenomen, om te vermijden dat zich overbemesting voordoet op andere percelen zonder beheerovereenkomst. Het belang van kruiscontroles met gegevens over uitgevoerde bemesting werd eerder al meegegeven n.a.v. de audit op de maatregel BO water uit PDPOII. In navolging van deze auditopmerking werd voor de nieuwe BO26 pro-actief deze voorwaarde ingesteld

8.2.8.3.31.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.31.3. Koppelingen naar andere wetgeving

Gedurende de looptijd van de overeenkomst is de mestbalans van het bedrijf in evenwicht in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 3)

8.2.8.3.31.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.31.5. Subsiadiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculleerd:

- opbrengstderving
- extra kosten voor staalname
- uitgespaarde kosten voor bemesting
- transactiekost (50 euro/ha): het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experten en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.31.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Het perceel is gelegen in een beheergebied
- Het perceel is bouwland volgens het GBCS
- Op het perceel is er geen bemestingsbeperking of geen bemestingsverbod van toepassing

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- Het perceel is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- Het beheerobject wordt gedurende de looptijd van de overeenkomst als één perceel aangegeven met eenzelfde teelt
- Het aanwenden van elke vorm van P of N meststoffen (beweiding inbegrepen) is niet toegestaan.
- Nitraatresidubepaling uitvoeren door een erkend labo op alle percelen in gebruik door het bedrijf.
- Het gemiddeld nitraatresidu van elk perceel waarop het nitraatresidu werd bepaald is meer dan 4 kg lager dan de laagste drempelwaarde vastgesteld in de Vlaamse regelgeving
- Op het perceel dient een vruchtwisseling toegepast te worden

8.2.8.3.31.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Indien we een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit, gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type (aantal EU prioriteiten), het aantal types en de omvang van de aanvraag. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.31.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 1391 EUR/ha

Steunbedrag = 1391 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1200 EUR/ha; topup= 191 EUR/ha

8.2.8.3.31.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.31.9.1. *Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen*

- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.31.9.2. *Beperkende maatregelen*

- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.31.9.3. *Algemene beoordeling van de maatregel*

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigen via bedrijfsplanners.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat:

- in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheerovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.
- voor de beheerovereenkomst “verminderde bemesting in kwetsbare zones water” uit de programmaperiode 2007-2013 er kruiscontroles ontbraken met gegevens over uitgevoerde bemesting op bedrijfsniveau. Een corrigerende actie is doorgevoerd door vanaf 2012 de mestbalans 100% administratief te controleren. Een correcte mestbalans wordt ook als relevante baselinevoorwaarde opgenomen voor de BO26.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende actie wordt uitgevoerd.

8.2.8.3.31.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

Gedurende de looptijd van de overeenkomst is de mestbalans van het bedrijf in evenwicht (tabel baseline nr. 3)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeelde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.32. BO27 - verminderde bemesting grasland (100% reductie)

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.32.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Op gronden gelegen in Natura2000 gebieden of zones daarbuiten waar maatregelen genomen moeten worden i.f.v. instandhoudingsdoelstellingen, geen enkele vorm van bemesting toepassen, om zo finaal bij te dragen aan het verbeteren van de abiotische condities in die gebieden met het oog op Natura2000 doelstellingen.

Deze BO is gelijkaardig aan BO 26 maar wordt toegepast op graslandpercelen.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

Voor de BO27 'verminderende bemesting op grasland' die specifiek gericht is op lagere bemesting, werd het jaarlijks behalen van een correcte mestbalans op bedrijfsniveau als relevante baselinevoorwaarde opgenomen, om te vermijden dat zich overbemesting voordoet op andere percelen zonder beheerovereenkomst. Het belang van kruiscontroles met gegevens over uitgevoerde bemesting werd eerder al meegegeven n.a.v. de audit op de maatregel BO water uit PDPOII. In navolging van deze auditopmerking werd voor de nieuwe BO27 pro-actief deze voorwaarde ingesteld

8.2.8.3.32.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.32.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Gedurende de looptijd van de overeenkomst is de mestbalans van het bedrijf in evenwicht in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 3)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan volgens artikel 4 (1) (c) (iii) van Verordening (EU) 1307/2013 (tabel baseline nr 44)

8.2.8.3.32.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.32.5. Subsiadiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculleerd:

- Opbrengstderving
- uitgespaarde kosten voor bemesting
- extra kosten voor staalname
- transactiekost (50 euro/ha): het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experten en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.32.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Het perceel is gelegen in een beheergebied
- Het perceel is grasland volgens het GBCS
- Op het perceel is er geen bemestingsbeperking of geen bemestingsverbod van toepassing

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- Het perceel is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- Het aanwenden van elke vorm van P of N meststoffen (beweiding inbegrepen) is niet toegestaan.
- De graslandvegetatie in stand houden
- Nitraatresidubepaling uitvoeren door een erkend labo op alle percelen in gebruik door het bedrijf.
- Het gemiddeld nitraatresidu van elk perceel waarop het nitraatresidu werd bepaald is meer dan 4 kg lager dan de laagste drempelwaarde vastgesteld in de Vlaamse regelgeving

8.2.8.3.32.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Indien we een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit, gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type (aantal EU prioriteiten), het aantal types en de omvang van de aanvraag. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.32.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 1036 EUR/ha

Steunbedrag = 1036 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Plafondbedrag (cofinanciering) = 600 EUR/ha; topup = 436 EUR/ha

8.2.8.3.32.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.32.9.1. *Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen*

- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.32.9.2. *Beperkende maatregelen*

- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.32.9.3. *Algemene beoordeling van de maatregel*

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.

In auditrapport RD/2011/02 werd er op gewezen dat:

- in de controleverslagen van de beheerovereenkomsten de areaal- of lengtebepaling ontbreekt. Een corrigerende actie is doorgevoerd door in deze controleverslagen vanaf de campagne 2012 de areaal- of lengtebeoordeling systematisch weer te geven voor de beheerovereenkomsten van PDPOII. Deze correctie wordt verdergezet voor deze sub-maatregel.
- voor de beheerovereenkomst “verminderde bemesting in kwetsbare zones water” uit de programmaperiode 2007-2013 er kruiscontroles ontbraken met gegevens over uitgevoerde bemesting op bedrijfsniveau. Een corrigerende actie is doorgevoerd door vanaf 2012 de mestbalans 100% administratief te controleren. Een correcte mestbalans wordt ook als relevante baselinevoorwaarde opgenomen voor de BO27.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende actie wordt uitgevoerd.

8.2.8.3.32.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Gedurende de looptijd van de overeenkomst is de mestbalans van het bedrijf in evenwicht (tabel baseline nr. 3)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verzuiming en verbossing tegen te gaan (tabel baseline nr. 44)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeelde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.33. BO28 - luzernestrook vogelakker

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.33.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

De Grauwe kiekendief is als soort vermeld in de bijlages van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (Natura2000). De acties voor Grauwe Kiekendief kaderen binnen de uitvoering van het soortenbeschermingsplan voor de Grauwe kiekendief dat gericht is op het verkrijgen van de gunstige staat van instandhouding (instandhoudingsdoelstellingen (IHD)). Binnen de beheergebieden voor grauwe kiekendief percelen inrichten als foerageergebied voor grauwe kiekendief. Andere muizenetende roofvogels zoals de bruine kiekendief kunnen mee profiteren van deze maatregel. Door BO28 luzernestrook vogelakker te combineren met BO29 graskruidestrook vogelakker kunnen volledige percelen ingericht worden d.m.v een afwisseling van deze stroken. In de graskruidestroken kunnen zich door het aangepaste beheer veldmuizenpopulaties ontwikkelen. Via de luzernestroken worden deze veldmuizen beschikbaar voor jagende kiekendieven. Door in de luzernestroken een maai-interval te respecteren kunnen deze ook interessant zijn als broedplaats voor Veldleeuwerik. De combinatie van de luzernestrook en graskruidestrook (BO28 en BO29) wordt verplicht opgelegd.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.33.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.33.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Verbod op aanbrengen bestrijdingsmiddelen op oeverzones (tot 1 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop) in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (GLMC1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 8)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verzuivering en verbossing tegen te gaan volgens artikel 4 (1) (c) (iii) van Verordening (EU) nr.1307/2013 (tabel baseline nr 44)
- Tijdens het broedseizoen opzettelijke handelingen vermijden die vogels en hun nesten verstoren in uitvoering van het Vlaamse natuurdecreet. (tabel baseline nr 52)

8.2.8.3.33.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.33.5. Subsidiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculeerd:

- opbrengstderving
- extra kostenafpaling perceel, bijhouden register,...
- transactiekost (150 euro/ha): het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee en extra tijdsinvestering voor begeleiding door deskundig bij uitvoering. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.33.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- De luzernestrook is gelegen in een beheergebied voor grauwe kiekendief
- De ligging van de strook wordt geschikt bevonden door een deskundige
- De luzernestrook (BO28) wordt steeds gecombineerd met een graskruidenstrook vogelakker (BO29)

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- De luzernestrook is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- De luzernestrook is gemiddeld 9 tot 18 m
- De luzernestrook wordt tijdens het eerste jaar ingezaaid voor 1 mei met luzerne (aangevuld met rode klaver en eventueel voederwikke)
- De luzernestrook wordt jaarlijks 2 x geoogst tussen 1 mei en 31 augustus met een interval van minstens 60 dagen tussen de oogstbeurten uitgezonderd in het 1ste jaar mag de 1ste oogstbeurt gemaaid of geklepeld worden)
- De luzernestrook wordt jaarlijkst geoogst of geklepeld tussen 1 oktober en 1 maart
- Behoudens bovenstaande beheer, geen enkele andere activiteit uitvoeren op de strook uitgezonderd

het opbrengen van meststoffen

- Geen bestrijdingsmiddelen gebruiken, uitgezonderd voor de pleksgewijze bestrijding van ongewenste soorten
- Een register bijhouden waarin jaarlijks alle oogst- en maai/klepeldata genoteerd worden
- Vanaf het 3de jaar mag de strook 1x opnieuw ingezaaid worden voor 1 mei met luzerne (aangevuld met rode klaver en eventueel voederwikke)

8.2.8.3.33.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Indien we een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit, gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag e.a.. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.33.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 1764 EUR/ha

Steunbedrag = 1764 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1764 EUR/ha; topup = 0 EUR/ha

8.2.8.3.33.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.33.9.1. Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen

- Moeilijke controleer- en beheersbare voorwaard, die intrinsiek zijn aan milieu- en natuurbeheer: het niet toepassen van pesticiden
- Niet-naleving van de verbintenisvoorwaarden, in het bijzonder het bijhouden van registers
- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.33.9.2. Beperkende maatregelen

- Een aantal voorwaarden met betrekking tot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en de opgelegde periodes voor inzaaien, maaien en oogsten zijn sterk gelinkt aan de doelstelling van de

maatregel en dienen dus behouden te worden, zelfs al zijn ze op stroken niet 100% sluitend controleerbaar. In dergelijke gevallen maakt de beheerdienst – waar relevant- gebruik van meerdere controlepunten, om de voorwaarde toch zo verifieerbaar mogelijk te krijgen.

- Begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.
- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.33.9.3. Algemene beoordeling van de maatregel

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende acties worden uitgevoerd.

8.2.8.3.33.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Verbod op aanbrengen bestrijdingsmiddelen op oeverzones (tot 1 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop) in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (GLMC1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 8)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verzuivering en verbossing tegen te gaan volgens artikel 4 (1) (c) (iii) van Verordening (EU) nr.1307/2013 (tabel baseline nr 44)
- Tijdens het broedseizoen opzettelijke handelingen vermijden die vogels en hun nesten verstoren in uitvoering van het Vlaamse natuurdecreet. (tabel baseline nr 52)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor

gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeerde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.34. BO29 - graskruidentrook vogelakker

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.34.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

De Grauwe kiekendief is als soort vermeld in de bijlages van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (Natura2000). De acties voor Grauwe Kiekendief kaderen binnen de uitvoering van het soortenbeschermingsplan voor de Grauwe kiekendief dat gericht is op het verkrijgen van de gunstige staat van instandhouding (instandhoudingsdoelstellingen (IHD)). Binnen de beheergebieden voor grauwe kiekendief percelen inrichten als foerageergebied voor grauwe kiekendief. Andere muizenetende roofvogels zoals de bruine kiekendief kunnen mee profiteren van deze maatregel. Door BO28 luzernestrook vogelakker te combineren met BO29 graskruidentrook vogelakker kunnen volledige percelen ingericht worden d.m.v een afwisseling van deze stroken. De combinatie van de luzernestrook en graskruidentrook (BO28 en BO29) wordt verplicht opgelegd. In de graskruidentroeken kunnen zich door het aangepaste beheer veldmuizenpopulaties ontwikkelen. Het graskruidentroekmengsel bestaat uit grassen, kruiden en granen. Polvormende grassen zorgen daarbij voor microstructuur die door veldmuizen en zangvogels gewaardeerd wordt. De kruiden worden gekozen vanwege hun nectar voor insecten, en/of zaden voor overwinterende vogels. Granen zorgen voor een snelle bedekking van de bodem na het inzaaien en fungeren in het eerste jaar als wintervoedsel.

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.34.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.34.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Verbod op gebruik van meststoffen tot 5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop (10 m in VEN of langs helling) in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 5)
- Verbod op aanbrengen bestrijdingsmiddelen op oeverzones (tot 1 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop) in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (GLMC1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 8)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan volgens artikel 4 (1) (c) (iii) van Verordening (EU) nr.1307/2013 (tabel baseline nr 44)
- Tijdens het broedseizoen opzettelijke handelingen vermijden die vogels en hun nesten verstoren in

uitvoering van het Vlaamse natuurdecreet. (tabel baseline nr 52)

8.2.8.3.34.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.34.5. Subsidiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculeerd:

- Opbrengstderving
- extra kosten voor manuele distelbestrijding, afvoeren maaisel, afpaling perceel, bijhouden register...
- transactiekost (150 euro/ha) : het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee en extra tijdsinvestering voor begeleiding door deskundig bij uitvoering. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.34.6. Subsidiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- De graskruidentrook is gelegen in een beheergebied voor grauwe kiekendief
- De ligging van de graskruidentrook wordt geschikt bevonden door een deskundige
- De graskruidentrook (BO29) wordt steeds gecombineerd met een luzernestrook vogelakker (BO28)

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- De graskruidentrook is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- De graskruidentrook is gemiddeld 9 tot 18 m
- De graskruidentrook wordt tijdens het eerste jaar ingezaaid voor 31 mei met een goedgekeurd mengsel (grassen, granen en kruiden)
- De graskruidentrook moet jaarlijks gemaaid (en afgevoerd) worden tussen 15 augustus en 31 oktober voor minstens 1/3 en maximaal een halve breedte (waarbij het ongemaaide deel jaarlijks wisselt)
- Behoudens bovenstaande beheer, geen enkele andere activiteit uitvoeren op de strook
- Geen bestrijdingsmiddelen gebruiken, uitgezonderd voor de pleksgewijze bestrijding van ongewenste soorten
- Geen meststoffen of bodemverbeteringsmiddelen gebruiken

- Een register bijhouden waarin jaarlijks de maaidata en datum van afvoer genoteerd worden
- De factuur van het zaaizaad en het zaaizaadetiket bijhouden

8.2.8.3.34.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Indien we een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit, gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag e.a.. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.34.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 2247 EUR/ha

Steunbedrag = 2247 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Plafondbedrag (cofinanciering) = 2247 EUR/ha; topup = 0 EUR/ha

8.2.8.3.34.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.34.9.1. Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen

- Moeilijke controleer- en beheersbare voorwaarden, die intrinsiek zijn aan milieu- en natuurbeheer: het niet toepassen van pesticiden, meststoffen of bodemverbeteringsmiddelen op stroken
- Niet-naleving van de verbintenisvoorwaarden, in het bijzonder het bijhouden van registers
- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.34.9.2. Beperkende maatregelen

- Een aantal voorwaarden met betrekking tot het gebruik van meststoffen of gewasbeschermingsmiddelen en de opgelegde periodes voor inzaaien en maaien zijn sterk gelinkt aan de doelstelling van de maatregel en dienen dus behouden worden, zelfs al zijn ze op stroken niet 100% sluitend controleerbaar. In dergelijke gevallen maakt de beheerdienst – waar relevant- gebruik van meerdere controlepunten, om de voorwaarde toch zo verifieerbaar mogelijk te krijgen.
- Begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.
- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over

de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.34.9.3. Algemene beoordeling van de maatregel

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigen via bedrijfsplanners.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende acties worden uitgevoerd.

8.2.8.3.34.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Verbod op gebruik van meststoffen tot 5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop (10 m in VEN of langs helling) in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 5)
- Verbod op aanbrengen bestrijdingsmiddelen op oeverzones (tot 1 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop) in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (GLMC1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 8)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan volgens artikel 4 (1) (c) (iii) van Verordening (EU) nr.1307/2013 (tabel baseline nr 44)
- Tijdens het broedseizoen opzettelijke handelingen vermijden die vogels en hun nesten verstoren in uitvoering van het Vlaamse natuurdecreet. (tabel baseline nr 52)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeerde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.35. BO30 - luzernestrook hamster

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.35.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

De hamster is als soort vermeld in de bijlages van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (Natura2000). De acties voor hamster kaderen binnen de uitvoering van het soortenbeschermingsplan voor de hamster dat gericht is op het verkrijgen van de gunstige staat van instandhouding (instandhoudingsdoelstellingen (IHD)). Binnen de beheergebieden voor hamster luzernestroken aanleggen. BO30 is essentieel voor de bescherming van de hamster en richt zich op de in de andere submaatregelen ontbrekende noden van de hamster, meer bepaald het zowel ruimtelijk als in de tijd op een vaste plaats gedurende vijf jaar onafgebroken voorzien in voedsel en dekking tijdens hun ganse activiteitsperiode

Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.35.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.35.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Verbod op gebruik van meststoffen tot 5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop (10 m in VEN of langs helling) in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 5)
- Verbod op aanbrengen bestrijdingsmiddelen op oeverzones (tot 1 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop) in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (GLMC1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 8)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan volgens artikel 4 (1) (c) (iii) van Verordening (EU) nr.1307/2013 (tabel baseline nr 44)
- Tijdens het broedseizoen opzettelijke handelingen vermijden die vogels en hun nesten verstoren in uitvoering van het Vlaamse natuurdecreet. (tabel baseline nr 52)

8.2.8.3.35.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.35.5. Subsiadiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculleerd:

- opbrengstderving
- extra kosten voor manuele distelbestrijding, afvoeren maaisel, afpaling perceel, een register bijhouden,...
- transactiekost (150 euro/ha): het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee en extra tijdsinvestering voor begeleiding door deskundige bij de uitvoering. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experten en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.35.6. Subsiadiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- De luzernestrook is gelegen in een beheergebied voor hamster
- De ligging van de strook wordt geschikt bevonden door een deskundige

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- De luzernestrook is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- De luzernestrook is gemiddeld minstens 20 m breed
- De luzernestrook wordt in het eerste jaar ingezaaid voor 1 mei (bij voorkeur half april) met luzerne (aangevuld met rode klaver en eventueel voederwikke)
- De luzernestrook wordt in het 1ste jaar minstens 2x gemaaid of geklepeld voor 1 oktober
- De luzernestrook wordt in het 2de en 3de jaar geklepeld tussen 1 oktober en 1 maart
- De luzernestrook wordt in het 4de jaar ingezaaid met wintertarwe tussen 1 november en 31 december
- Behoudens bovenstaand beheer geen enkele andere activiteit uitvoeren op de strook
- Geen bestrijdingsmiddelen gebruiken, uitgezonderd voor de pleksgewijze bestrijding van ongewenste soorten
- Geen meststoffen of bodemverbeteringsmiddelen gebruiken
- Een register bijhouden waarin jaarlijks alle maai-, klepel- en inzaaidata genoteerd worden

8.2.8.3.35.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Indien we een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit, gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het

type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag e.a.. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.35.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 1871 EUR/ha

Steunbedrag = 1871 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1871 EUR/ha; topup = 0 EUR/ha

8.2.8.3.35.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.35.9.1. Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen

- Moeilijke controleer- en beheersbare voorwaarden, die intrinsiek zijn aan milieu- en natuurbeheer: het niet toepassen van pesticiden, meststoffen of bodemverbeteringsmiddelen op stroken
- Niet-naleving van de verbintenisvoorwaarden, in het bijzonder het bijhouden van registers
- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.35.9.2. Beperkende maatregelen

- Een aantal voorwaarden met betrekking tot het gebruik van meststoffen of gewasbeschermingsmiddelen en de opgelegde periodes voor inzaaien en maaien zijn sterk gelinkt aan de doelstelling van de maatregel en dienen dus behouden worden, zelfs al zijn ze op stroken niet 100% sluitend controleerbaar. In dergelijke gevallen maakt de beheerdienst – waar relevant- gebruik van meerdere controlepunten, om de voorwaarde toch zo verifieerbaar mogelijk te krijgen.
- Begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.
- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.35.9.3. Algemene beoordeling van de maatregel

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen,

doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigen via bedrijfsplanners.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende acties worden uitgevoerd.

8.2.8.3.35.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Verbod op gebruik van meststoffen tot 5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop (10 m in VEN of langs helling) in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 5)
- Verbod op aanbrengen bestrijdingsmiddelen op oeverzones (tot 1 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop) in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (GLMC1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 8)
- Minimumactiviteit uitvoeren om verruiging en verbossing tegen te gaan volgens artikel 4 (1) (c) (iii) van Verordening (EU) nr.1307/2013 (tabel baseline nr 44)
- Tijdens het broedseizoen opzettelijke handelingen vermijden die vogels en hun nesten verstoren in uitvoering van het Vlaamse natuurdecreet. (tabel baseline nr 52)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante

basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeelde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

--

8.2.8.3.36. BO31 - hamstervriendelijke nateelt

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.36.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

De hamster is als soort vermeld in de bijlages van de Europese Vogel- en Habitatrictlijn (Natura2000). De acties voor hamster kaderen binnen de uitvoering van het soortenbeschermingsplan voor de hamster dat gericht is op het verkrijgen van de gunstige staat van instandhouding (instandhoudingsdoelstellingen (IHD)). Binnen de beheergebieden voor hamster via het vroeg inzaaien van een aangepaste mengsel na vroege teelten voldoende dekking en voedsel bieden tijdens een groot deel van hun activiteitsperiode op percelen waarop regulier kan geoogst worden.

Dit is een variabele sub-maatregel: de verbintenis kan elk jaar op andere percelen worden toegepast. De oppervlakte waarvoor een betaling kan gebeuren kan ook jaarlijks variëren tussen 100% en 120% van de contractoppervlakte. De landbouwer moet elk jaar minstens zijn contractoppervlakte respecteren en kan maximaal vergoed worden voor 120% van zijn contractoppervlakte. De motivatie voor deze variabiliteit in de uit te betalen oppervlakte is de jaarlijkse fluctuatie van het areaal vroeg oogstbare gewassen. De begunstigde kan jaarlijks kiezen op welke percelen de vroeg oogstbare gewassen geteeld worden, voor zover ze binnen het beheergebied van de hamster gelegen zijn. Aangezien de maatregel niet wordt toegepast op vaste percelen, zal de totale oppervlakte jaarlijks enigszins variëren. Om de begunstigden maximaal voor hun inspanningen te kunnen vergoeden, wordt daarom een betaling voorzien voor maximaal 120% van de contract-oppervlakte.

8.2.8.3.36.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.36.3. Koppelingen naar andere wetgeving

Verbod op aanbrengen bestrijdingsmiddelen op oeverzones (tot 1 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop) in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (GLMC1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 8)

8.2.8.3.36.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)
- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.36.5. Subsiadiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculleerd:

- Extra kosten: mengsel, bijhouden register
- Transactiekost (50 euro/ha): het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee en extra tijdsinvestering voor begeleiding door deskundig bij uitvoering. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.36.6. Subsiadiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Minstens 0,5 ha percelen bouwland in beheergebied voor hamster
- De ligging van de percelen die de contractoppervlakte bepalen wordt bij het sluiten van de overeenkomst geschikt bevonden door een deskundige

Verbintenisvoorwaarden:

- Jaarlijks minstens de contractoppervlakte percelen melden.
- Jaarlijks de percelen melden waarop de vroeg oogstbare gewassen geteeld worden. De percelen moeten binnen het beheergebied gelegen zijn.
- De percelen die gemeld worden voor toepassing van de actie, moeten een volledig jaar in gebruik zijn bij de begunstigde
- De percelen die gemeld worden voor toepassing van de actie inzaaien met een goedgekeurd mengsel binnen 2 weken na de oogst van de hoofdteelt en voor 1 augustus
- Een register bijhouden waarin jaarlijks de oogst- en inzaaidata geregistreerd worden
- Geen bestrijdingsmiddelen gebruiken op het perceel na inzaai van het mengsel
- Het mengsel behouden tot 1 maart van het daaropvolgende kalenderjaar of tot 1 november indien een wintergraan als vervolgteelt wordt ingezaaid.
- De factuur van het zaaizaad en het zaaizaadetiket bijhouden

8.2.8.3.36.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Indien we een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit, gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag e.a.. Er wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.36.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 130 EUR/ha

Steunbedrag = 130 EUR/ha (100% berekend bedrag)

Plafondbedrag (cofinanciering) = 130 EUR/ha; topup = 0 EUR/ha

8.2.8.3.36.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.36.9.1. *Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen*

- Moeilijke controleer- en beheersbare voorwaarden, die intrinsiek zijn aan milieu- en natuurbeheer: het niet toepassen van pesticiden
- Niet-naleving van de verbintenisvoorwaarden, in het bijzonder het bijhouden van registers
- De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.36.9.2. *Beperkende maatregelen*

- Een aantal voorwaarden met betrekking tot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en de opgelegde periodes voor inzaaien en oogsten zijn sterk gelinkt aan de doelstelling van de maatregel en dienen dus behouden worden, zelfs al zijn ze op stroken niet 100% sluitend controleerbaar. In dergelijke gevallen maakt de beheerdienst – waar relevant- gebruik van meerdere controlepunten, om de voorwaarde toch zo verifieerbaar mogelijk te krijgen.
- Begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.
- Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.36.9.3. *Algemene beoordeling van de maatregel*

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende actie wordt uitgevoerd.

8.2.8.3.36.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

Verbod op aanbrengen bestrijdingsmiddelen op oeverzones (tot 1 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop) in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (GLMC1) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr 8)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeerde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.3.37. BO32 - onderhoud houtsingel

Submaatregel:

- 10.1 - betaling voor verplichtingen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw

8.2.8.3.37.1. Beschrijving van de aard van de concrete acties

Deze maatregel beoogt het onderhouden van bestaande houtsingels in het landbouwlandschap.

Typische kleine landschapselementen zoals hagen, heggen, houtkanten, knotbomen, houtsingels enz. hebben een belangrijke functie in het landbouwlandschap. Ze hebben vaak een hoge natuurwaarde, doordat veel dieren er beschutting, voedsel en nestgelegenheid vinden. Ze hebben vaak ook een cultuurhistorische functie (veekering, brand- en hakhout) en zijn belangrijk als vestigingsplaats voor verschillende (autochtone) houtige plantensoorten. Bovendien, hebben ze voor heel wat soorten een belangrijke natuurverbindingswaarde. Helaas gaan veel kleine landschapselementen verloren door veranderend landgebruik en intensivering van de landbouw.

Er wordt een vergoeding gegeven voor het correct onderhouden en beheren van bestaande houtsingels die aan alle instapvoorwaarden voldoen en dus ecologisch waardevol zijn. Het beheer voor houtsingels bestaat uit een terugsnoui van de struik- en struweelsoorten in het landschapselement binnen de eerste 4 jaar, waarna de struik- en struweelsoorten vrij kunnen uitgroeien. Dit is een vaste sub-maatregel: de verbintenis wordt 5 jaar lang op hetzelfde perceel toegepast.

8.2.8.3.37.2. Type steun

Type steun: Grants

Areaalgebonden subsidie

8.2.8.3.37.3. Koppelingen naar andere wetgeving

- Instandhouding van kleine landschapselementen en algemene zorgplicht in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (RBE2, RBE3, GLMC7) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr. 17, 18, 19)
- Geen werken uitvoeren tijdens het broedseizoen om broedende vogels niet te verstoren in uitvoering van artikel 93 (1) en bijlage II (GLMC7) van Verordening (EU) nr. 1306/2013. (tabel baseline nr. 20)

8.2.8.3.37.4. Begunstigden

- Actieve landbouwers volgens de definitie uit Pijler I (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

- Groepen van actieve landbouwers (artikel 9 van Verordening (EU) nr. 1307/2013)

8.2.8.3.37.5. Subsiadiabele kosten

Er wordt gewerkt met een vast bedrag waarin volgende zaken zijn ingecalculleerd:

- Opbrengstderving
- Extra kosten: arbeid, huur materiaal, ...
- Transactiekost (1 euro/are): het deelnemen aan deze sub-maatregel brengt de nodige administratieve last met zich mee. Voor de hoogte van deze transactiekost wordt gerefereerd naar experts en naar de studie die hierover werd uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie

8.2.8.3.37.6. Subsiabiliteitsvoorwaarden

Instapvoorwaarden:

- Het beheerobject is een lijnvormig landschapselement bestaande uit één of meerdere bomenrijen met aan weerszijden één of meerdere rijen struik- en struweelsoorten
- Het beheerobject is gelegen op of grenst volledig aan een perceel geregistreerd als landbouwgrond
- Het beheerobject is gelegen in het beheergebied
- Het beheerobject maakt geen deel uit van een tuin en kan niet worden omschreven als erfbeplanting of windscherm
- Het beheerobject bestaat voor minstens uit 75% geschikte soorten
- De oppervlakte bedraagt minstens 1 are en de breedte is maximaal 10 meter

Verbintenisvoorwaarden:

- De begunstigde respecteert tijdens de looptijd van de overeenkomst de afmetingen vastgelegd in de overeenkomst
- Het beheerobject is tijdens de volledige looptijd van de overeenkomst in gebruik bij de begunstigde
- De stambasis van de planten beschermen tegen het vee
- Het beheer uitvoeren zoals bepaald in de beheerovereenkomst en binnen de vermelde termijn (binnen de eerste 4 jaar)
- Geen snoeihout in de houtsingel
- Exoten (amerikaanse vogelkers, amerikaanse eik, robinia etc.), opslag inbegrepen, bestrijden
- Dode planten vervangen door geschikte soorten

8.2.8.3.37.7. Principles with regards to the setting of selection criteria

Conform artikel 49 van Verordening (EU) nr. 1305/2013 is een selectieprocedure voor M10 niet verplicht. Indien we een selectie moeten doen van de meest waardevolle dossiers dan zal dit gebeuren o.b.v. een puntensysteem gebaseerd op volgende principes: continuïteit, gebiedsgerichtheid, binnen Natura2000, het type actie (aantal EU prioriteiten), het aantal verschillende acties en de omvang van de aanvraag e.a.. Er

wordt in eerste instantie geen minimumscore ingesteld.

8.2.8.3.37.8. (Toepasselijke) bedragen en steunpercentages

Berekend bedrag = 45,4 EUR/are

Steunbedrag = 45,4 EUR/are (100% berekend bedrag)

Plafondbedrag (cofinanciering) = 1200 EUR/ha; topup = 33,4 EUR/are

8.2.8.3.37.9. Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties

8.2.8.3.37.9.1. *Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen*

De uitvoering van de maatregel is –net zoals in PDPO II- verdeeld over twee beheersdiensten. Dit zorgt voor een complex beheer dat zeer nauwe samenwerking vergt.

8.2.8.3.37.9.2. *Beperkende maatregelen*

Er wordt verder regelmatig overlegd tussen de betrokken beheersdiensten om de implementatie zo adequaat mogelijk te maken. De beheersdiensten maken gedetailleerde en duidelijke afspraken over de efficiënte en kwalitatieve behandeling en controle van de dossiers.

8.2.8.3.37.9.3. *Algemene beoordeling van de maatregel*

De beheerovereenkomsten hebben onder de vorige programmaperiode bewezen dat ze een ecologische meerwaarde bieden.

De voorwaarden zijn beperkt gehouden, hebben een sterke link met de feitelijke doelstelling van de betrokken acties, zijn duidelijk gesteld en over het algemeen goed controleerbaar. Om fouten te voorkomen, doet de externe beheersdienst aan sterke begeleiding van de begunstigden via bedrijfsplanners.

De maatregel is controleerbaar mits de corrigerende actie wordt uitgevoerd.

8.2.8.3.37.10. Informatie die specifiek is voor de concrete actie

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees

Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

- Instandhouding van kleine landschapselementen en algemene zorgplicht (tabel baseline nr. 17, 18 en 19)
- Geen werken uitvoeren tijdens het broedseizoen om broedende vogels niet te verstoren (tabel baseline nr. 20)

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeelde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

8.2.8.4. *Controleerbaarheid en beheersbaarheid van de maatregelen en/of soorten van concrete acties*

8.2.8.4.1. Risico('s) bij de uitvoering van de maatregelen

8.2.8.4.2. Beperkende maatregelen

8.2.8.4.3. Algemene evaluatie van de maatregel

8.2.8.5. *Maatregelspecifieke informatie*

Identificatie en definitie van de relevante uitgangselementen; dit omvat de desbetreffende dwingende voorschriften die zijn vastgesteld uit hoofde van titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante criteria en minimumactiviteiten die zijn vastgesteld uit hoofde van artikel 4, lid 1, onder c), ii) en iii), van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad, de relevante minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante dwingende voorschriften die bij de nationale wetgeving zijn vastgesteld

De relevante randvoorwaarden of minimumeisen staan telkens bij sub-maatregel vermeld (bij "links to other legislation"). Een overzicht van alle randvoorwaarden en minimumeisen staat in de brochure "de randvoorwaarden in het gemeenschappelijk landbouwbeleid" (zie general/documents).

De minimumeisen voor meststoffen moeten onder meer omvatten de codes van goede landbouwpraktijken die op grond van Richtlijn 91/676/EEG zijn ingevoerd voor de landbouwbedrijven buiten de kwetsbare zones in de zin van die richtlijn, en eisen betreffende de vervuiling met fosfor; de minimumeisen voor gewasbeschermingsmiddelen moeten onder meer bevatten de bij Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad ingevoerde algemene beginselen voor geïntegreerde plaagbestrijding, de eis in het bezit te zijn van een vergunning voor het gebruik van dergelijke producten, de eis de opleidingsverplichtingen na te komen, eisen betreffende een veilige opslag, eisen betreffende het controleren van de machines voor toediening van dergelijke producten en regels betreffende het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht bij water en op andere gevoelige locaties, zoals vastgelegd bij nationale wetgeving

/

Lijst van lokale rassen die voor de landbouw verloren dreigen te gaan en van plantaardige genetische hulpbronnen die door genetische erosie worden bedreigd

Op basis van de FAO-criteria komen volgende rassen in aanmerking voor de agromilieumaatregel 'AMKM05 - behoud van lokale veerassen' in Vlaanderen.

	Aantal volwassen vrouwelijke dieren (België)
Schape:	
<u>Ardense voskop</u>	3361
Houtlandschaap	854
<u>Entre-Sambre-et-Meuse schaap</u>	698
Belgisch melkschaap	1494
Vlaams schaap	691
Vlaams kuddeschaap	985
Mergellandschaap	445
Kempens schaap	1141
Lakens schaap	378
Runderen:	
Rood ras dubbeldoel	228
Rood vleesras	498
<u>Witrood ras</u>	2667
<u>Witblauw dubbeldoel ras</u>	5219
Kempens rund	299

tabel lokale veerassen

Beschrijving van de methodologie en de als referentiepunt gebruikte agronomische veronderstellingen en parameters met inbegrip van een beschrijving van de voor elk specifiek type van verbintenis relevante basiseisen als bedoeld in artikel 29, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1305/2013, die worden toegepast bij de berekeningen ter rechtvaardiging van extra kosten en gedeelde inkomsten die het gevolg zijn van de aangegane verbintenissen en het niveau van de transactiekosten; indien relevant, houdt die methodologie rekening met de uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1307/2013 verleende steun, met inbegrip van de betaling voor klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken, om dubbele financiering te voorkomen; in voorkomend geval, de omrekeningsmethode die overeenkomstig artikel 9 van deze verordening voor andere eenheden wordt gebruikt

De standaardbedragen zijn berekend op basis van de Nota Kostprijsberekening van

agromilieumaatregelen (Afdeling Monitoring en Studie) die in bijlage aan het PDPO is toegevoegd en integraal deel uitmaakt van het PDPO. De rekentool opgenomen in bijlage, maakt integraal deel uit van dit programmadocument.

Alle vergoedingen voor de soorten concrete acties werden gecertificeerd door een externe onafhankelijke instantie. De certificeerders stellen vast dat de opbouw van een gemeenschappelijke berekeningsprocedure door de planvoorbereiders heeft geresulteerd tot een meer coherente en consistente berekening van de kosten van de verschillende maatregelen (verbetering t.o.v. vorige programmaperiode). Op basis van de berekeningsprocedure werden door de planvoorbereiders een aantal templates opgebouwd. Er worden geen wezenlijke algemene scheeftrekkingen en ook geen bijzondere anomalieën vastgesteld. Het certificeringsdocument is onderdeel van het PDPO.

Voor de berekeningen van de standaardkosten en steunbedragen is nog geen rekening gehouden met eventuele dubbelfinanciering vanuit Pijler I. In het geval van mogelijke dubbelfinanciering van de AMKM-maatregelen met overlappende voorwaarden uit de vergroeningsvereisten wordt geen betaling van de AMKM toegestaan; voor de combinatie van beheerovereenkomsten met voorwaarden uit de vergroeningsvereisten worden de betalingen verlaagd zoals voorzien in de gecertificeerde tabel "dubbelfinanciering BO en vergroening".

Voor de beheerovereenkomsten worden de belangrijkste elementen die aanleiding geven tot het berekend bedrag hieronder weergegeven:

Maatregelen op grasland.

- Voor maatregelen op grasland is de verminderde drogestofopbrengst en de verminderde voederwaarde van het grasland de basis voor het berekenen van de vergoeding. De drogestofopbrengst en de voederwaarde (kVEM en DVE) van het grasland in de referentie worden vergeleken met de drogestofopbrengst en voederwaarde bekomen door het toepassen van de beheerovereenkomst, en worden vermenigvuldigd met de voederwaardeprijs. Daarnaast wordt ook rekening gehouden met:
  - eventuele uitgespaarde kosten (gewasbescherming, bemesting)
  - eventuele extra kosten (distelbestrijding, afpaling, zaadmengsel, maairegister...)
  - transactiekosten

Maatregelen op bouwland

Voor maatregelen op bouwland worden telkens volgende zaken in rekening gebracht:

- opbrengstderving gemiddelde BSS bouwland
- extra kosten bvb. staalnamekosten, plantgoed, beheerswerken...
- eventuele besparingen bvb. bemesting, gebruik bestrijdingsmiddelen,...
- eventuele opbrengsten bvb. houtopbrengst bij houtkanten,...
- transactiekost

Voor maatregelen gelegen langs kwetsbare elementen (waterlopen) is bij de bepaling van het opbrengstverlies rekening gehouden met de verplichte bemestingsvrije en spuitvrije zone (baselinevoorwaarde).

Maatregel Waterkwaliteit (BO24)

De berekening van de vergoeding is gebaseerd op het verschil tussen de opbrengsten, de variabele kosten (zaadgoed, gewasbescherming, meststoffen energie en andere) en de betaalde en eigen arbeid,

ontstaan door het wijzigen van het teeltplan.

Om te komen tot een gemiddelde vergoeding per ha wordt een berekening gemaakt op gebiedsniveau. Het areaal bouwland van alle bedrijven die in aanmerking komen voor de vergoeding wordt per teelt opgeteld. Van deze referentiesituatie worden voor de verschillende teelten (bouwland) de opbrengsten, verminderd met de variabele kosten en de betaalde en eigen arbeid, opgeteld.

Om tot de nieuwe situatie met het gewijzigd teeltplan te komen wordt lineair en evenredig met de oppervlakte van de teelt (in de referentiesituatie) het areaal laag-risicoteelten verhoogd en het areaal hoog-risicoteelten verlaagd tot de verhouding 90% laag-risicoteelten en 10% hoog-risicoteelten wordt bereikt. Opnieuw worden voor deze nieuwe situatie en voor de verschillende teelten (bouwland) de opbrengsten, verminderd met de variabele kosten en de betaalde en eigen arbeid, opgeteld.

Gezien de laag-risicoteelten gemiddeld minder opbrengsten genereren, is het verschil tussen de referentie en de nieuwe situatie een positief getal wat het inkomstenverlies op gebiedsniveau weergeeft. Door dit inkomstenverlies te delen door het nieuwe areaal laag-risicoteelten wordt een gemiddelde vergoeding per ha laag-risicoteelt bekomen.

Deze vergoeding wordt nog vermeerderd met de kosten voor het bepalen van het nitraatresidu, de kosten voor het bepalen van het C gehalte en de transactiekosten.

Maatregel BO onderhoud houtkant (BO21)

Voor deze maatregel bestaan er 3 varianten waarbij de houtkant respectievelijk uit 75%, 50% of 25% geschikte soorten moet bestaan. Afhankelijk van de gekozen variant bestaat het beheer van de houtkant uit het afzetten van respectievelijk 75%, 50% of 25% van de houtkant. De vergoeding voor de variant waarbij slechts 50% of 25% moet afgezet worden, is bepaald door de basisvergoeding verhoudingsgewijs te herrekenen (2/3 en 1/3 van de vergoeding).

Uit gegevens van de studiedienst van het Departement Landbouw en Visserij blijkt dat de standaardopbrengsten van de meeste gewassen in Vlaanderen een stuk hoger liggen dan het EU-gemiddelde. Omdat het belangrijk is dat zowel de hoge inkomstenderving als de hoge extra kosten die gepaard gaan met de uitvoering van acties daadwerkelijk vergoed worden met als doel de participatiegraad en de opnamegraad van de voorgestelde acties te garanderen, gebruiken we hogere steunbedragen dan de vooropgestelde plafondbedragen voor:

- de acties BO01 t.e.m BO06 en BO27 600 euro per ha,
- de acties BO08 en BO11 t.e.m BO17 het volledig berekende bedrag
- de andere acties 1200 euro per ha.

Het deel van het steunbedrag tot aan het plafondbedrag, zal gefinancierd worden. In meerdere gevallen is het steunbedrag nog hoger dan het gevraagde plafondbedrag: dit wordt beschouwd als topup en zal gefinancierd worden met 100% Vlaamse middelen.

8.2.8.6. *Andere belangrijke opmerkingen die van belang zijn voor het begrijpen en uitvoeren van de maatregel*

De verplichtingen inzake het in stand houden van blijvend grasland gelden niet in het geval dat landbouwers blijvend grasland hebben aangelegd in uitvoering van BO03 tem BO17 aangegaan in hoofde van voorliggend programmadocument voor plattelandsontwikkeling 2014-2020 (Verordening (EU) nr. 1305/2013) als voor gelijksoortige acties onder de programmaperiode voor plattelandsontwikkeling 2007-2013 (Verordening EU nr 1698/2005, artikel 39).

De dubbelfinanciering van sub-maatregelen met vergroeningsvoorwaarden wordt uitgesloten door - afhankelijk van de sub-maatregel - combinaties uit te sluiten of de uitbetaling van de sub-maatregelen aan te passen.

De gegevens van de analyses die verzameld worden in uitvoering van de BO24, BO25, BO26 en BO27 hebben geen gevolgen voor de nitraatresidu-maatregelen die conform het mestdecreet opgelegd worden, noch voor het controleren van de randvoorwaarden. Deze gegevens worden gebruikt om de kennis en de inzichten van de landbouwers inzake het beheer van de bodem en nutriënten te vergroten (Verordening (EU) nr. 1305/2013, artikel 28, 4). Om de kosten van de staalnames niet nodeloos op te drijven, is een staalname (nitraatresidubepaling) op welbepaalde percelen niet vereist (o.a. percelen waarop een beheerovereenkomst randenbeheer, onderhoud houtige landschapselementen of een bebossingsmaatregel in hoofde van PDPOIII of PDPO II of PDPO I werd aangegaan of andere kleine percelen). Voor percelen zonder staalname wordt geen vergoeding berekend. Voor percelen waarop reeds een staalnameverplichting en nitraatresidubepaling is opgelegd in uitvoering van het Mestdecreet, zal voor BO24 de eenheidsvergoeding verlaagd worden met 68 EUR/ha.

Landbouwers kunnen acties gesloten onder de programmaperiode 2007-2013 omzetten in een nieuwe overeenkomst voor een looptijd van vijf jaar als er een vergelijkbare actie bestaat in de programmaperiode 2014-2020.

Indien door specifieke of lokale omstandigheden (bvb. koude of natte weersomstandigheden die de opkomst van een ingezaaid gewas/mengsel bemoeilijken, invasieve plantensoorten, specifieke vormen van landgebruik op leem- of kleigronden, werken van algemeen belang uitgevoerd door nutsbedrijven, schade door derden, onvoorzien pachtverlies,....) bepaalde subsidiabiliteitsvoorschriften niet kunnen nageleefd worden, kan de begunstigde dit melden aan de bevoegde beheersdienst. In het geval van een tijdige melding aan de beheersdienst kan beslist worden dat er sprake is van een overmachtssituatie, in het licht van de aanhef (5) van Verordening (EU) Nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 (als onderdeel van de niet uitputtende lijst van potentiële gevallen van overmacht en uitzonderlijke omstandigheid). In zo'n geval kan de verbintenis worden aangepast, beëindigd of kan de betaling van de maatregel opgeschort worden voor het betrokken beheersjaar zonder dat reeds voorgaande betalingen teruggevorderd worden.